

ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Işıl ATALAY

YERLEŞİK YABANCILARIN YEREL EKONOMİYE ETKİSİ: ALANYA ÖRNEĞİ

Danışman

Prof. Dr. Harun UÇAK

Uluslararası Ticaret Ana Bilim Dalı

Uluslararası Ticaret Programı

Yüksek Lisans Tezi

Alanya, 2018

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne
.....'In bu çalışması, jürimiz tarafından
.....Yüksek Lisans
Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

: Doç. Dr. Mehmet DEMİRAL

Üye (Danışmanı)

: Prof. Dr. Hasan UCAK

Üye

: Doç. Dr. Özgür YILDIRIM

Tez Başlığı:

Yerleşik Gaborubun Yerel Ekonomiye Etkisi: Alanya Örneği

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Tez Savunma Tarihi : 10/07/2018

Mezuniyet Tarihi :/...../2018

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Yerleşik Yabancıların Yerel Ekonomiye Etkisi: Alanya Örneği" adlı bu çalışmamın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Işıl ATALAY

İmza

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ.....	iii
TABLolar LİSTESİ	iv
GRAFİKLER LİSTESİ	vi
KISALTMALAR LİSTESİ	vii
ÖZET.....	viii
SUMMARY.....	ix
ÖNSÖZ.....	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

YERLEŞİK YABANCILAR, DÜNYA GENELİNDEKİ DURUMLARI VE ETKİLERİ

1.1. Yerleşik Yabancı Kavramı.....	2
1.2. Uluslararası Göç Hareketleri ve Dünya Genelindeki Durum.....	4
1.3. Uluslararası Göçün Etkileri.....	7
1.4. Yerleşik Yabancıların Yerel Hayata Etkileri.....	9
1.4.1. Yerleşik Yabancıların Kültürel, Sosyal ve Çevresel Etkileri.....	9
1.4.2. Yerleşik Yabancıların Ekonomik Etkileri.....	10
1.4.2.1. Turizm Sektörüne Etki.....	10
1.4.2.2. İnşaat ve Emlak Sektörüne Etki.....	11
1.4.2.3. Ticarete Etki.....	13
1.4.2.3.1. Yerel ve Dış Ticarete Etki.....	13
1.4.2.3.2. Doğrudan Yabancı Yatırımlar.....	15
1.4.2.4. Gelir Etkisi.....	16
1.4.2.5. İstihdam Etkisi.....	17
1.4.2.6. Kamu Sektörüne Etki.....	19
1.5. Yerleşik Yabancıların Etkilerine Dair Daha Önceki Çalışmalar.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DEKİ YERLEŞİK YABANCILAR VE ETKİLERİ

2.1. Türkiye'deki Yerleşik Yabancılar.....	23
2.1.1. Türkiye'de İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar.....	23
2.2. Türkiye'deki Yerleşik Yabancıların Etkileri.....	26
2.2.1. Türkiye'de Yabancılara Yönelik Konut Satışları.....	26
2.2.2. Türkiye'ye Yönelik Doğrudan Yabancı Yatırımlar.....	28
2.2.3. Türkiye'de Yaşayan Yabancıların Ticarete Etkisi.....	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA EKONOMİSİ VE ALANYA'DAKİ YERLEŞİK YABANCILARIN BÖLGEYE ETKİLERİ

3.1. Alanya Hakkında Genel Bilgi.....	34
3.2. Alanya'da Bulunan Yerleşik Yabancılar.....	35
3.3. Alanya Ekonomisi ve Yerleşik Yabancıların Rolü.....	38
3.3.1. Turizm.....	39
3.3.2. Ticaret.....	42
3.3.2.1. Yabancı Sermayeli Firmalar ve Doğrudan Yabancı Yatırımlar.....	44
3.3.2.2. Alanya'nın İhracatı.....	47
3.3.3. Yabancı Gerçek Kişilerin Mülk Edinimi.....	50

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA'DAKİ YERLEŞİK YABANCILARIN YEREL EKONOMİYE ETKİSİNİN ÖLÇÜLMESİ

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	52
4.2. Araştırmanın Metodolojisi.....	52
4.3. Bulgular.....	53

SONUÇ VE ÖNERİLER 71

KAYNAKÇA 76

EK 1- Türkçe Anket Formu 88

EK 2- İngilizce Anket Formu 90

ÖZGEÇMİŞ 92

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Turizm ve Konut Taleplerine İlişkin İkinci Ev Geliştirme Türlerinin Sınıflandırılması.....	12
Şekil 3.1. Alanya'nın Siyasi Harita Lokasyon Gösterimi.....	34

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1. Uluslararası Göç Hareketlerindeki Değişimin Rakamsal ve Oransal Gösterimi.....	6
Tablo 2.1. Türkiye’de Yabancılara Satılan Konut Rakamları.....	27
Tablo 2.2. Yıllara Göre Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri (Fiili Girişleri).....	29
Tablo 3.1. Alanya İle İlgili Önemli İstatistikler.....	35
Tablo 3.2. Alanya’da Yabancılar Tarafından Alınan İkamet İzinlerinin Türlerine Göre Gösterimi.....	37
Tablo 3.3. Alanya’ya Gelen Ziyaretçilerin Yıllara Göre Dağılımı.....	40
Tablo 3.4. Alanya’ya Gelen Ziyaretçi Sayısının Yıllara Göre İl ve Ülke Bazında Payı.....	41
Tablo 3.5. Alanya’da Bulunan Firmalar ve Sermaye Tutarları.....	44
Tablo 3.6. Alanya’daki Yabancı Sermayeli Firmaların Kuruluş Yıllarına Göre Sermaye Dağılımı.....	46
Tablo 4.3.1. Demografik Değişkenler.....	53
Tablo 4.3.2. Katılımcıların Yaşamlarına İlişkin Frekans Dağılımları.....	55
Tablo 4.3.3. Katılımcıların İş Durumlarına İlişkin Frekans Dağılımları.....	57
Tablo 4.3.4. Aylık Harcamalara İlişkin Frekans Dağılımları.....	58
Tablo 4.3.5. Beslenme İhtiyacını Karşılama Yerine İlişkin Frekans Dağılımları.....	58
Tablo 4.3.6. Ulaşım Tercihlerine İlişkin Frekans Dağılımları.....	59
Tablo 4.3.7. Gıda İhtiyaçlarını Karşılama Yerlerine İlişkin Frekans Dağılımları.....	59
Tablo 4.3.8. Diğer Önermelere İlişkin Frekans Dağılımları.....	59
Tablo 4.3.9. Ülkeler-Geliş Amacı Çapraz Tablo Analizi.....	60
Tablo 4.3.10. Ülkeler-Yaşama Durumu Çapraz Tablo Analizi.....	61
Tablo 4.3.11. Ülkeler-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi.....	61
Tablo 4.3.12. Ülkeler-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	62
Tablo 4.3.13. Ülkeler-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	63
Tablo 4.3.14. Yaş-Geliş Amacı Çapraz Tablo Analizi.....	63
Tablo 4.3.15. Yaş-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi.....	64
Tablo 4.3.16. Yaş-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	65
Tablo 4.3.17. Yaş-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	66
Tablo 4.3.18. Aylık Gelir-Yaşama Durumu Çapraz Tablo Analizi.....	66
Tablo 4.3.19. Aylık Gelir-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi.....	67

Tablo 4.3.20. Aylık Gelir-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	67
Tablo 4.3.21. Aylık Gelir-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	68
Tablo 4.3.22. Alanya’da Yaşam Süresi-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi.....	68
Tablo 4.3.23. Alanya’da Yaşam Süresi-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi.....	69
Tablo 4.3.24. Alanya’da Yaşam Süresi-Kira Bedeli Çapraz Tablo.....	69

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1.1 Hedef Bölgelere Göre Göç Edenlerin Sayısı.....	5
Grafik 2.1 İkamet İzni ile Türkiye’de Bulunan Yabancıların Yıllara Göre Gösterimi.....	25
Grafik 2.2 Türkiye’de Yabancıların İkamet İzni ile Bulunduğu İlk 10 İl.....	25
Grafik 2.3 Uyuğa Göre 2017 Yılı Türkiye’de Yabancılara Konut Satış Rakamları.....	28
Grafik 3.1 Alanya’da Seçilmiş Ülkelere Göre Alınan İkamet İzni Sayıları (2012-2017).....	36
Grafik 3.2 Yabancı ve Yurtdışında Yaşayan Yerli Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı.....	41
Grafik 3.3 Yıllara Göre Alanya’nın İhracat Rakamları.....	47
Grafik 3.4 Yıllara Göre Alanya İhracatının Ürün Grubu Bazlı Dağılımı.....	48
Grafik 3.5 Alanya’nın En Fazla İhracat Gerçekleştiği Ülkelere Göre Ürün Dağılımı.....	49

KISALTMALAR LİSTESİ

BM	: Birleşmiş Milletler
TDK	: Türk Dil Kurumu
IMO	: International Migration Office
ALTSO	: Alanya Ticaret ve Sanayi Odası
YASED	: Uluslararası Yatırımcılar Derneği
BAİB	: Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği
FOB	: Free on Board
GOÜ	: Gelişmekte Olan Ülkeler
TKGM	: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı

ÖZET

Bu çalışmada Alanya'nın 1960-1970'li yıllardan bu yana, gelişmemiş bir ilçe durumundan turizm merkezine dönüşümü ile birlikte yabancıların bölgede yerleşme kararları ve yerleşme sonrasında bölgeye yönelik oluşabilecek ekonomik etkilerini incelemek amaçlanmıştır. Bahsi geçen yıllardan bu yana sürekli seyreden bir yerleşme talebine sahip Alanya, Türkiye'de en fazla göç alan bölgelerde ilk sıralarda yer almaktadır. Sahip olduğu potansiyeller, yabancı ziyaretçi ve yabancı yerleşik geçmişi ile turistik kıyı şeritlerine yönelik göçlerde önemli bir yere sahiptir. Araştırma Antalya ili Alanya ilçesinde yaşayan yerleşik yabancıları kapsamaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup kolayda örnekleme yöntemi ile anket ölçeği uygulanmıştır. Ekim 2017-Mart 2018 tarihlerinde uygulanan ankette katılımcıların demografik bilgilerine, mülkiyet durumlarına, iş hayatına ilişkin bilgilere, ekonomik durumlarına ve harcamalarına ilişkin önermeler yer almaktadır. Bununla birlikte ankette katılımcılara Türkiye'de yaşamın pahalılaşması durumunda ne yapacaklarına ve Türkiye'deki yabancıların Türkiye üzerinde ne gibi olumlu etkileri olduğuna dair iki önerme yer almaktadır. Uygulama Alanya Belediyesi ve yerleşik yabancılarla yönelik sivil toplum kuruluşları aracılığı ile gerçekleştirilmiştir.

Anketlerin analizi sonucu elde edilen bulgular ışığında, yerleşik yabancıların Alanya şehrine ekonomik katkılarının olumlu yönde olduğu görülmektedir. Yerleşik yabancı kişilerin Alanya şehrine ekonomik katkıları iş gücü veya yatırımdan ziyade gerçekleştirdiği harcamalarla ilgilidir. Alanya'da bulunan yerleşik yabancıların gerçekleştirebileceği iş ve yatırım olanaklarının artırılması ile Alanya'ya daha fazla ekonomik katkı sağlanacağından söz etmek mümkün olacaktır.

SUMMARY

THE IMPACT OF RESIDENTIAL FOREIGNERS ON THE LOCAL ECONOMY: THE CASE OF ALANYA

Since 1960-1970 years in the Alanya region, it has been aimed to examine the transformation of an underdeveloped district into a tourism center, the decisions of the foreigners to settle in the region and the economic effects of the settlement after the settlement. These years of Alanya with its demand for a permanent settlement, since most immigration in the region ranks first and potentials and foreign visitors that the blending and in Turkey and in migration for tourist coastline with foreign resident history has an important place. Quantitative research method was used in the research and survey method was used with ease. The survey, conducted between October 2017 and March 2018, includes the participants' demographic information, ownership status, business information, economic situation and expenditure proposals. However, in the case of survey participants expensive life in Turkey on doing what they like foreigners in Turkey and Turkey are two propositions that have a positive impact. Implementation was carried out through non-governmental organizations for Alanya Municipality and resident foreigners.

Analysis of the surveys reveals that the economic contributions of foreign settlements to the Alanya city are positive in the light of the findings. The economic contributions of resident foreigners to the city of Alanya are related to the expenditures made by the business or the investment. It is possible to mention that improving the business and investment opportunities that foreigners residing in Alanya city can realize, will bring more economic contribution to Alanya city.

ÖNSÖZ

Dahil olunan bu zorlu, uzun yolda mevcut varlığı, değeri, deneyimi ve desteğini benden esirgemeyen danışmanım Sayın Prof. Dr. Harun UÇAK'a saygı, minnet ve teşekkürlerimi borç bilirim.

Alanya Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Başkanı Metin ATALAY'a, Genel Sekreter Erhan AKMAN'a ve Ticaret Şube Müdürü Mustafa GÜLÜMOĞLU'na yardımlarından dolayı teşekkürlerimi iletirim.

İlerlediğim her yolda, her dönem ve geleceğimde varlıklarını hiç bir zaman eksik hissetmeyeceğim değerli babama, anneme ve tüm aileme sevgilerimle teşekkürlerimi sunarım.

Tez dönemimde ve tüm zorlu süreçlerde yardımlarını esirgemeyen, sahip olduğum akademik ilgide büyük desteği olan Yaşar Yiğit KAÇMAZ'a teşekkür ederim.

Işıl ATALAY
Alanya, 2018

GİRİŞ

Tezde Alanya’da yaşayan yerleşik yabancı kişilerin yerel ekonomiye etkilerinin yönü ve alanlarını saptamak amaçlanmıştır. Dört ana bölümden oluşan tezin ilk bölümünde yerleşik yabancı kavramı açıklanmış, uluslararası göç konusuna değinilmiş ve yerleşik yabancıların dünya genelindeki mevcut durumları açıklanmış, yerleşik yabancıların yerel hayata etkileri kapsamında; yerleşik yabancıların kültürel, sosyal ve çevresel etkileri ve turizm, inşaat, emlak, kamu sektörlerine, doğrudan yabancı yatırımlara, ticaret, gelir, istihdama etkisi incelenmiştir. Tezin ikinci bölümünde Türkiye’deki yerleşik yabancılar ve ekonomik etkileri ülke bazında ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde çalışma alanı olan Alanya ilçesinin mevcut ekonomik durumu detaylandırılarak bu bölgedeki yabancılar hakkında bilgiler verilmiştir. Tezin son bölümünde Alanya’daki yabancılarla gerçekleştirilen alan araştırmasının sonuçları bulunmaktadır.

Tezin önemi, daha önce yapılan çalışmalardan farklı olarak ilçede yaşayan yerleşik yabancıları genel bir çerçevede ele alıp; sosyal, toplumsal ve kültürel etkilerinden ziyade ekonomik etkilerini incelemesidir. Çalışma, ekonomik etkiler kapsamında çarpan etkisi yaratabileceği göz önünde bulundurularak gelir etkisine yoğunlaşmakta, kişilerin yurtdışından edindikleri ya da bölgede kazandıkları söz konusu gelirlerinin yerel ekonomide ulaştığı sektörleri ve bu sektörlerle dağılımlarını belirlemekte ve bu sebeple önem arz etmektedir. Bölgede yaşayan yabancılara ait gelirlerin harcama dağılımlarının belirlenmesinin yanında, gelirin harcanmayan kısmının hangi şekilde değerlendirildiği, yerleşik yabancıların bölgedeki çalışma ve istihdam sağlama durumları ve bunların sektörel bazda ilişkileri de saptanacaktır. İlçede yaşayan yabancıların konut edinimi veya kiralama yöntemlerinden hangisini tercih edeceklerini belirlemek, ev sahibi bölge için hem inşaat ve emlak sektörü, hem de yerel yönetimlerin vergi geliri gibi etkileri de yönlendirebilmektedir. Dolayısıyla gelirlerinin ortalama aylık miktarı, hangi yollarla, ne şekilde ve ne ölçüde ilçe ekonomisine enjekte edildiği anket yöntemiyle ölçülmeye çalışılmıştır. İlçe ekonomisinin mevcut durumu ve yerel bazda yabancıların sermaye ortaklıklarının yanı sıra, anket yönteminden elde edilen veriler ile ilçeye genellikle döviz şeklinde girişi gerçekleşen kişisel gelirlerin ortalama miktarları, bunların ulaştığı sektör ve harcama türleri ortaya koyulacaktır. Belirtilen amaca yönelik yapılan çalışmada, yerleşik yabancı kişilerin ilçeye sağlayabilecekleri ekonomik katkılar ve etkiler değerlendirilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

YERLEŞİK YABANCILAR, DÜNYA GENELİNDEKİ DURUMLARI VE ETKİLERİ

1.1. Yerleşik Yabancı Kavramı

Dünyadaki ekonomik, sosyal ve toplumsal değişimler, özellikle 20. yüzyıldan itibaren küreselleşme etkisi ve toplumlar arası etkileşimin de artışı ile birlikte, yeryüzündeki nüfusun kitlesel ve coğrafi yapısının homojen ayrımlarında değişiklikliğe ve hareketliliğe kaynaklık etmiştir (Südaş, 2012: 1; Kerr ve Kerr, 2011: 1; Nakhoul, 2014: 4). Kitle hareketliliğine ve ulus ötesi mekan değişimlerine kaynaklık etme potansiyeline dayalı olarak ‘yerleşik yabancı’ kavramı, ‘turist’ ve ‘göçmen’ kavramlarıyla yakın görülebilmekte, dolayısıyla aradaki farklılıkları belirlemek önem arz etmektedir.

Courgeau (1988), mekansal hareketlilik kavramına dikkat çekmiş ve basitçe genel bir kavram temelinde ele alındığında sadece süreleri ve mesafesi ne olursa olsun, bireylerin yer değişikliği olarak tanımlamıştır. Ancak zamanla bu mekânsal hareketlilikteki artış ile birlikte hem süre hem mesafe önem arz etmeye başlamış, insanları bu hareketliliğe iten faktörleri, amaç ve sebeplerini, yönünü ve dolayısıyla ulus içi ya da uluslararası mekânsal hareketlerin ayrımını, bu hareketlerin şekil, aşama, süreçlerini çeşitlendirme ve detaylandırma ihtiyacı ortaya çıkmaya başlamıştır.

‘Yabancı’ kavramı Türk Dil Kurumu Genel Türkçe Sözlüğüne göre bir ülkede yerli olmayan, yabancı kişi olma durumuna göre bakıldığında, söz konusu ülkenin vatandaşı olmayıp başka bir milletten, başka bir devlet uyruğundan olan kimse anlamına gelmektedir (TDK, 2018). ‘Yerleşik yabancılar’ ise bahsi geçen ülkenin vatandaşı olmadığı halde hayatlarının belli bir döneminde çeşitli sebeplerle söz konusu ülkeye yerleşen, o ülkede mal mülk edinen ya da yılın yarısından fazlasını o ülkede ikamet ederek geçiren, yerleştiği bölgeye sosyal, toplumsal ve ekonomik etkileri olan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Bu kişiler turistik ya da başka tür nedenlerle ülkemizi ziyaret eden kişiler olup, ziyaret ettikleri ülkede ikamet durumları bulunmamakta ve ziyaret sürelerini uzatmaları durumu olsa dahi bu durum söz konusu kişileri, ‘yerleşik yabancı’ kavramına dönüştürmekte yeterli olmamaktadır (USAK, 2008: 11-14).

Turizm kavramı zamanla dünyamızdaki sosyal, ekonomik ve toplumsal alanların ve oluşumların da değişimiyle ‘dinlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla yapılan gezi’ manasına gelecek şekilde gelişim göstermiştir. Bu ve buna benzer amaçlarla gezi olayını gerçekleştiren kişiler ise “turist” olarak tanımlanabilir (Goeldner ve Ritchie, 2009: 4; Weaver ve Lawton, 2010: 2). Turist kaynaklı bu hareketlerin oluşturduğu turizm faaliyetleri, daha sonra da sosyal bilimlerle ilişkilendirilerek bir ülkeye ya da bir bölgeye turist çekmek amacıyla alınan ekonomik, kültürel, teknik vb. önlemlerin, yapılan çalışmaların tümü olmak üzere kapsama alanı oluşturmuştur. Turizm, kavram tanımı olarak önerilmesinden ziyade faktör ve etkileşimleriyle beraber anlaşılması amaçlanarak model ya da sentez halinde ele alınmaya başlanmıştır (Morley, 1990: 3). Yine küreselleşme ve teknolojik gelişmelerle turistlerin tek seferli ziyaretleri yılda daha fazla sayıda gidiş dönüşlere hatta uzun süreli ziyaretler formuna dönüşmeye başlamış olup yerleşik yabancı olgusu, turist olarak ziyarette bulunan bu kişilerin ziyaretlerinin kalıcı nitelik kazanmasıyla oluşmaya başlamıştır (Dirlik, 2009: 38). Dolayısıyla turist kavramının daha çok yabancı ülkeye ziyarette bulunan kişi olarak anlamlandırılıp ‘yabancı’ kavramına daha yakın görülmekte, yerleşiklik durumunu oluşturan kalma süresi ve ikamet şartını tamamlama açısından fark göstermektedir (Ekici vd., 2015: 1151).

Nüfusun kitlesel ve coğrafi yapısının homojen ayrımlarındaki değişiklikliğe ve hareketliliğe yol açan kavramlardan birisi olan göç; kişilerin seyahat amaçlı olarak değil, yerleşme amacı ile bir iskân ünitesinden diğer iskan ünitesine hareket ederek meydana getirmiş oldukları yer değiştirme eylemidir (Nakhoul, 2014: 4). Göç hareketleri yalnızca alansal açıdan yer değiştirme olayı değil, göç kararını ortaya çıkaran zeminin oluşması, göç etme süreci, göç olayının gerçekleşmesinin etki ve etkileşimleriyle beraber, dinamik bir form içerisinde olmak üzere sosyal, kültürel, ekonomik bir alan oluşturan, aynı zamanda psikolojik bir dönüşüm ve entegrasyon sürecine kaynaklık eden bir olgudur (Yalçın, 2004: 3). Söz konusu insan ya da toplum hareketliliği sebepleri, süreleri, yönü ve şekilleri göçmenlerin demografik özellikleri açısından değişiklik gösterebilmektedir (Südaş, 2005: 10). Göç etme nedenlerinin daha çok bir sorun, mağduriyet gibi durumlardan kaçış olarak deneyimlenip algılandığından olsa gerek; göç sosyolojisi çerçevesinde özellikle turistik kıyı kesimlere yerleşen yabancılar için göç eden kişiyi tanımlayan “göçmen” kavramı yerine daha çok “yerleşik yabancı” kavramının tercih edildiği görülmektedir (Dirlik, 2009: 38).

Yerleşik yabancı kavramı, turistiklikten yerleşik olma yolunda bir dönüşüme kaynak teşkil ederek turizm sosyolojisine dayalı bir felsefî zeminde ilişkilendirme gerektirmektedir.

Bununla birlikte mekânsal değişikliğin ve dolayısıyla göçmen olma durumunun sonrası ve etkileri de önem arz etmekte, bu sebepten daha önceki çalışmalarda da olduğu gibi göç kavramının yarattığı meşru zeminde ele alınarak incelenmeyi de gerektirmektedir.

1.2. Uluslararası Göç Hareketleri ve Dünya Genelindeki Durum

Dünya'nın çeşitli yerlerinde görülen uluslararası nüfus hareketleri gerek ekonomik, sosyal, çevresel ve politik sebepleri gerek ise ortaya çıkabilecek sonuçları açısından siyasi ve akademik alanda ilgi çekmiş, bugüne dek yerleşik yabancılara yönelik yapılan çalışmalarda göç kuramları, bu kişilerin göç kararı almasında etkili olan itici ve çekici faktörler (Elitok ve Straubhaar, 2011: 125), kişilerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu gibi demografik özellikleri (Camarero vd., 2011: 148), konut edinimleri, entegrasyon süreçleri ve yerleştikleri destinasyon hakkındaki görüşleri gibi çeşitli konular incelenmiştir.

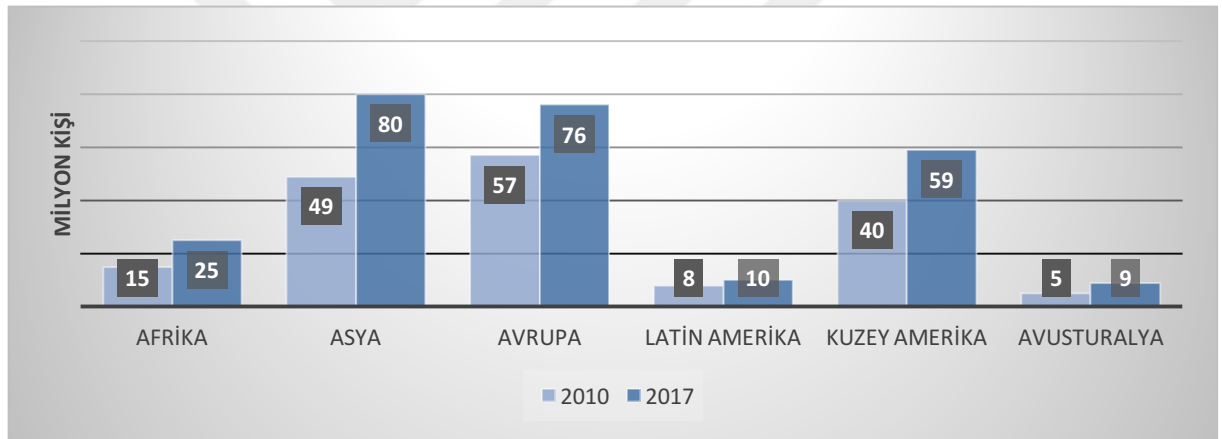
Ulus aşırı nüfus hareketliliği 1945 yılından itibaren emek göçüne dayalı olarak başlamış, zaman içerisinde yaşam koşulları ve teknolojinin ilerlemesi, gelişen ulaşım ve bilgi ağı ile özellikle 20. yüzyıldan itibaren değişim sürecine dahil edilmiş, yeni kavramlar oluşturulmaya ve tanımlanmaya başlanmıştır (Morley, 1990: 3). İlgili literatür incelendiğinde göç hareketlerinde göçün ilgili ayrımlarına göre çeşitlendiği, daha farklı boyut ve tanımlara doğru yol alındığı görülmüştür. Örneğin zaman içerisinde artış gösterip dikkatleri üzerine çeken, göçün farklı bir detayı hatta türü olan emekli göçü incelenmiş (Casado-Diaz vd., 2004; Casado-Diaz ve Rodriguez, 2002; Casado-Diaz, 2006; King vd., 2000; Rodriguez vd., 1998; Deller, 1995; King vd., 1998), Avrupa içi veya Avrupa yönlü göçler, ikinci konut edinimleri, konut turizmi gibi (Aledo ve Mazon, 2004; Müller, 2007; Williams vd., 1997; Casado-Diaz vd., 2014; Casado-Diaz, 1999) kavramlar ele alınarak coğrafi, sosyolojik, politik, ekonomik ve çevresel çerçevede çift yönlü olmak üzere kavramsal bir oluşum aşamasına girilmiştir (O'Reilly, 2007: 2).

Ekonomik yapı, sağlık ve teknolojideki gelişmelerle birlikte bilgi birikimi, hayata bakış açısı ve beklentiler zamanla değişime uğramakta, bireylerin gençlik, orta yaş ve emeklilik süreçlerini en faydalı ve en iyi şekilde geçirebilmesi amacıyla yaşam tarzları yeniden şekillenmektedir. Batı Avrupa ülkelerinde özellikle erken yaşlarda emekliliği tercih edebilen kişilerin büyük bir kısmı, yaşamlarının geri kalanını kırsal kesim ya da yurtdışı olmak üzere daha farklı yerlerde geçirme eğilimi göstermektedir (USAK, 2008: 9). Kişilerin gerek bireysel gerek hane halkı olarak yaşam biçimlerini iyileştirme, mağduriyet durumunu sonlandırma

veya keyif dolu bir yaşam sürme düşüncesiyle hayatlarını iyileştirme çabaları, deneyimlenen ve gözlemlenenlerin de etkisiyle dünyanın artık bir bütün halinde tek bir yer/toprak parçası olarak algılanmasını önemli derecede etkilemiştir.

Ülkelerin birbirleriyle olan bağımlılığının hem yön hem şiddet açısından artışı, küreselleşmenin insan hayatında özümsemesi ile nüfus hareketleri global bir olay haline gelmiştir. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı (UNDESA)'nın Aralık 2017'de yayınladığı Nüfus Olayları Raporuna göre 2017 yılında uluslararası göçmen sayısı 258 milyon kişi olup bu rakam dünya nüfusunun yüzde 3,4' ünü yansıtmaktadır. 2000 yılından 2017 yılına dek toplam uluslararası göçmen sayısı %49'luk bir artış göstererek 173 milyon kişiden 258 milyon kişiye yükselmiştir. Bu artışın yarısı gelişmiş bölgelerin "Kuzey" ülkelerinde gerçekleşirken, diğer yarısı gelişmekte olan bölgeler "Güney" ülkelerinde gerçekleşmiştir (UNDESA, 2017a).

Grafik 1.1 Hedef Bölgelere göre Göç Edenlerin Sayısı

Kaynak: UNDESA, 2017a

Grafik 1.1 incelendiğinde en çok dış göç alan ülkeler genellikle Asya ve Avrupa kıtalarında bulunmaktadır. Her on göçmenden altısının Asya ya da Avrupa'da ikamet ettiği görülmektedir. 2017'de Asya'nın 80 milyon kişi ile en çok uluslararası göç alan ülkelere ev sahipliği yapmış olduğu ve onu 78 milyon kişi ile Avrupa ve 58 milyon ile Kuzey Amerika'nın izlediği görülmektedir. Toplamda Afrika 25 milyon, Latin Amerika ve Karayipler 10 milyon ve Okyanusya 8 milyon kişiye ev sahipliği yapmaktadır. 2000 ile 2017 yılları arasında Asya'da yaşayan uluslararası göçmenlerin küresel payı yüzde 29'dan yüzde 31'e yükselmiş, Avrupa payı ise yüzde 33'ten yüzde 30'a düşmüştür.

Tablo 1.1 Uluslararası Göç Hareketlerindeki Değişimin Rakamsal ve Oransal Gösterimi

	Göçmenlerin Sayısı (Milyon)				Yıllara Göre Göçmen Sayısındaki Ortalama Değişim (%)			
	1990	2000	2010	2017	1990-2000	2000-2010	2010-2017	2000-2017
Dünya	152.5	172.6	220.0	257.7	1.2	2.4	2.3	2.4
Gelişmiş Bölgeler	82.4	103.4	130.7	146.0	2.3	2.3	1.6	2.0
Gelişmekte Olan Bölgeler	70.2	69.2	89.3	111.7	-0.1	2.6	3.2	2.8
Yüksek Gelirli Ülkeler	75.2	100.4	141.8	164.8	2.9	3.5	2.2	2.9
Orta Gelirli Ülkeler	68.5	64.0	70.2	81.4	-0.7	0.9	2.1	1.4
Düşük Gelirli Ülkeler	8.5	7.7	7.5	10.9	-1.0	-0.2	5.3	2.0
Afrika	15.7	14.8	17.0	24.7	-0.6	1.4	5.3	3.0
Asya	48.1	49.2	65.9	79.6	0.2	2.9	2.7	2.8
Avrupa	49.2	56.3	70.7	77.9	1.3	2.3	1.4	1.9
Latin Amerika ve Karayipler	7.2	6.6	8.2	9.5	-0.9	2.3	2.0	2.2
Kuzey Amerika	27.6	40.4	51.0	57.7	3.8	2.3	1.8	2.1
Avustralya	4.7	5.4	7.1	8.4	1.2	2.8	2.4	2.7

Kaynak: UNDESA, 2017b

Tablo 1.1’de yer alan verilere göre uluslararası hareketlilik sonucunda uluslararası göçmen sayısı dünya genelinde 1990 yılından 2017 yılına kadar 105 milyon kişilik bir artış göstererek son yirmi yedi yıllık süreçte 258 milyon kişiye ulaşmıştır. Bu artışın önemli bir kısmı 2000 ile 2010 yılları arasında (47,4 milyon kişi) gerçekleşmiştir. Kişi sayısı açısından gözlenebilen en yüksek artış genellikle gelişmiş ülkeler hatta yüksek gelirli olarak nitelendirilen ülkelere yönelik bir dış göç hareketi olup, yine miktarsal açıdan en fazla göç alımını gerçekleştiren bölgenin aynı yıl aralığında 16,7 milyon kişilik bir artışla öncelikle Asya, ardından ise 14,4 milyon göçmen sayısı artışı ile Avrupa ülkeleri olduğu gözlemlenebilir. Gelişmekte olan ülkeler için yıllık ortalama değişim oranlarına bakıldığında 1990-2000 yılları arasında negatif bir oran (% -0,1) sergilenmektedir. Bu negatif yönlü değişimin sebebi o yıllarda söz konusu ülkelerin varış noktası olarak değil, göç veren ülkeler pozisyonunda bulunmalarıdır. (UNDESA, 2017b).

Geniş kapsamlı nüfus hareketliliğini yansıtan uluslararası göç olgusu küresel bir hareket, dolayısıyla küresel bir güçtür (Kerr ve Kerr, 2011: 4). Göç eden nüfusun dağılımı, bu küresel gücün merkez noktası olarak kabul edilebilir. Bu dağılım yalnızca bir rakam ya da oran olarak algılanmamalıdır. Bu dağılımın kendi içinde farklılaşmasına neden olabilecek

uluslararası göç hareketinde bulunan kişilerin demografik özellikleri, göç sebepleri gibi spesifik ayrımlarla birlikte, varış ülkesini etkileyebilecek bu küresel gücün şiddet ve etki alanı açısından farklılıklar arz etmesi de beklenecektir. Dünya nüfusunun %3,4'lük kısmı göçmen olup (UNDESA, 2017) bu göçmenler demografik, ekonomik, siyasal yapı ve etki bakımından homojen bir yapının oluşumunu güçleştirebilmektedir.

1.3. Uluslararası Göçün Etkileri

Toplumlarda süregelen ve gözlemlenen gelişmeler ile birlikte bireylerin 'yeni normal hayat' arayışları ve buna yönelik hareketleri daha yaratıcı bir hale gelmiş, araştırmacıların dikkatini çeken yeni terminolojik türleri ortaya çıkartmıştır (O'Reilly ve Benson, 2009: 611). Dünya genelindeki yerleşik yabancılarla ilgili yapılan literatür taramasında, bu kavramın emeklilik göçü, ikinci konut edinimi gibi kavramlarla özdeşleştirilip bütünleştirilerek incelendiği dikkat çekmektedir. Aynı zamanda ilgili literatürde yerleşik yabancıların varış noktalarına genel ya da bölgesel/yerel açıdan çeşitli etkileri de ele alınmaktadır.

Sözü edilen küresel niteliğe dayalı ayrımsal çatılar altında olmayan uluslararası göç merceğe altına alındığında ise genellikle iş gücü talebine dayalı göç olgusu göze çarpmakta, göç olgusunun etkileri genellikle makro ekonomik analizlere ve sonuçlara (King, 2002: Lalonde ve Topel, 1997) dayandırılmaktadır. Bu alanda önemli çalışmaları olan Borjas (1995), göçün sebep ve etkilerini işgücü piyasasına yöneltmiş, emek ve sermaye olmak üzere iki faktörlü ülke ekonomisi varsayımı altında işgücü talep ve arzına dayalı ekonomik bir model ortaya koymuş, göçmen ve yerel işçilerin vasıf ve yeteneklerine dayalı farklı denklemlerle göçün sonuçlarını analiz etmiştir.

İnsanların hayatlarını sürdürebilmek adına gerçekleştirdikleri emek göçü veya daha çok gelir elde edebilmek amacıyla yer değiştirme hareketleri, göçün ekonomik açıdan değerlendirilmesinde en dikkat çeken ve incelenen konular olmuştur (Güllüpnar, 2012: 56). Göç etkisini ele alan diğer çalışmalar benzer şekilde işgücü piyasası, emek arz ve talebi, ücretlere etkisi gibi konularla ilişkili olup, daha sonraki zamanlarda arz modeli dışında talep modeline de yönelmiştir. Bunlarla birlikte göçmenler ve yerlilerin gelir kullanımı, devlet tarafından sağlanan sosyal yardımlar aracılığıyla da kıyaslanarak karşılaştırılmalar yapılmaya başlanmış (Borjas ve Trejo, 1992: 328), kamu maliyesini de etkileyecek olan bu sosyal yardımlarda, göçmenlerin vergi ödemeleri arasındaki fark önemli kılınarak (Kerr ve Kerr, 2011: 16) toplam ekonomik ve sosyal etkilere ulaşma yolu amaçlanmıştır.

Coppel, Dumon ve Visco (2001), birçok OECD ülkesinde kaynak ve varış ülkesi olarak göç eğilimlerini ve göçün ekonomik, mali ve sosyal etkilerini incelemiştir. Bu incelemelerde göçmen gruplarla, ikame edilebilecek nitelikteki yerli emek gruplarının karşı karşıya gelebileceğini ileri sürmüşlerdir. Böylece göçün etkilerinden birinin de bu yerli kişilerden oluşan -yerine göçmenlerin ikame edilebileceği- grupların yok olabilmesi ihtimaline dikkat çekmişlerdir.

Uluslararası göç araştırmalarında, gerek emekli göçü gerek emek piyasası dahilinde genel ekonomi ve yerel ekonomi açısından bir çok kavram ve etki incelenmiştir. Güney Avrupa ve özellikle İspanya kıyı yerleşim yerleri literatürde sıkça göze çarpmış olup, Izquierdo vd. (2010), göçün ev sahibi ülke üzerindeki etkilerini üç önemli alana ayırmıştır. Bunlardan ilki göçün demografik yapıya etkisidir. Göçmenlerin yaş yapısını daha genç olarak nitelermeyi sağlayıp, ev sahibi ülkenin daha cömert bir göç politikası uygulamanın, çalışma çağındaki nüfusu göç sayesinde arttırma ve yaşlıların emeklilik yükünü azaltma konusunda yardımcı olabileceğinden bahsetmektedir. Bir başka etki olarak diğer uluslararası göçe dair çalışmalarda yer aldığı gibi (Borjas, 1995; Borjas ve Trejo, 1992; Friedberg ve Hunt, 1995; Carter ve Sutch, 2006; Castles vd., 2003) uluslararası göç hareketlerinin işgücü piyasasına etkili olacağını, bu etkinin yalnızca emek arz şoku olarak görülmemesi gerektiğini, aynı zamanda emeğin yetenek ve becerilerine dayalı olarak işgücü piyasasının işleyişini de etkileyeceği dile getirilmektedir. Son olarak göçün ev sahibi ülke için üretkenlik ve büyüme etkisi olduğuna değinilmektedir.

O'Reilly (1995)'e göre uluslararası göçmenlerin dört temel özelliği vardır:

- Belirli niteliklerin toplamına denk gelen insan grupları olmaları (emekli, yaşlı, öğrenci, işçi vb.)
- Farklı biçimde mobilite özelliklerine sahip olmaları (sürekli göç, geçici göç ya da basit biçimde hareketlilik);
- Turist motivasyonları göstermeleri (boş zamanlarını keyifli işlerle değerlendirmek, turistlerle aynı yaşam biçimine sahip olup aynı yerlerde bulunmak vb.);
- Ekonomik faaliyetlere dahil durumda olmaları (tüketim harcamaları, emlak piyasası, işgücü piyasası vd.) ve bölgesel etki yaratmalarıdır (O'Reilly, 1995: 29).

1.4. Yerleşik Yabancıların Yerel Hayata Etkileri

Yerel toplumun karakterize edilmesini kapsayan süregelen aktivitelerde, yabancı yerleşiklerin aktif olarak rol alması, yerel halkın yabancı bireyleri olumlu bir katkı olarak görmesinde önem taşımaktadır (Nielsen vd., 2009: 7; Day ve Barlett, 2000: 84). Göçmenlerin varlığı, farklı bölgelerin translokal (ulus ve medeniyet kavramları bağlamında bir yerden bir yere hareketlilik, uluslararası göçmenler tarafından yaratılan ulusal sınırlar boyunca yerelden yerele bağlantılar) niteliğinin bir diğer göstergesidir. Yabancıların, yerel alanlarda ekonomik olarak aktif nüfusun kaybedilmesi ya da kent içi döviz hareketsizliği ve piyasa durgunluğu gibi sorunlara çözüm olarak görülebilmektedir (Camarero vd., 2011: 160).

1.4.1. Yerleşik Yabancıların Kültürel, Sosyal ve Çevresel Etkileri

Farklı sosyal yapılara ve kültürlere sahip köken ülkeye ve varış ülkesine ait iki topluluk arasında bilgi, görgü ve kültür birikimi, gelenek ve görenekler üzerinde zamanla değişim yaşanması kaçınılmazdır (Berber, 2003: 205). Yerleşik uluslararası göçmenler ile beraber ortaya çıkan kavramsal çatılar altında yapılan çalışmalarda emekli göçmen nüfusun temsil düzeyi güçlü alanlarda genellikle emek piyasasından uzak, boş zaman değerlendirme ve aktiviteler, sosyal birleşimler yörüngesinde yerel halkla olumlu sosyal etkileşimlere rastlanmaktadır.

Göçün genellikle aynı bölgeye yönelik önceki ziyaret ve deneyimlere dayalı olması durumunda din, dil ya da kültür farklılıklarının, yerleşik yabancılar tarafından sorun teşkil etme ihtimali düşük olacaktır (Bennett, 1996: 350). Yabancı kişiler ile yerel halk arasındaki iletişimde genellikle varış ülkesinin dili aracılığıyla iletişim kurulmaktadır (Williams vd., 2000: 32).

Genel anlamda yerleşik göçmenlerin olumlu sosyal etkileriyle beraber yerel halkla karşılıklı dil yetersizliği ve yeterli iletişim sağlayamamaları ile birlikte uyum sorunu, ayrımcılık gibi durumlar oluşturabilmekte, sosyal etkileşim ortamı olumsuz şekilde etkilenebilmektedir. Toplumsal, kültürel ve sosyal açıdan homojen yapıda bir alana yerleşen uluslararası göçmenler sosyal heterojeniteye yol açabilecekleri düşünülebilir bir tehdit olarak da görülebilmektedir (Camarero, 2011: 160). Yabancı yerleşikler, ev sahibi ülke/şehirlerde dini vecibelerini ve sosyal aktivitelerini gerçekleştirebilmek üzere kendi topluluklarını, yabancı uyruklu kişilerden oluşan sivil toplum örgütlerini kendi bünyelerinde tercih ettikleri seçeneklere göre oluşturmakta ve dahil olma durumunu sürdürmektedirler.

1.4.2. Yerleşik Yabancıların Ekonomik Etkileri

Göç edenlerin toplam ekonomik etkisinin, doğrudan harcamaların tutarından daha büyük olacağı düşünülebilir. Çünkü bu harcamalar, yerel ekonomiye hem ulusal hem de döviz olarak para aktarımını temsil etmektedir. Bahsi geçen bu parasal destek de alıcılar tarafından mal ve hizmet satın almak, çalışan ücretlerini ödemek ve yerel yönetime vergiler şeklinde ödenmek üzere kullanılacaktır (Serow ve Haas, 1992: 203).

1.4.2.1. Turizm Sektörüne Etki

Kıyı şeritlerindeki yerleşim yerleri, yerel işletmeler, tesisler, yaşam biçimi ve tüketim alışkanlıkları olmak üzere genele yönelik sektörlerden belirli oranda paya sahiptir. Yerleşik yabancı olarak nitelendirilen kitlenin göç kararı alma sürecinde turist olarak önceki ziyaretleri önemli rol oynamaktadır (Bennett, 1996: 350). Halihazırda kapsamlı bir turist geleneğine sahip olan kıyı Akdeniz kentlerinde kalıcı bir hayat planlayan yabancılar ile bölgeyi ziyaret eden yabancı turistler arasında (Rodriguez, 2010) hem kültürel hem harcama türleri açısından (Williams ve Hall, 2000) güçlü benzerlikler olması mümkündür. Ayrıca bu kararı alan uluslararası göçmenlerin daha önce turist olarak bu bölgelerde bulunmuş olmaları sıkça rastlanan bir durum haline gelmektedir (Özgüneş, 2017; Südaş ve Mutluer, 2008).

Uluslararası göçmenlerin göç kararı almasında önceki turistik deneyimlerin etkisinden söz etmek mümkündür. Algarve ve Costa del Sol'da yaşayan İngiliz emekli göçmenlerin yüzde 90'ından fazla bir kısmı daha önce o bölgeye turistik ziyarette bulunmuş ve tatil geçirmişlerdir (King vd., 1998: 91). Alicante'de ise ele alınan yabancı yerleşiklerin yüzde 70 oranında bir bölümü daha önce bu yörede tatil yapmışlardır (Munres, 1996; akt. Rodriguez, 2010: 56). Costa del Sol'daki Kuzey Avrupalı emekliler için de "önceki deneyimlerin" bölgede yaşama kararı almada önemli bir etken olduğu söylenebilir (Rodriguez vd., 1998: 184).

Daha önce belirtildiği gibi uluslararası göç literatürü, göç mobilitesini işgücü ve istihdam açısından ele alma ve üretim süreçlerini göç hareketlerinin önemli bir yanı olarak kabul etme eğilimindedir. Fakat emekli göçlerinde ya da turizm merkezlerine yönelik göçlerde göçmenlerin istihdam veya gelir düzeylerini arttırma gibi kaygıları olmadan, turist davranışlarına ve tercihlerine benzer şekildeki para harcama ve tüketim davranışları daha önemli durumdadır (Südaş ve Mutluer, 2008: 55). Williams ve Hall (2000) da turizmle bağlantılı göçlere katılanlar olarak nitelendirilebilecek bu uluslararası göçmenleri "*tüketim*

eğilimi baskın” ve “iki ya da daha çok evde geçirilen bir yaşam süren” kişiler olarak tanımlayıp, hedef bölgeye olan ekonomik katkılarına dikkat çekmektedir.

Kıyı kentlere yönelik yabancı göçlerinde tanımsallık gereği hedef bölgenin en büyük geçim kaynağının turizm olabileceği de göz önünde bulundurulmalıdır. Bölgedeki yerel halkın büyük bir kısmı turizm sektöründen yaşamlarını sürdürmektedir. Bu nedenle bölgede yaşayan uluslararası göçmenler, kaynak ülkeleri ile olan bağlantılarında yaşadıkları bölge hakkında tanıtım ve tutumları, kendilerini ziyaret eden aile, akraba ve yakınları aracılığı ile söz konusu bölgenin uluslararası tanınırlığına yol açmakta ve turizm hareketlerini hızlandırıcı yönde etki yaratacak bir rol oynamaktadır.

1.4.2.2. İnşaat ve Emlak Sektörüne Etki

Özellikle gelişmekte olan ülkelerde dış pazarlara ve dış kaynaklara önemli derecede ihtiyaç duyulmaktadır. Günümüz dünyasında müttefiksiz, kardeş ülke politikalarından yoksun ve hatta ulus aşırı ticaret işlemlerine dahil olmadan ilerlemek mümkün olmamaktadır. Dış kaynak ve dış pazar konusunda ise akla ilk gelen emlak ve gayrimenkul piyasaları olacaktır (Fendoğlu, 2008; akt. Akbaş, 2010: 52). Yerleşik yabancıların yerleşim bölgesine yönelik büyük etkilerinden biri de ikinci konut edinimi ile birlikte bu konutların yarattığı maliyet ve avantajlardır (Shucksmith, 1983: 177). Yabancıların konut talebi ve satın almaları ekonomik olarak en başta emlak sektörünü etkilemektedir. İkinci konut edinimi konusunda hedef haline gelmiş olan bölgelerde yapılmış çalışmalar da bu durumu destekleyici niteliktedir (Mutluer ve Südaş, 2005: 49; Pettersson, 1999: 10; Kılıçarslan, 2006: 151).

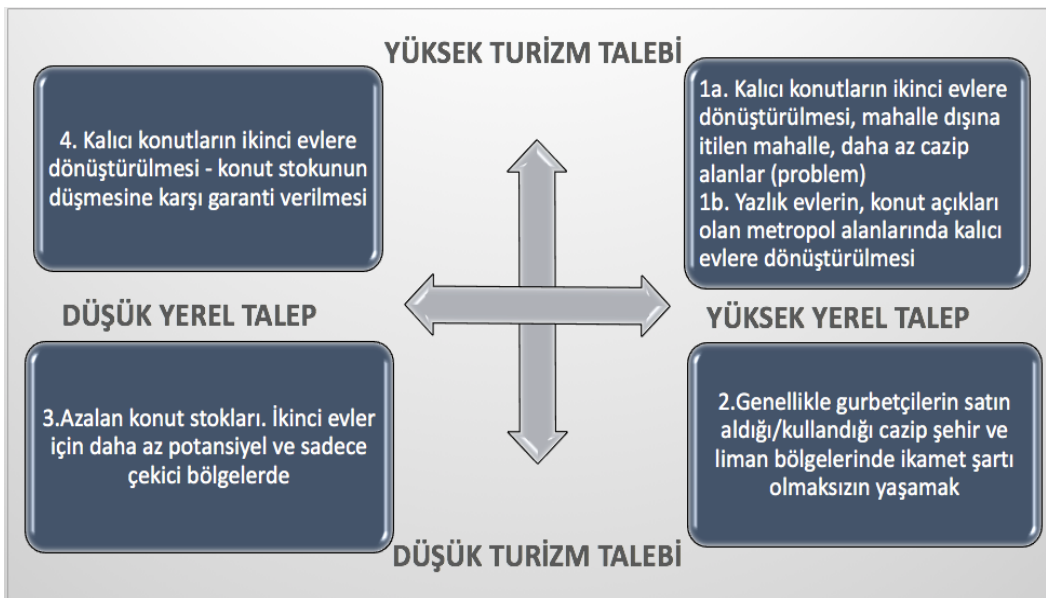
Konut turistleri; “daha iyi bir yaşam kalitesi düşüncesiyle emlak fiyatlarındaki farkları ve kaynak ülke ile ev sahibi ülke arasındaki yaşam düzeyi, kalitesi ve maliyeti açısından farklılıkları değerlendirmiş, kısa-uzun dönemli olarak ya da geçici-kalıcı olarak daha önce turizm ve eğlence amacıyla belirtilen bölgelere ziyaretlerde bulunmuş kişiler” olarak tanımlanmıştır (O’Reilly, 2007: 3). Yerleşik yabancılar aynı zamanda ikinci konut sahipleri, konut turistleri, yabancı uyruklu ev sahipleri de olabilmektedir. Yabancı gerçek kişilerin taşınmaz edinimi hususu mukayeseli hukuk zemininde ele alındığında, ülke ve birliklere göre vatandaşlık kriteri, ikametgah kriteri ve etnik köken kriteri olarak çeşitlenmektedir. Bununla birlikte uluslararası hukuk düzeyinde ise çok taraflı standart bir uluslararası sözleşme bulunmadığı görülmüştür. Örneğin OECD kapsamındaki üye devletler için geçerli olmak üzere yabancıların taşınmaz mal edinimi konusunda herhangi bir yükümlülüğün yüklenmediği

de görülmektedir (Akbaş, 2010: 31).

King ve diğerleri (1998), uluslararası göçmenlerin bölgenin demografik yapısını (örn. emekli göçmenlerin yaş ortalaması) ve yerleşim coğrafyasını derinden etkileyebildiklerine ve henüz sakinliğini koruyan kıyılarda daha huzurlu bir ortam arayışı ile yerleşerek kentleşme gelişimini hızlandırdıklarına değinmişlerdir. Örneğin, Kuzey Avrupalı kişilerin İspanya'ya yönelik ikinci yerleşim yeri seçimleri sonucunda yabancı kişilere ait konut sayısı 2 milyona kadar ulaşmıştır (Mutluer ve Südaş, 2005: 50). 200'li yıllarda İspanya'da yaşanan konut patlamasının, göç oranının üçte birini oluşturabileceği hesaplanmış, ilgili diğer çalışmalara benzer şekilde oran ve etkiler bulunmuştur (Gonzalez ve Ortega, 2009).

Konut talebinin yükselmesi sektörel anlamda da yüksek bir girdi yaratırken, bu konutların yapımı ve pazarlaması inşaat ve emlak sektörlerini harekete geçirecek, hedef bölgede turizm sektörüne ek olarak ilave bir uluslararası pazar oluşturacaktır. Bu uluslararası pazardan döviz edinimi, istihdam alanı oluşumu ve dolayısıyla gelir etkisi, sektör ara girdi taleplerinin artışı, emlak vergisi türünde yerel ekonomiye katkı ve dünya genelinde tanınmaya başlanması şeklinde kısa ve uzun vadeli gelişime katkı sağlayacak yönde olumlu etkiler elde edilebilecektir. Tüm bu etkilere ek olarak kentleşme hareketleri, yeni alt yapı ve yol çalışmaları, çevresel etkiler, inşaat ve istihdam maliyetlerinde ortaya çıkabilecek değişiklikler de göz ardı edilmemelidir.

Şekil 1.1: Turizm ve Konut Taleplerine İlişkin İkinci Ev Geliştirme Türlerinin Sınıflandırılması

Kaynak: Kaae, B. C. vd., 2007 akt.; Nielsen vd., 2009

1.4.2.3. Ticarete Etki

1.4.2.3.1. Yerel ve Dış Ticarete Etki

Uluslararası iktisat literatürü, iki ülke arasındaki göç hareketlerinin, ülkelere ait ticaret hacimlerini de arttırdığını ortaya koymaktadır (Emirhan, 2014: 611). Göçmenlerin, kendi ülkeleri ve göç hareketi sonucu yaşadıkları ülke arasında en az üç çeşit bağ kurabilme eğiliminden söz edilir. Bunlar:

1. “Tercih etkisi” diğer bir deyişle göçmenlerin kendi ülkelerinin mallarına yönelik tüketim zevklerine sahip bir kitle olması,
2. Maliyet farklılıkları, ürün çeşitlendirmesi ya da göçmen–zevk ilişkisinin ön plana çıkması ile iki ülke arasındaki iş ve ticaret bağlantılarına zemin sağlamaları başka bir deyişle “ağ etkisi” kavramı altında *etnik ağ* kaynaklı etkisi,
3. Göçmenlerin kendi ülkelerinde kalan vatandaşlarıyla olan ortak dil, tarihsel bağlar, politik ve siyasi bilgiler ışığında temasını devam ettirebilme yetisi ile karşılıklı kültür, anlayış, hoşgörü ve güven konularında maliyet farklılıklarını da içeren çeşitli avantaja sahip olmaları şeklinde, yine “ağ etkisi” kavramı altında *bilgi mekanizması* olarak sıralanabilir (Blanes vd., 2009: 1-3).

Dolayısıyla bahsi geçen bilgi köprüsü sayesinde sağlanan etkileşim, kültürel ağların ticaret lehine etkisidir (Dunlevy ve Hutchinson, 1999: 1043-1062; Blanes vd., 2009: 3). Bu kitle kendi ülkelerindeki malları tercih etme ve tüketme eğiliminde olduklarından, bu mallara yönelik talebin artışına sebep olarak ithalat işlemlerini de etkileyecektir. Söz konusu etki, homojen mallar için küçük derecede olabilmekte, farklılaştırılmış mallarda ise yakınlarda mevcut olmama ihtimali ile ithalat işlemi gerektirebilmektedir (Head ve Ries, 1998: 47-62). Diğer yandan göçmenlerin teknoloji ve üretim yöntemleriyle ilgili uzmanlaşmış bilgilerini varış ülkelerine aktarmaları sayesinde, göç ettikleri ülkelerin üreticileri, göçmenlerin zevk ve tercihlerine yönelik malları ithal etmek yerine, söz konusu malların yurtiçi üretimle karşılama çabası, göçmenlerin üretime kaynak teşkil etmeleri mümkün olacaktır (Dunlevy ve Hutchinson, 1999: 1043-1062)

Karagöz’e (2011) göre uluslararası göçün ticaret üzerindeki etkisi, ülkeler arasındaki ticaretin içeriğine ve şiddetine de bağlıdır. Ticaret konusu olan başlıca mal grupları tercih ve ağ etkisine karşı nispeten açık değil ise; ticaret, göç olgusundan etkilenmeyecektir. Hatta bunun tersine, yeni ürün piyasalarına veya daha önce düşük önemdeki ürünlerin önemli hale

gelmesine sebebiyet vererek ticari akışın değişme durumu da olasıdır. Uluslararası ticaret, ulusal sınırların dışına ya da ulusal sınırlar dışından ülkeye yönelen mal-sermaye akışıyla ve işlemleri ile ilgilidir. Öte yandan, ülke içi ticaret işlemlerine kıyasla dış ticaret işlemlerinin bir çok farklı tarafı söz konusudur. Bu farklılıklar şu şekildedir:

- Çok sayıda çeşitli taşıma sistemleri kullanılır.
- Genellikle yabancı para birimleri kullanılır.
- Hataların telafisi yüksek maliyetli olabilmektedir.
- Ödeme sistemleri farklılık gösterir.
- Uluslararası anlaşmalar üzerinden işlem yapılmaktadır.
- Kültür, örf, adet, ticari ahlak gibi faktörler dahil olur. (Kaya ve Turguttopbaş, 2012: 8)

Bütün bu faktörler ile göçmenlerin köken ülkeyle olan iletişim ağları ve kültürel bağlarının sürekliliği durumları, ilişkili olma ihtimali taşır.

İşgücü göçü ve uluslararası ticaretin, birbirlerinin ikamesi mi yoksa tamamlayıcısı mı olduğu bir çok tartışmaya konu olmuştur ve olmaya devam etmektedir. İşgücü ve ticaret arasındaki ilişkinin Heckscher-Ohlin-Samuelson Modeli tarafından da açıklanabileceği öne sürülmüştür. Ülkelerin birbirleriyle ticaret yapma sebepleri ile ilgili ele alınan teorilerden, faktör donatımı farklılığını öne süren, Heckscher-Ohlin-Samuelson teoremi olarak da bilinen faktör fiyatları eşitliği teoremine göre; uzmanlaşmanın olmadığı varsayımı altında, faktör akımları, ülkeler arasındaki nihai mal ticaretinin ikamesidir. Bu teoremden emek ve sermaye olmak üzere iki faktör varsayımı geçerlidir ve mallar emek-yoğun veya sermaye-yoğun mallardan oluşur. Bu durumda, ticaret gerçekleştiren iki ülke arasında göreceli ve mutlak faktör fiyatları eşitleninceye kadar, bol olan faktörün fiyatı artacak ve kıt olan faktörün fiyatı düşecektir. Başka bir deyişle, işgücü (emek) ticareti, mal ticaretinin ikamesi olacaktır. Başka bir deyişle bir ülkeden emek-yoğun mal ithalatı, o ülkeden işgücü ithal etmekle eşdeğerdir. Eğer işgücü uluslararası mobilitateye sahip değilse bu mekanizma, ülkeler arasında ücretlerin eşitlenmesine dek sürecektir (Faustino ve Leitao, 2008a,b).

Yerleşik yabancı kişilerin değişken özellikler göstermesinin ticaret üzerindeki etkileri farklı olabilir. Göçmenler ne kadar kalifiye ise ticari akımı geliştirebilecek bilgi, beceri ve bağlantıya o kadar sahip olacaklardır. Buna bağlı olarak göç hareketlerinin, ticareti arttırıcı etkisinin de artacağından bahsedilebilir (Head ve Ries, 1998: 47-62), Ayrıca göçmenlerin ana

lkelerindeki ve gç ettikten sonra yaşadıkları ülkelerdeki sosyal ve politik kurumlar benzer özelliklerde de olabilir. Genellikle aynı ekonomik birliğe sahip ya da sömürge, ortak geçmiş gibi çeşitli sebeplerle kültürel bağları güçlü ülkeler arasında bu durum gözlenebilir. Bağları güçlü olan devletlerden gelen göçmenlere nispeten diğer göçmenlerin daha az ek bilgi getirme ihtimali taşıyarak, maliyet azalışına daha az katkı sağlayacakları düşünülür. Bu açıdan ele alındığında göçün ikili ticarete etkisi, göçmenlerin kaynak ülkesine göre de değişiklik gösterebilmektedir (Blanes vd., 2009: 4).

1.4.2.3.2. Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan -dolaysız- yabancı yatırımlar kavramı, belirgin bir şekilde ortak bir tabanda tanımlanamamış olup, zamanla çeşitli değişikliklere konu edilmiştir. OECD ve IMF'nin tanımlamalarına göre dolaysız yabancı sermaye yatırımları; bir ekonomi içerisinde yerleşik bir birim, bir anlamda doğrudan yatırımcı tarafından, başka bir ülkenin ekonomisinde bulunan yerleşik bir girişimde sürekli bir hisse -interest- elde etme amacına yönelik bir faaliyettir. Bahsedilen sürekli hisse, yatırımcı ve teşebbüs arasındaki uzun dönemli ilişkiye ve teşebbüsün yönetimi ile ilişkili önemli boyutta bir etkiye dikkat çekmektedir (OECD, 1996: akt. Delice ve Birol, 2011: 4). Küreselleşmenin de etkisiyle ortak dünya, ortak ekonomi ve ortak finans piyasası oluşumu felsefesinde, Bretton Woods sonrası dönemin de ardından gerçekleşen en önemli değişikliklerden biri; hem ticari hem finansal liberalizasyon uygulamalarının yaygınlaşmasıdır (Delice ve Birol, 2011: 2). Bu iki alanda ortaya çıkan politika değişiklikleri uluslararası yatırım akımlarının liberalizasyonu ile tamamlanmıştır. Doğrudan yabancı sermaye girişi;

- Başka ülkede faaliyet gösteren bir firmayı satın alma, devralma, birleşme,
- Başka ülkede yeni kurulan bir firma için kuruluş sermayesi sağlama,
- Başka ülkede mevcut bir firmanın ise sermayesini arttırmak şeklinde gerçekleşebilmektedir (Seyidoğlu, 2007: 599).

Doğrudan yabancı yatırımlar, diğer sermaye akımlarına kıyasla ülke içindeki istikrarsızlık, güvensizlik gibi değişkenlerden daha uzak olabileceğinden olsa gerek, genellikle aşırı dalgalanma göstermeyen, nispeten daha güvenilir bir finansman olarak düşünülmektedir (Delice ve Tutar, 2006; International Relations Department, 2003). Tüm bunlarla beraber yatırım açısından alıcı ülkenin, yabancı yerleşikler açısından ise gç sonrası yaşadıkları ülkenin ekonomik büyümesi ve dışsal hassaslığın azalması konusunda önemli

faydalar elde etmesini beklemek mümkün olacaktır. Önemli boyutta görülebilecek cari hesap açıklarının, portföy yatırımları ya da banka kredilerinin yanı sıra, ülkeye ve bölgeye yönelik doğrudan yabancı yatırımlar kanalıyla finanse edilebildiği sürece daha avantajlı ve devamlı nitelikte olacağı söylenebilir (Delice ve Birol; 2011: 5). Bu yatırımlar sonucu olumlu gelişmeler elde edilmesi ev sahibi ülkenin dış ticarete açıklığı, yerel finansal piyasalarda belirli bir taban gelişmişlik düzeyinin mevcudluğu, yine ev sahibi ülkede nitelikli işgücünün yeterli düzeyde olması gibi faktörler ile belirleyici rol üstlenmektedir (Borensztein vd., 1998: 117).

Yabancı sermayenin ülkeye giriş biçimlerinden bir diğeri ise taşınmaz edinimi ile gerçekleşmektedir. Bu husustaki talep ve işlemlerdeki artışa paralel olarak, talebe yönelik belirli niteliklere sahip bölge ve ülkeler, küresel emlak piyasalarında yeni hedef bölge olarak dikkat çekerler (Mutluer ve Südaş, 2005: 50). Ayrıca göç ve doğrudan yabancı yatırımlar arasındaki ilişkiyi inceleyen farklı çalışmalar içerisinde, özellikle Dolman'ın (2008) Avustralya örneğinde ulaşılan sonuçlardan biri; ülkeler arası ilişkilerde ortak bir dilin kullanılması ve güçlü ticari işlemlere sahip ülkelere gelen göçmen sayısının artmasının, ikili ticarete katkı sağlamadığı yönündedir. Bunun yanında diğer ulaşılan sonuçlara bakıldığında uluslararası göç akımlarının, ikili ticareti arttırdığı doğrulanmış, bununla birlikte yabancı yatırımların artışında da etkili olduğunu ortaya koymuştur.

1.4.2.4. Gelir Etkisi

Yerleşik göçmenlerin tanımlanmasında emekli yabancılar önem arz etmektedir. Bu kişilerin kaynak ülke olarak tanımlanan kendi ülkelerinde, işçi ve memurlardan toplanan vergiler emekli maaşını oluşturmakta, sosyal sigorta sistemleri ya da banka şubeleri aracılığıyla göçmenlerin varış ülkesine transfer olmaktadır (USAK, 2008: 43). Yaşlı nüfusun göç hareketlerinin beraberinde, refahın da uluslararası dağılımının değişmesi söz konusu olabilecektir. Örnek olarak A.B.D.'de emekliler Illinois ya da New York gibi farklı işgücü piyasası ve sektörleri sahip büyük şehirlerde edinmiş oldukları gelirleri Florida, Arizona veya Kaliforniya gibi yazlık ve kıyı şeridi olma gibi özelliklere sahip bölgelerde harcamayı tercih edebilmektedirler. Uluslararası zeminde de bir ülkede emekli olmuş kişinin başka bir ülkeye emekli maaşının transferi söz konusu olup, harcama ve sermaye akışına yol açma olasılığından söz etmek mümkündür (Tümertekin ve Özgüç, 2006: 221).

Özellikle ekonomik etkilerin ana kaynağı olarak gelirin harcama, tasarruf veya yatırım şeklinde, önemli ölçüde eksojen etki yaratarak ekonomiye dahil olması ve bölge çapında genele yayılan bir güç yaratması mümkün olabilecektir.

Göç hareketinin sonuçları ve yerleşik yabancıların harcama yoluyla etkilerinin sektörel dağılımları da tüketim kalıpları tarafından belirlenebilmektedir. Göçmenlerin ilk ekonomik etkilerinin büyük bir kısmı, yerel olarak üretilen malların ve bölgenin dışından kaynaklanan gelir getiren hizmetlerin satın alışlarından kaynaklanmaktadır. Bu doğrudan etkiler, toplam sanayi üretimini, hane halkı kazançlarını ve istihdamı daha büyük bir oranda etkileyecektir. Bunun nedeni, doğrudan etkilerin dolaylı ve uyarılmış etkilerle birleşik olmasıdır (Sastry, 1992: 61). Kentte yaşayan yerleşik yabancılar konut alımı ve emlak piyasasına etkisi dışında gelirlerinin büyük bir oranıyla yerel dükkanlardan ve mağazalardan ihtiyaçlarını karşılayabileceklerdir. Bu ürünler, genellikle aynı bölgede üretilen yerel ürünler olup, kentin tarım, üretim ve hizmet sağlayıcı noktalarına fayda sağlayabilecek nitelikte olacaktırlar (Serow ve Haas, 1992: 206). Yabancılar bölgedeki tüketim davranışlarının yanı sıra doğrudan yatırımlarıyla da sektörlerin işleyiş ve oluşuna destek sağlayabileceklerdir.

1.4.2.5. İstihdam Etkisi

Yerleşik yabancı göçlerinin bölgesel etkisi ve ekonomik etkilerinin ölçülmesi, ekonomiye dışarıdan dahil edilen kaynak ve harcamalar üzerindeki etkilerin yanında istihdam üzerindeki etkisi ile de gözlemlenmelidir.

Yabancı yatırımcılar 1990'lı yıllardan itibaren yabancı turist ve yerleşik kişilerin zevk ve tercihlerine yönelik işletmeler kurmak için nispeten düşük olan emlak-gayrimenkul fiyatları ve siyasi düzensizlik ortamından yararlanmışlardır (Guerrón-Montero, 2006: 70). Bu durum spekülasyon, yerel işletmeye kıyasla yabancı işletmenin tercih edilmesi ve daha önemlisi istihdam konusunda yabancılara bağımlılığın oluşmasına neden olabilmektedir (Spalding, 2013: 81). Bununla birlikte herhangi bir tüketici topluluğu kaynaklı mal ve hizmete yönelik talep, aynı zamanda emeğin bu taleplerin sağlanmasına yönelik örtük bir talebini taşır. Bu sebeple, uluslararası göç hareketlerinin ekonomik etkisinin başka bir tarafı, yereldeki harcamalar sonucunda yine yerel sakinler için yaratılan iş sayısı olarak da ölçülebilir. Gayrimenkul satın alım işlemleri sayesinde oluşacağı düşünülen yerel işgücü ve istihdam piyasasına ek olarak, tüketim alışkanlıklarına yönelik harcamaların da yerel ekonomiye çeşitli şekilde dağıtıldığı yeni istihdam sayısını gösteren bir istihdam artışından da bahsedilebilir

(Serow ve Haas, 1992: 202). Emekli ve çalışmayan nüfusa kıyasla bölgede çalışan veya girişimci sıfatındaki göçmenler, temellilik özellikleri ve mali çıkarları nedeniyle yerel politikaya daha fazla entegre olmak ve yerli halkla daha fazla etkileşimli ortamda bulunmak amacıyla yerel personel istihdam etme davranışında bulunup, yerel etkinliklere de aktif olarak katılma eğiliminde olmuşlardır (Spalding, 2013: 75).

İkinci ev turizmi çatısında incelenen yerleşik yabancıların sağladıkları faydalar dahilinde ise yine sermaye yatırımı enjeksiyonu, inşaat endüstrisinde istihdam oluşumu, artan oran gelirleri, “doğrudan” ve “dolaylı” istihdam yaratma işlemleri de mevcut olacaktır (Shucksmith, 1983: 177). Örneğin, ev sahipliği ve mülk vergilendirmesine ilişkin ayrımcı kuralların da kabul edildiği Malta’da aynı zamanda birçok olumlu politika izlenmiştir. Bu durum, bölgede turizmin “ihracat” kazançları ve genel bir istihdam alanı için alternatif bir üs olarak tanınmasını sağlamıştır (Warnes ve Pattersson, 1998: 115).

Emekli göçmenler kapsamında ele alınan yabancı bireylerin etkisi ile ortaya çıkan inşaat sektöründeki sayısız işin yanı sıra, bu mülklerin emlak ve bina bakımı, ev hizmetleri, mağaza ve süpermarketlerden yapılan alışverişler, restoranlar, kişisel yardım ve diğer hizmetler gibi çeşitli alanlarda binlerce kişiye istihdam ve devamlılık sağlama durumu söz konusudur. Bu durum ev sahibi toplumda da beğeni ve takdir toplamakta, örneğin Costa Del Sol’daki yabancı emekliler için “yabancı göçlerin çok para ve iş getirdiği” söylenmektedir (Rodriguez vd., 1998: 198). Turistik kıyı şeridinde yönelik uluslararası göçlerin önemli bir varış noktası sayılabilecek Malta’da işgücünün dörtte birinin, göç eden İngilizler tarafından istihdam edildiği ve tersanelerin en büyük işveren olduğundan bahsedilir (Beeley ve Charlton, 1994; akt. Ündücü vd., 2009: 176).

Ayrıca dil yeteneği ve bilgisi, bahsi geçen bölgelerde de önemlidir. Çünkü diğer büyük kitlelerin konuşabildiği yabancı dillere kıyasla yaygın kullanılmayan İskandinav dilleri ya da Felemenkçe, Lehçe gibi dilleri konuşabilen çalışanlar, turizm sektörüne dahil olabilecek işgücü niteliklerinin yanı sıra bu ülkelerden müşterilere satış gerçekleştirebilen emlak ve gayrimenkul şirketleri için önemli bir ihtiyaç olabilmektedir (Südaş ve Mutluer, 2008: 56).

Bu bölgelerde yaşayan yabancı yerleşimciler hem üretim hem de tüketim faaliyetlerinde bulunabilmektedirler. Toplam ekonomik etkileri, yabancı yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen doğrudan harcamaların toplamından aslen daha büyük olacaktır. Bu harcamalar lokal ekonomiye dışarıdan para aktarımını temsil etmekte ve bu kaynakların kullanıcılar tarafından diğer mal ve hizmetleri satın almak, çalışanlara ücret ödemek ve yerel

yönetime vergiler ödemek için kullanıldığı göz ardı edilmemelidir (Serow ve Haas, 1992: 202).

1.4.2.6. Kamu Sektörüne Etki

Ekonomik etkilerin bir diğer yönü; yabancı yerleşik bireylerin, yerel yönetimlerin gelirleri üzerindeki muhtemel etkisi ve yeni yerleşim yerlerine yönelme eğiliminden doğan kamu harcamalarına yönelik ek yapı ve hizmet talepleri olacaktır. Yabancıların yerel ve hükümet düzeyinde, gelirlere yapacakları katkılar kişisel, varsa kurumsal gelir ve gayrimenkul üzerinden ödeyecekleri vergilerden ve satışlardan kaynaklanacaktır. Yerleşmiş halde bulunan yabancılar kaynaklı kamu merkezli ek talepler ise yine kamuya açık mal ve hizmetlerin kullanımından kaynaklanacaktır (Serow ve Haas, 1992: 207). Yerleşik yabancılar belirli sebeplerle göç hareketinde bulunma ve yerleşik olma durumuyla birlikte toplumun bir bireyi olarak varış ülkesinin yasalarına uymak ve vergi ödemesi gerçekleştirmek gibi bir takım sorumlulukları da edinmektedirler. Yerel yönetimin görev ve işleyişiyle ilgili yabancıların vatandaşlar kadar katılım ve görüş hakları da bulunmaktadır (Erat, 2013: 288).

Göç ederek yeni bir bölgeye yerleşmiş yaşayan yabancı kişilerin, yerel finansal kurumlardaki mevduat durumuna ve yerel kamu kesiminin gelirlerine satış ve mülkiyet vergileri şeklinde katkıda bulunacaklardır. Bununla birlikte göçmen gönderen kaynak ülke açısından bakıldığında dışarıda, bir diğer deyişle varış ülkesinde yerleşik durumdaki insanların sahip oldukları taşınmaz malların satış bedelleri ile gelirleri yurt dışına ya da kaynak ülkeye serbestçe transfer edilebilir. Ancak bu işlem vergi ve buna benzer yükümlülüklerin tamamlandığının belgelenmesi sonucu Merkez Bankası'na bilgi iletilmesi ile bankalar veya özel finans kurumları aracılığıyla gerçekleştirilebilmektedir (Akyol, 2012: 54).

Küreselleşme ve milli mali politikaların da artık dışsal etkileşim içerisinde bulunma zorunluluğu ile bu durumun olumlu ve olumsuz etkilerinden yararlanma ya da korunma yönündeki çabalar artış göstermektedir. Bu tür tepkiler vergi politikalarında ülkeler arası karşılıklı bağımlılığın da artmasına yol açmaktadır (Aktan ve Vural, 2014: 16).

1.5. Yerleşik Yabancıların Etkilerine Dair Daha Önceki Çalışmalar

1970'li yıllardan itibaren genellikle 55-60 yaş üstü nüfus kitlesinin konut edinimi ve yer değişikliği hareketleri, yapılan nüfus araştırmalarında küçük bir detay olarak kurulmaya başlamıştır. Avustralya, Kanada, Fransa, İngiltere, İsrail, Japonya, İtalya, Hollanda, Almanya ve ABD'de nüfus coğrafyacıları konuyla ilgili çalışmalara en fazla katılım

gösterenlerdir (King vd., 1998: 92). Bu tanımlar ışığında ilk sırada yer alan yerleşik yabancıların belli özelliklere göre ayrımlanması, çoğunlukla göçmenlerin içerisinde emekli ve belli bir yaş üstünü kapsayan nüfusa yönelik gerçekleşmiştir. Özellikle Kuzey ülkelerinden Güney ülkelere ve kıyı şeritlerine gerçekleşen göç hareketlerinde, turizm merkezlerine önceki ziyaret ve deneyimlerden kaynaklanan göçler önemli bir paya sahiptir (Rodriguez, 2010: 56; O'Reilly, 2007: 3).

İklim, düşük yaşam maliyeti (Bennett, 1996: 354), yüksek hayat kalitesi, ikinci konut edinimi ve yerleşik turizm kavramları güdüsünde ve buna ek olarak evlilik, öğrencilik ya da emeklilik durumlarına bağlı olarak ortaya çıkan nüfus hareketleri niteliğine sahip olan ulus aşırı göçler; genellikle işgücü piyasasından uzak, göreceli olarak yüksek bir refah düzeyine sahip bireylerin göç hareketi olarak görülmüş, genel göç kavramından uzakça kıyı şeritlerine yönelik göçler ya da emekli göçleri çatısı altında sebep ve etkileri incelenmiştir (Warnes ve Pattersson, 1998).

Wei-Yin Hu (1998), Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etmiş olan 55 yaş üstü uluslararası göçmenler ve 55 yaş üstü yerel kişilerin gelirlerini, 'refah katılımı' karşılaştırması kapsamında regresyon modeli yöntemi ile incelemiştir. Asimilasyon profili ile ilgili bulgular, uluslararası göçmenlere devlet tarafından sağlanan gelir desteklerinde uygunluk gereksinimlerinin büyük önem taşıdığını ve çoğu göçmenin ABD'de ilk on yılda refah sistemine ciddi oranda asimile olamadığını göstermektedir.

Rodriguez, Fernandez-Mayoralas ve Rojo (1998), uluslararası göç kavramında literatürde önemli bir yere sahip olmuş olan İspanya'nın Costa del Sol bölgesinde daha çok iklim ve keyifli bir yaşam düşüncesiyle kuzeyden güneye göç eden 300 kişilik Kuzey Avrupalı emekli göçmen grubuyla anket ve kapsamlı görüşmeler yoluyla araştırma yapmışlardır. Çalışmada emekli göçmenlerin bölgedeki varlığından kaynaklanan yerel hizmetlerin artan vergilendirmesi, yerleşim yerlerinin gelişmesi ve konut piyasalarının endüklenmesi şeklinde etkilerin bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Rodriguez, Fernandez-Mayoralas ve Rojo (2004), Costa del Sol, İspanya'da emekli Avrupalı göçmenleri ele alarak emekli Avrupalıların coğrafi yoğunluğunun, turistik altyapı varlığının, konut arazi yapısı politikasının incelenmesine, tüm bunlar için mevcut ve gerekli olan ekonomik, ticari temelleri ve yapıları sağlama gereksinimine değinmişlerdir.

Müller (2007), araştırma alanı olarak İskandinav ülkelerini seçmiş ve bu bölgelerdeki ikinci konutlar üzerinde çalışma yapmıştır. Literatür araştırması yöntemiyle gerçekleştirmiş olduğu bu çalışmada yabancıların söz konusu ülkelere göç etmesi ve ikinci konut talebinin de artış göstermesi durumunda, ev ve ilgili malların fiyatlarında da artış olacağına, bu durumun yerel halkın zararına bir ekonomik duruma zemin oluşturacağına dikkat çekmiştir.

Casado-Diaz, M., Casado-Diaz, A. B. ve Casado-Diaz, J. M. (2014), İspanya'nın Alicante sahilinde yaşayan İngiliz emekli göçmenler ile ilgili yürütmüş oldukları çalışmada sahil kesimlerine yönelik göçler kapsamında, bölgedeki 365 yabancıların kaynak ülkedeki sosyal sermaye edinimlerini varış ülkesinde yaşadıkları süre boyunca da kaybetmediklerini, sürekli iletişim niteliğinde açık bir kanal ve köprü oluşturduklarını vurgulamıştır.

Uluslararası emeklilik göçü literatüründe dikkat çeken King, Warnes ve Williams (1998), Toskana, Malta, Costa del Sol ve Algarve kıyı kentlerinde yaşayan İngiliz emeklilerden oluşan hedef kitlesine yönelik gerçekleştirdikleri çalışmada, 1066 İngiliz emekli göçmen ile anket gerçekleştirmişler ve söz konusu dört bölge için karşılaştırma yapmışlardır. Çalışma ve incelemeler sonucunda sahil kesimlerine yönelik uluslararası göç çerçevesinde İngiliz emekli göçünün bölgesel ekonomik coğrafyaya etkisi olduğuna ve mevsimlik bir hareket modeline ulaşılmıştır. Birbirinden farklı refah ve gelirlerin elde edilmesine ilişkin beklentilerle Avrupa'daki emekli göçünün mevcut kuzey-güney düzenini değiştireceğini belirtmişlerdir.

Nielsen, Kromann, Kjeltsen ve Just (2009), ikinci evlerin kırsal kalkınmaya olası bir yol olup olmadığının ortaya koyulması amacıyla araştırma alanlarını Danimarka'nın orta güney bölgelerinden Jylland'daki Vejen -814 km², nüfus 43.000- ve Langeland'daki -291 km², nüfus 14.000- Funen olarak belirlemişlerdir. Vejen'de nüfus artışını yaşanırken, Langeland'ın durumu bunun tersi göstermekte ve aynı zamanda yaş ortalaması yükselmektedir. Bu kapsamda bölgedeki 18 yerel paydaşla görüşmeler gerçekleştirilmiş, 14 emlak firmasına anket uygulanmış, literatür araştırması, telefon görüşmeleri ve teknik rapor incelemesi yöntemleri ile araştırma bulgularını edinme işlemi desteklenmiştir. Araştırmanın sonucunda göçmenler ve yerel halk arasındaki entegrasyonun sağlanması ile olumlu sosyal etkileşim ortamının oluşmasına, ikinci konutların gelişimi ve planlı kentleşmeye, göçmenlerin alışveriş ihtiyaçlarını yerel satıcılardan karşılamaları gibi olumlu ekonomik etkilere yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır.

Rodriguez (2010), Costa del Sol, İspanya’da emekli yerleşik yabancılar konusunda literatür araştırması yapmış, emekli uluslararası göçmenlerin turistlerden daha uzun süre harcama eğiliminde olduklarından ve yıl boyu ekonomik, sosyal ve kültürel etkinlikler ürettiklerinden bahsederek, geleneksel mevsimsel turizm döngüsündeki düşüşün hafifletilmesine hatta bütün bir yıla yayılmasına katkıda bulduklarına dikkat çekmiştir.

D. Gordon Bennett (1996), Kuzey Karolina, Güney Karolina, Gürcistan ve Florida Bölgelerinde yaşayan emekli göçmenlerle ilgili çalışma gerçekleştirmiş, bu bölgelerdeki yerel ve ekonomik hayata etkilerini ölçmek üzere anket uygulaması ve kapsamlı görüşmeler uygulamıştır. 350 kişilik bir örnekleme gerçekleşen bu çalışmanın sonuçlarında, konut değerlerinin yükselmesi ile konut satışını gerçekleştiren yerel halkın kazanımı açısından avantaj yaratıcı etkiler ile birlikte yeni istihdam alanlarının oluşumu, vergi tabanı, perakende satışlar gibi olumlu ekonomik etkilerden söz edilmektedir. Kentsel yapı çalışmalarını için artan talepler ise genellikle hem kıyı ortamını hem de yerli halkı çevresel açıdan olumsuz etkilemektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'DEKİ YERLEŞİK YABANCILAR VE ETKİLERİ

2.1. Türkiye'deki Yerleşik Yabancılar

Türkiye, jeopolitik konumu sebebi ile tarih boyunca başlangıç ve sonuç noktası olmak üzere her iki açıdan göç hareketleri için önemli bir toprak olmuştur. Uluslararası emek göçü kapsamında 1960'lı yıllarda Türkiye, Avrupa ülkeleri başta olmak üzere “göç veren ülke” olarak önemli bir konumda iken, 1970'li yıllarda söz konusu ülkelerde başlayan ekonomik krizle birlikte, Türkiye'den yurtdışına resmi yollardan işçi ve emek göçünde gözle görülür bir azalma gerçekleşmiştir (Buzdağlı ve Kızıltan, 2011: 2). 1980'li yıllarda Türkiye'nin global göç akımlarında gerek konumu ve gerek göç hareketlerinin yönü açısından göç alan ülke kimliğini edinmeye başlamıştır. 1980'lerde ise Türkiye'nin modernleşme süreciyle birlikte ilk kez kökenleri itibari ile Türk ya da Müslüman olmayanların da Türkiye varışlı göçlerine tanık olunmuştur (İçduygu vd., 2014: 58; Turan ve Karakaya, 2006: 4-5).

Cumhuriyet döneminde Balkanlar kaynaklı göç dalgalarının etkisi ile 1923 yılından son yıllara dek giderek azalış gösteren rakamların toplamında 1.700.000 kişi Türkiye'ye göç etmiştir. Yüz yıla yakın bir süreci kapsayan söz konusu göç hareketi, son yıllarda Türkiye'nin sınır komşusu olan Suriye vatandaşlarının sığınma talebine yönelik göç dalgasına rakamsal olarak neredeyse eşit olup, 2015 yılından 2018 yılına dek sadece son üç yıllık bir süreye sığmıştır. (İçduygu, 2015: 18). Bu kişiler, Cenevre'de 28.07.1951 tarihinde imzalanmış olan 359 sayılı “Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşmenin Onaylanması Hakkında Kanun” ile tanımlanan mülteciler olmaktadır. Dolayısıyla son dönemde Türkiye'ye göç eden Suriyeliler geçici koruma kapsamında sayılan kişilerdir (Demir, 2016: 81).

2.1.1. Türkiye'de İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar

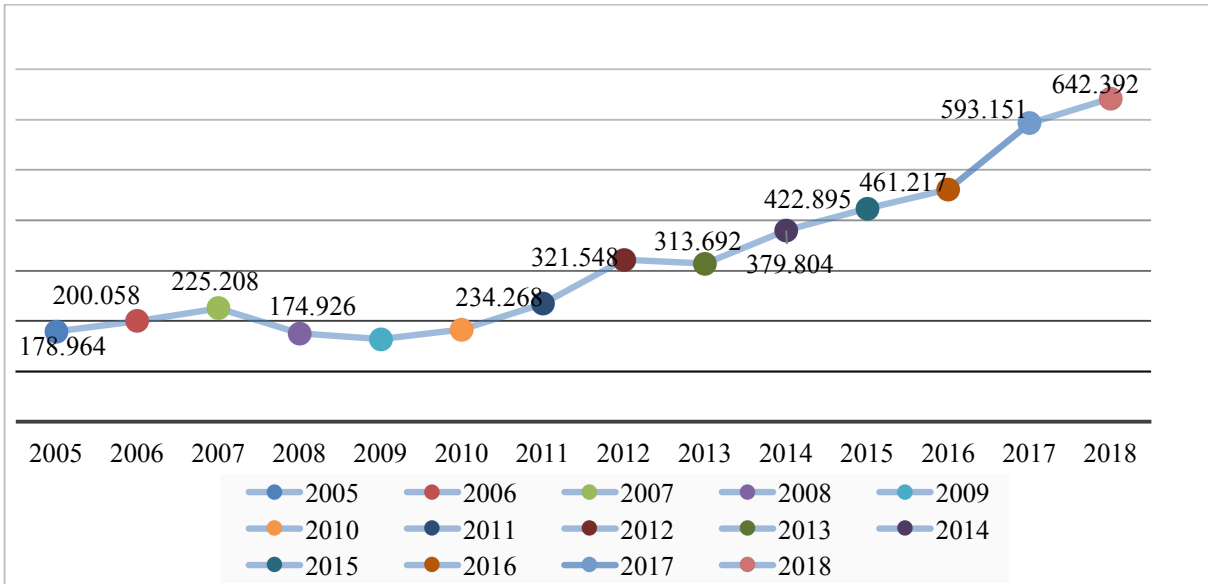
Yabancı kişinin sosyal düzeniyle birlikte Türkiye'nin hukuki düzeninin de muhafazasını sürdürme amacıyla gerekli görülen ikamet izni; Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'na göre, göç edilen ülke olan Türkiye'de kalmak üzere verilen gerekli izin belgesini ifade eder. Yetkili makamlarca düzenlenen bu belge izin talebinde bulunmuş, istenilen evraklar ile başvurusunu tamamlamış ve talep ettiği ikamet şekline uygun şartları sağlayan

yabancı kişilere ülkemizde belirli bir süre yaşama hakkı vermektedir (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2016)

Türkiye’de genellikle tatil yörelerine yerleşen ve bu bölgelerde gayrimenkul satın alan yabancılara, Türkiye’de kalıcı olarak yaşama ve fiilen yerleşme niyetiyle gelmiş yabancılara, Türkiye’yi, ekonomik, sosyal zemin ve yaşam biçimi seçimi için hayatlarının merkezi haline getiren yabancılara “yerleşmiş sayılan yabancı” olarak işlem yapılmak suretiyle diğerlerine nispeten, uzun süreli ikamet izni verilebilmektedir (Toprak ve Karakurt, 2009: 2).

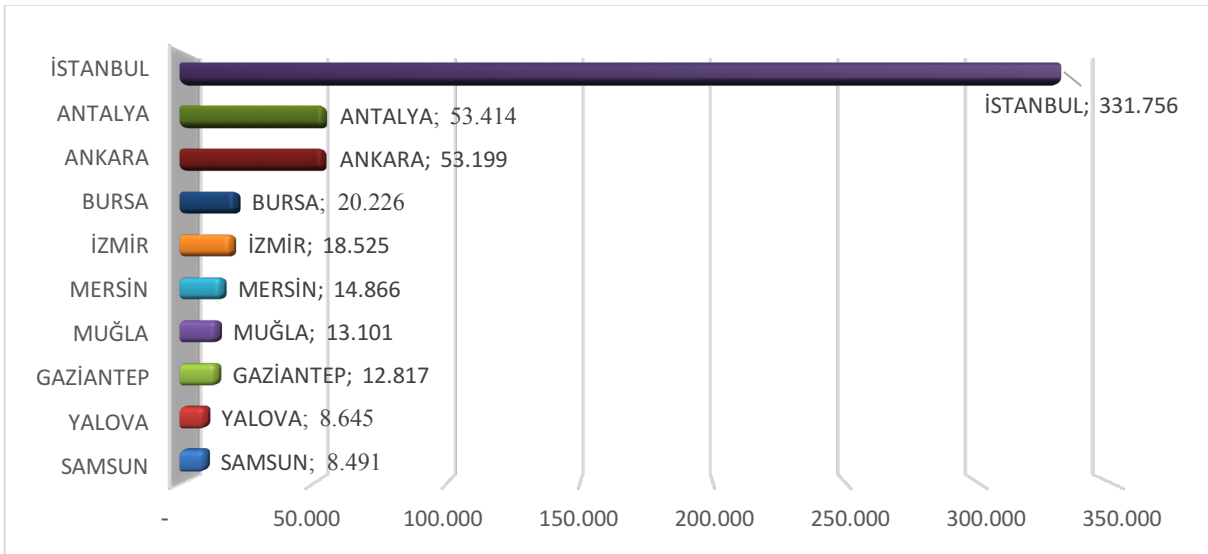
11.04.2013 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 6458 numaralı 28615 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’na göre Türkiye’de bulunan yabancılara ait ikamet izin çeşitleri şunlardır:

- Kısa Dönem İkamet İzni: Belirli şartları sağlıyor olma durumu ile birlikte çeşitli amaçlarla izin talep eden yabancı kişilere her defasında en fazla ikişer yıllık olmak üzere verilmektedir.
- Aile İkamet İzni: Her defasında üç yılı aşmayacak şekilde 5901 sayılı Kanununun 28. maddesi kapsamındaki kişilerin, Türk vatandaşlarının veya ikamet izinlerinden herhangi birine sahip olan yabancı kişiler ile mültecilerin, ikincil koruma statüsü sahiplerinin yabancı eşine, eşinin ya da kendisinin yetişkin olmayan yabancı çocuğuna ve eşinin veya kendisinin bağımlı yabancı çocuğuna aile ikamet izni verilmektedir.
- Öğrenci İkamet İzni: Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunda ön lisans, lisans, yüksek lisans veya doktora öğrenimi görmek üzere ülkeye gelen yabancılara öğrenci ikamet izni verilir. Bu yabancı kişilere öğrenimleri boyunca geçerli olmak üzere öğrenci ikamet izni verilebileceğine dair düzenlemeler getirilmiştir.
- Çalışma İzinleri: Geçerli çalışma izni ile 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 10 uncu maddesine istinaden verilen Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi, ikamet izni sayılır.
- Diğer İkamet İzinleri: Bakanlığın onayı dahilinde ilgili valilikler tarafından, Türkiye’de kesintisiz olarak en az sekiz sene ikamet izniyle kalmış ya da Göç Politikaları Kurulunun belirlemiş olduğu şartlara uygun yabancılara verilen uzun dönemli ikamet izni, çocuğun üstün yararı, acil nedenler, ülke mefaatleri gibi ilgili olağanüstü hal ve durumlarda yine Bakanlık onayı dahilinde verilen insani ikamet izni ve farklı olarak insan ticareti mağduru ikamet izinleri olmak üzere hazırlanan izinlerdir (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2013).

Grafik 2.1 İkamet İzni ile Türkiye’de Bulunan Yabancıların Yıllara Göre Gösterimi

Kaynak: İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2018

Türkiye’de bulunan çeşitli ikamet izinlerine sahip yabancıların geçmiş yıllara ait sayıları incelendiğinde 2013 yılından itibaren artış yönünde dalgalı bir seyir gözlemlenmektedir. İkamet izni ile ülkede bulunanların 2016 yılına ait kısmının, 2015 yılındaki rakamlara göre %9’luk bir artış sağlayarak 461.217’ye ulaştığı görülmektedir. 2016 yılı incelendiğinde Suriye’de yaşanan durumların da etkisiyle yaklaşık 131.934 kadarlık bir artışla 593.151 kişiye ulaşılmıştır. Mevcut verilere göre de 2016 yılından 2018 Mart ayı son olmak üzere % 39,81 kadar önemli sayılabilecek bir artış ortaya çıkmıştır.

Grafik 2.2 Türkiye’de Yabancıların İkamet İzni ile Bulunduğu İlk 10 İl

Kaynak: Antalya İl Göç İdaresi, 2018

*15.03.2018 itibari ile hesaplanan verilerdir.

Türkiye'nin, aldığı göçler ve barındırdığı göçmenlerle ilgili net bir politikaya sahip olması açısından, göç hareketleri ve bu hareketlerin yol açtığı değişimin incelenmesi önemlidir. Türkiye'ye yönelik göç talebi sonucu göçmen sayısı toplam 642.392 kadar olup, Grafik 2.2' de görüldüğü üzere uluslararası göç hareketlerinin büyük bir kısmı İstanbul payında gerçekleşmiş ve takip eden şekilde diğer illere dağılmıştır (Antalya İl Göç İdaresi, 2018). İstanbul'un ardından yabancılara ait en büyük göç talebi Akdeniz'e kıyısı olan, aynı zamanda ülkenin turizm merkezi olarak görülen Antalya iline yönelik gerçekleşmiştir.

Bu sebepten Antalya'ya yönelik gerçekleşen göç taleplerinin ve sonucunun 'yaşam kalitesi ya da yaşam maliyetinin motive ettiği yaşam biçimi göçü' (O'Reilly, 2007: 6) odaklı bir göç hareketiyle ilişkilendirilmesinden söz edilebilir.

2.2. Türkiye'deki Yerleşik Yabancıların Etkileri

2.2.1. Türkiye'de Yabancılara Yönelik Konut Satışları

Yabancıların gerçek kişi olarak Türkiye'de taşınmaz alımları konusu, 2644 Sayılı Tapu Kanunu 35 ve 36'ncı maddelerince açıklanmıştır. Yabancıların Türkiye'de taşınmaz edinme işlemleri için Tapu Kanunu'nda 2003 yılında çeşitli değişikliklerin yapılmasının ardından bahsi geçen konu, eskiye nispeten daha fazla ilgi çekmeye başlamıştır (Mutluer ve Südaş, 2005: 46). Dahası yapılan söz konusu yeni değişikliğin seçilmiş bazı yabancı ülke vatandaşlarına kolaylık sağlama amaçlı bir hareket olduğu, yabancıların taşınmaz edinmesi için istekli görünür şekilde bir kolaylık sağlanmasının, devletin egemenlik yetkisine aykırı olabileceği yönünde tartışmalara yol açmıştır (Aybay, 2007: 182).

Tapu Kanunu'nun 35'inci maddesinde 03/05/2012 tarihinde yapılan en son düzenleme ile yabancıların taşınmaz edinimi hakkı, taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikteki sınırlı aynı hakların alan olarak toplamı, özel mülkiyete konu olan ilçenin yüz ölçümünün yüzde onunu ve kişi başına düşen ülke genelinde otuz hektarı aşmamak şartı ile; *'Kanuni sınırlamalara uyulmak kaydıyla, uluslararası ikili ilişkiler yönünden ve ülke menfaatlerinin gerektirdiği hallerde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ülkelerin vatandaşı olan yabancı uyruklu gerçek kişiler Türkiye'de taşınmaz ve sınırlı aynı hak edinebilirler.'* şeklindedir (TKGM, 2012).

Özellikle yabancıların Türkiye'nin turizm merkezlerinde yaşama isteği ile bağlantılı olarak, bu bölgelerde çeşitli milletlerden kişilerin oluşturduğu yüksek konut talebi ekonomik

açıdan başlı başına önemli bir girdi oluştururken, söz konusu konutların pazarlanması işlemleri emlak sektörünü ve ilgili alanları, yapımı ise inşaat sektörü ve ilgili çeşitli bir çok alanı istihdam sağlama avantajı ile birlikte olmak üzere canlandırmakta ve turizm sektörünün sağladıklarına yenileri eklenmektedir (Südaş ve Mutluer, 2008: 55).

Tablo 2.1 Türkiye’de Yabancılara Satılan Konut Rakamları

Yıl	İl	Konut Sayısı	Yıl	İl	Konut Sayısı	Yıl	İl	Konut Sayısı
2016	İstanbul	1149	2017	İstanbul	8182	2018*	İstanbul	1149
	Antalya	842		Antalya	4707		Antalya	842
	Bursa	295		Bursa	1474		Bursa	295
	Aydın	174		Yalova	1079		Yalova	174
	Yalova	153		Trabzon	978		Trabzon	153
	Trabzon	141		Aydın	826		Ankara	141
	Sakarya	95		Ankara	817		Sakarya	95
	Muğla	79		Sakarya	770		Mersin	79
	Ankara	79		Muğla	634		Muğla	79
	Mersin	73		Mersin	600		Aydın	73
	Diğer İller	391		Diğer İller	2167		Diğer İller	391
Toplam		18.189			22.234			3.471

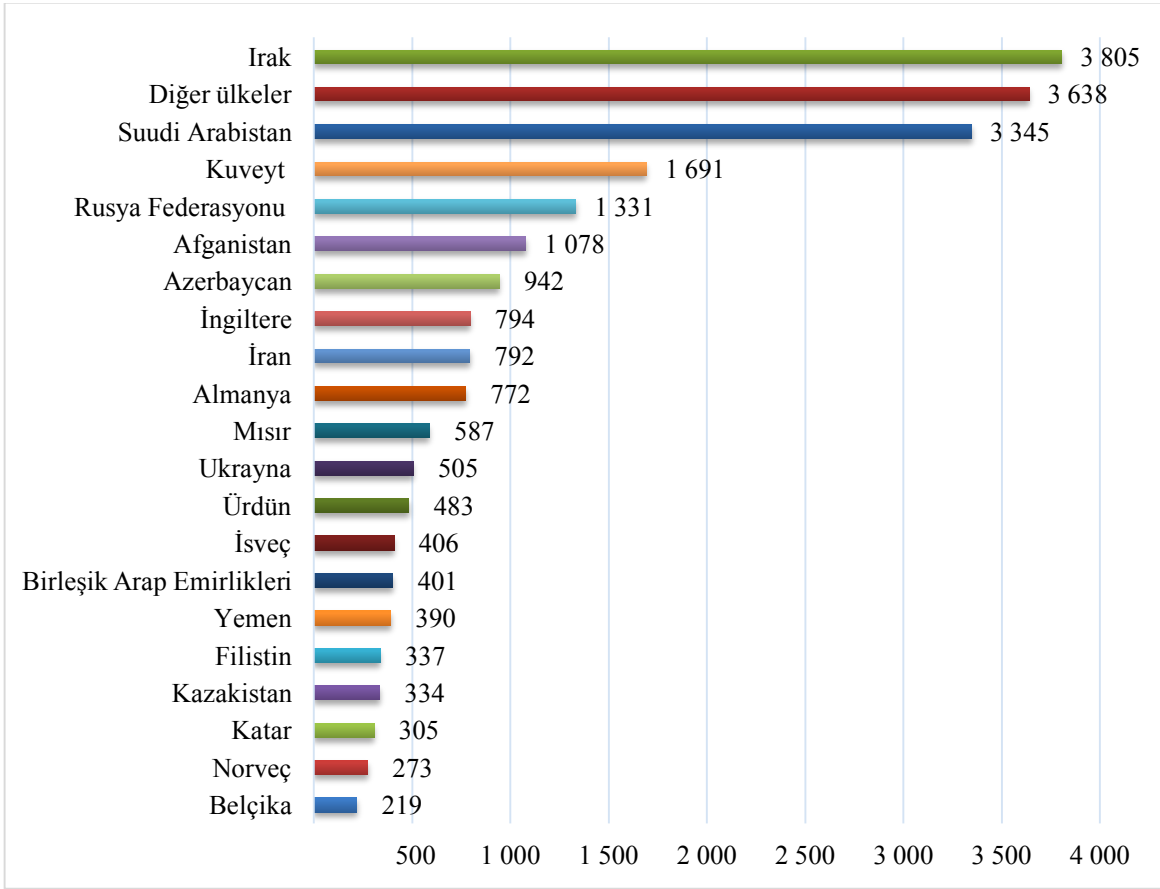
Kaynak: TÜİK, 2018

2016 ve 2017 yıllarında ikamet izni ile Türkiye’de yaşayan yabancıların sayılarına bakıldığında 2016 yılında 461.217 kişi olan göçmen sayısı 2017 yılında 593.151 kişidir. Yani 2016 yılı 2017 yılıyla karşılaştırıldığında yabancı kişi sayısında %22,24 kadar bir artış gözlenmiştir. Aynı zamanda 2016 yılında yabancılara yapılan konut satış sayısı 18.189 kadar gerçekleşmiş olup, 2017 yılındaki %22,2 oranında bir artışla 22.234 konuta kadar ulaşmıştır. Uluslararası göçmenlerin sayılarının ve yabancılara yönelik gerçekleşen konut satışlarının bu iki yıldaki değişim oranları birbirine yakın değerlerde ve aynı yönde gerçekleşmiştir. Bu satışlarda 2018 yılı Ocak ve Şubat ayı verilerini gösteren Tablo 2.1’de görüleceği üzere hem 2016 hem 2017 yılında ilk sırayı İstanbul, ikinci sırayı ise Antalya almıştır (TÜİK, 2018). Türkiye’de bu satış rakamlarına ulaşmada en büyük paya sahip bu illerin; neredeyse yarısının sanayi ve ticaret şehirleri, diğer yarısının ise kıyı şeritlerindeki turizm ve liman şehirleri olma özelliklerine sahip oldukları göz ardı edilmemelidir.

Türkiye’nin son yıllarda uyguladığı uluslararası politikalar ve ülkeler arası siyasi ilişkilerin yönünün Avrupa ülkeleri yerine Ortadoğu ve Arap ülkelerine yönelik şekilleniyor

olmasının, birçok sektörde geçerli olmak üzere özellikle inşaat ve konut sektöründe gözlemlenebilir şekilde etkili olduğu dikkat çekmektedir.

Grafik 2.3 Uyuğua Göre 2017 Yılı Türkiye’de Yabancılar Konut Satış Rakamları

Kaynak: TÜİK,2018

2017 yılına ait veriler incelendiğinde Türkiye’de yabancılar yönelik konut talep ve satışlarının uyruklara göre farklılık gösterdiği ve 3805 konut ile en yüksek satışın Irak vatandaşlarına yapılmış olduğu grlmektedir. Suudi Arabistan 3345 konut ile Irak’ın ardından yerini almış olup, bu satışları 1691 konut ile Kuveyt, 1331 konut ile Rusya Federasyonu ve 1078 Konut ile Afganistan izlemiştir (TÜİK, 2018).

2.2.2. Türkiye’ye Yönelik Doğrudan Yabancı Yatırımlar

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu’na göre uluslararası doğrudan yatırım girişi;

- Yabancıların gayrimenkul edinimleri yoluyla transfer edilen tutarlar,
- Türkiye’de faaliyette bulunan şirketlerin Türkiye sınırları dışından yaptıkları transferler,

- TCMB ödemeler dengesi istatistiklerinde sermaye ve diğer sermaye olarak sınıflandırılmış kalemlere ilişkin transferlerin net tutarını içermektedir (T.C. Ekonomi Bakanlığı, 2018).

Türkiye ekonomisinde liberalleşme süreci ve dışa açık pazarların oluşum süreci hususunda 24 Ocak 1980 kararları ile önemli adımlar atılmış, sonraki dönemlerde ise ülkede 1989 yılında yabancı sermaye dolaşımı serbestleşmiştir. Bu gelişmelerle birlikte yabancıların Türkiye'ye sermaye akış işlemleri, yöntemleri kolaylaşmış ve çeşitlenmiştir (Balkır vd., 2007: 20).

Tablo 2.2 Yıllara Göre Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri (Fili Girişleri)

									2016-2017
(Milyon ABD Dolar)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Değişim(%)
Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri									
(Net Yükümlülük Oluşumu)	9.099	16.182	13.744	13.563	13.119	18.002	13.343	10.830	-18,8%
Uluslararası Doğrudan Sermaye	6.221	14.145	10.128	9.936	8.371	11.713	6.913	5.568	-19,5%
Sermaye	6.256	16.136	10.761	10.523	8.632	12.077	7.534	7.437	-1,3%
Tasfiye	35	1.991	633	587	261	364	621	1.869	201,0%
Diğer Sermaye (Net)**	384	24	980	578	427	2.133	2.540	619	-75,6%
Gayrimenkul (Net)	2.494	2.013	2.636	3.049	4.321	4.156	3.890	4.643	19,4%

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı

****Uluslararası Sermayeli Firmaların Yabancı Ortaklarından Aldıkları Kredi**

2016 yılında Türkiye'ye toplam 13.343 milyar ABD Doları değerinde uluslararası doğrudan yatırım girişi gerçekleşmiştir. Bu doğrudan yatırım girişlerinin yaklaşık 10 milyar dolarlık kısmı Tablo 2.2'de gösterilen uluslararası doğrudan sermaye girişlerinin sermaye kalemi ve diğer sermaye rakamlarından oluşan bileşenden, 3,9 milyar dolarlık kısmı ise yabancıların gayrimenkul alımlarından oluşmaktadır. Türkiye'de 2015 yılında 18 milyar dolar değerine ulaşan uluslararası doğrudan yabancı sermaye akımları, 2016 yılında yaklaşık %26 oranında bir azalışla 13 milyar 343 milyon ABD Dolarına ulaşmıştır. 2016 ve takip eden 2017 yılında ise Türkiye'ye yönelen uluslararası yatırımların, menfur darbe girişimi ve olumsuz gelişmeler nedeniyle 2015 yılının altında kaldığı görülmektedir (YASED, 2016: 2).

Gelişmekte olan ülkeler açısından özellikle doğrudan yabancı sermaye yatırımları önem arz etmekte olup her geçen yıl artma eğilimi göstermekte, dolayısıyla bu ulus aşırı sermaye

yatırımlarının ev sahibi ülkeye sağladığı avantajlar önem arz etmektedir. Yatırımların sağladığı avantajların ilk sırasında bu yatırımların ilave dış kaynak özelliği taşıması gelmektedir. Söz konusu dış kaynak, köken ülkeden ev sahibi ülkeye başlangıçta getirilen yabancı sermaye ve elde edilen kârların bir bölümünün yeniden yatırımlara yönlendirmesi şeklinde, buldukları ülkenin ekonomik açıdan gelişmesine yardımcı olmaktadır (Bal ve Göz, 2010: 451). 1999 yılında Helsinki zirvesinde alınan kararlar doğrultusunda Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığının onaylanması, ortak bir güven ve birlik ortamının hissedilmesiyle birlikte hem Türkiye'de hem de Avrupa'da iyimserlik ortamı oluşmaya başlamış, yabancıların Türkiye algısı ve bakışını olumlu yönde etkilemiş ve yatırımlarını bu ülkeye yönlendirmelerinde etkili olmuştur (Balkır ve Uludağ, 2014: 23).

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları, hedef ülkeye döviz girişi sağlayan etkenlerden biri olup, ülkenin sermaye stoğunu arttırmaya kaynaklık edecek ve ülkede üretim kapasitesi, istihdam alanı konularında genişleme ve ilerleme sağlayarak olumlu etki oluşturacaktır. Tüm bunlara ek olarak özellikle gelişmekte olan ülkelere doğrudan yabancı sermaye yatırımları teknoloji transferi, yönetim ve işletmecilik bilgisi de sağlayarak ülkesel ya da bölgesel bazda girişimleri geliştirmek gibi yararlar oluşturabilmektedir (Seyidoğlu, 2002: 139). Genel bir çerçevede ise özellikle gelişmekte olan ülkelere yönelen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının en büyük ve direkt etkisi, yabancı sermayenin ülke içinde üretimde bulunması ile de ortaya çıkan, milli gelire olan katkı olacaktır (Karluk, 2007: 101). Doğrudan yabancı yatırımlar, direkt veya endirekt olarak bir bölgeyi çeşitli açılardan etkileyebileceği gibi ekonomik getirileri açısından da önem teşkil edecektir. Bu getiriler yeni istihdam olanaklarının yanında yeni üretim teknikleri ve bilgi yayılımına kaynaklık etmek üzere bölgedeki yerel firmaların da gelişimini sağlayacak etkilerden sayılmaktadır (Serim, 2013: 61). Örneğin Türkiye'nin 2015 yılında %17 seviyesinde sahip olduğu uluslararası doğrudan yatırım stoğunun GSYH'ya oranı %16 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2016 yılında uluslararası doğrudan yatırım stok değeri 132,9 milyar dolara erişmiştir (YASED, 2016: 7).

2.2.3. Türkiye'de Yaşayan Yabancıların Ticarete Etkisi

Sosyal ağlar, küreselleşme ile birlikte göç etme sürecinde önemli bir belirleyici olup, hem itici hem çekici güç olarak göz önüne çıkmaya başlamıştır. Göçmenler, başka bir deyişle 'diyaspora' olarak da tanımlanabilecek ülke dışına yayılan grup üyeleri; köken ülke ile varış ülkesi arasında etkili olacağı düşünülen sahip oldukları bu sosyal ağlar sayesinde, özellikle

gelişmekte olan ülkelerde teknoloji transferi, doğrudan yabancı sermaye yatırımları, turizm ve dolayısıyla ticaretin artmasına kaynak olacak ve katkı sağlayacaklardır (IOM, 2012: 15).

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, devletler milli savunma ve güvenlik harcamaları yerine ticari işlemlere hareket kazandırmış, milletlerarası ekonomik etkileşimin artışı ile doğru orantılı olarak birbirlerine olan bağımlılıklarında da artış ve farklılaşma başlamış, ülkeler artık bir 'ticaret devleti'ne dönüşüm sürecine geçmişlerdir. Ülkelerin ticaret devleti olarak güçlenmesi ve yükselmesi; güç arayışı, fayda artışı ve daha iyi bir hayat düşüncesiyle göç taleplerinin son durağı olarak görülmelerine ve böylece bir 'göç devleti' niteliği kazanmalarına da sebep olacaktır (Hollifield, 2004: 892).

Türkiye için bu dönüşüm süreci, 1980 sonrasında dış ticaretin serbestleşmesi ve ihracata dayalı büyüme politikalarına geçiş ile deneyimlenmeye başlamıştır (Toksöz vd., 2012: 18). 90'lı yıllarda ise ülkenin hazırlıksız yakalandığı göç akımını takiben Türkiye'nin, Avrupa Birliği'ne aday ülke olarak kabulü ile göç politikalarında bir güncelleme hatta düzenleme yoluna gitmek kaçınılmaz hale gelmiştir (Erder ve Kaşka, 2003, Erder 2007, Erder 2010). Türkiye'nin geçirmiş olduğu bu süreçte dış ilişkiler ve dış politikalar giderek artan ölçüde ticari piyasalara yönelmiş ve komşu statüsündeki ülkelerle ticaret ve yatırım ilişkileri yıllar itibariyle büyük gelişmeler kaydetmeye başlamış, zaman içerisinde devlet, 'göç devleti' kavramını içselleştirmeye çalışırken aynı zamanda da ekonomik güç basamaklarında ilerleyen bir 'ticaret devleti'ne dönüşmüştür (Kirişçi, 2009; Kirişçi ve Kaptanoğlu, 2011).

Avrupalıların ve diğer ülke vatandaşlarının Türkiye'ye yönelik göçü, göç edilen yerleşim birimi olmak üzere yerel açıdan turizm, emlak, perakende ticaret gibi piyasalara ekonomik canlılık getirmenin yanı sıra, ülke geneli için de katkılar sağlamaktadır (Südaş ve Mutluer, 2008: 57).

Bugün hala 'göçmen ağı' kavramının, özellikle Rusya ve Ukrayna olmak üzere Türkiye'nin sınır komşusu ülkelerinden Gürcistan, Moldova, Bulgaristan ile gerçekleşen ticari işlemler üzerinde önemli bir etkisi görülmektedir (Sağiroğlu, 2015: 22). Özellikle bu açıdan Karadeniz'in kıyı kasabalarında 20.000 kadar Gürcistan vatandaşının mevsimlik göçmen statüsünde bulunarak çalıştığı tahmin edilmekte ve bu kasabaların kullanıldıkça ticari merkez haline gelerek yerel ekonominin gelişmesinde önemli rol oynadıklarına dikkat çekilmektedir (Ulukan ve Ulukan, 2011: 6).

Türkiye’de yaşayan yabancı yerleşikler genellikle turistik kıyı kasabalarını/kentlerini tercih etmekte ve yerleştikleri yerdeki yerel halk ile etkileşim içinde bulunmaktadır. Örneğin Avcı, Avcı ve Şahin (2008), Fethiye’ye yönelik yabancı göçünü sosyal ve daha çok ekonomik yönüyle incelemiştir. Türkiye’de turistik niteliği yönüyle dikkat çeken bölgelerin başında gelen Fethiye’de, yabancıların ikinci konut talepleri ve 2000’li yıllardan itibaren uluslararası yabancı göçünün hız kazanarak çok sayıda yabancıların yerleşmesi, ekonomik yönden bir hareketlenme oluşturmuş ve bölgedeki birçok sektörü olumlu yönde etkilemiştir. 2005 yılından sonra ise bu eğilimin azalış göstermesiyle yabancı göçüne endeksli işleyen bir çok sektör kriz içine girmiştir. Yerleşik yabancıların bölgedeki harcamalarının dağılımları ve harcama kalemleri incelenmiş, aylık harcama miktarlarının Türkiye’ye ziyaret amacıyla gelen turistlerin ortalama harcamalarına oranla oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, belirli dönemlerde kısa süreli otel ve konaklama işletmelerinde kalan turistlere oranla, konut sahibi olarak bölgede uzun dönemli yaşayan yabancıların yarısından fazlasının yanlarında istihdam ettiği yerel halka ait kişilerin bulunduğu, başta gıda harcamaları ve restaurantlarda yemek yeme faaliyetleri olmak üzere birçok farklı sektör ve ürünlerin tüketimi yoluyla daha fazla katma değer yarattıklarından söz edilmiştir.

Mutluer ve Südaş (2008), Türkiye’nin turizm merkezlerine göç eden Avrupalıların ekonomik etkileri konusunda bir literatür çalışması gerçekleştirmişler ve ülkenin turizm merkezlerinde yaşayan yabancıların; ikinci konut getirileri, işlettikleri emlak firmaları, yüksek yaşam standartlarına yönelik talepleri ve yüksek satın alma güçlerinden sebeple bu bölgelerde yaşayan yabancıların, turizm sektöründen daha fazla ekonomik katkıyı sağlayabilme ve ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyebilme gücünü belirtmişlerdir.

Geçmişte göçmen işçilerin kazançlarının köken ülkelerindeki yakınlarına gönderdikleri kısmı olan ‘işçi dövizleri’, göç merkezli uluslararası ekonomik hareketliliğin kaynağı olarak görülmekte iken, günümüzde ‘ulus aşırı girişimcilik’ kavramı ön plana çıkmıştır. Bu girişimlerin etkinlikleri, yabancıların yerleştikleri illerde daha önemli hale gelme eğilimindedir. Örneğin Türkiye’de bazı yabancı girişimciler ve kurdukları firmaların il bazında ihracat, istihdam ve gelir durumlarına önemli ölçüde katkıda buldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca bu yabancı girişimcilerin ve firmaların yerel firmalara örnek olacak şekilde pozitif dışsallık yaratmakta oldukları söylenebilir. Bahsi geçen yabancı firmaların Türkiye’deki başarılarının sebebi olarak da sosyal sermaye ve ağ etkileşimi kavramlarının etkileri göz ardı edilmemelidir (Dişbudak, 2004: 85).

Ek olarak değinilmesi gereken önemli bir nokta ise, göçün ticaret üzerinde yaratacağı etkinin ‘ülkeler arasındaki ticaretin kompozisyonuna’ olan bağlılığı olacaktır. Daha önce de üzerinde durulan tercih ve ağ etkisi açısından ele alındığında, bu etkilere açık olmayan ve ülkeler arası ticari kompozisyonu oluşturan ticarete konu olan mal grupları söz konusu ise göçün ticareti etkilemesi mümkün olmayacaktır. Bir diğer olasılık ile göç akımları, yeni ürün türü kanallarının açılmasına neden olarak daha önce nispeten düşük öneme sahip ürün ve mal gruplarının önem kazanmasına ve ticaretin kompozisyonun değişmesine yol açabilecektir (Karagöz, 2009; akt. Buzdağlı ve Kızıltan, 2011: 68).

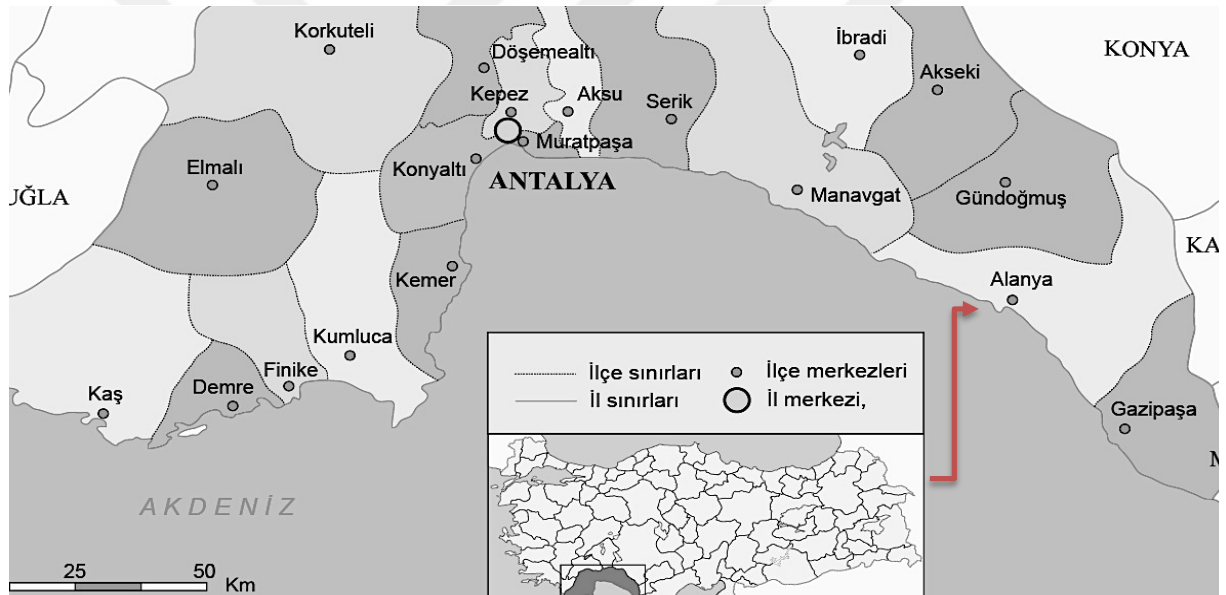
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA EKONOMİSİ VE ALANYA'DAKİ YERLEŞİK YABANCILARIN BÖLGEYE ETKİLERİ

3.1. Alanya Hakkında Genel Bilgi

Alanya coğrafi konum olarak 36 derece 33 dakika kuzey enlemi ve 32.01 derece doğu boylamı üzerinde, Akdeniz Bölgesinde Antalya sınırları içinde küçük bir yarım ada üzerine kurulmuş ve genişlemiş halde bulunmaktadır. İlçenin doğusunda Alanya Körfezi adı ile bir körfez bulunur. Güneyinde Akdeniz, batısında Manavgat, doğusunda Gazipaşa kuzeyinde ise Toroslar yer almaktadır (Alanya Belediyesi, 2018a,b).

Şekil 3.1: Alanya'nın Siyasi Harita Lokasyon Gösterimi

Kaynak: Türkiye Siyasi Haritası

Anadolu Selçuklu hükümdarlarından I. Alaaddin Keykubat, 1221 yılında Alanya Kalesi'ne sahip olan Hristiyan sülalelerinden Kır Vart'ı yenilgiye uğratarak kaleyi ele geçirmiş, kendi adına burada bir saray yaptırmıştır. Selçuklular başkent Konya'nın yanısıra Alanya'yı ikinci bir başkent ve hatta kışlık merkez olarak kullanıp, imar faaliyetlerinde bulunmuşlardır. 1300 yılında Selçuklu Devleti parçalanmış ve bölge Karamanoğulları tarafından Memlük Sultanına satılmış daha sonra 1471 yılında Fatih Sultan Mehmet döneminde Osmanlı Devleti sınırlarına dahil edilmiştir. Alanya, Tarsus ile birlikte siyasi açıdan 1571 yılında Kıbrıs eyaletine bağlanmış, 1864'te Konya vilayetinin sancağı haline

gelmiştir. 1868 yılında ise Antalya'ya bağlanmış, 1871'de bu ilin ilçesi olmuştur (Alanya Belediyesi, 2018a,b).

Tablo 3.1 Alanya İle İlgili Önemli İstatistikler

Toplam Nüfus		294.558
Mahalle Sayısı		102
Kamu Kurum ve Kuruluşları Toplam Personel Sayısı		5.696
Yükseköğretim Kurumları	Y.U.	179
	T.C. Vatandaşı	8.918
	Toplam	9.097
MEB Okulları	Öğrenci sayısı	55.663
	Öğretmen sayısı	3.554
Sağlık	Hastane Sayısı	4
	Sağlık Personeli Sayısı	1.661
Turizm	Turistik Konaklama Tesisi	662
Yerel Gazete Sayısı		4
Yerel TV Kanalı		2

Kaynak: TÜİK; ALTSO, 2016

3.2. Alanya'da Bulunan Yerleşik Yabancılar

Alanya'nın iklim ve doğal güzellikleri başta olmak üzere gelişen kent mimarisi, ulaşım imkanları, üniversite ve çeşitli eğitim alanı imkanları, kültürel etkinlik ve olanaklar, özel sektöre ait sağlık kuruluşları, uluslararası nitelikte önde gelen turizm merkezlerinden biri olarak gördüğü talep ve ziyaretçi çeşitliliği, yatırım ve ticaret fırsatları gibi sahip olduğu özellikleri sebebiyle yabancı ziyaretçilerin Alanya'ya yerleşme kararlarında her geçen gün artış görülmektedir.

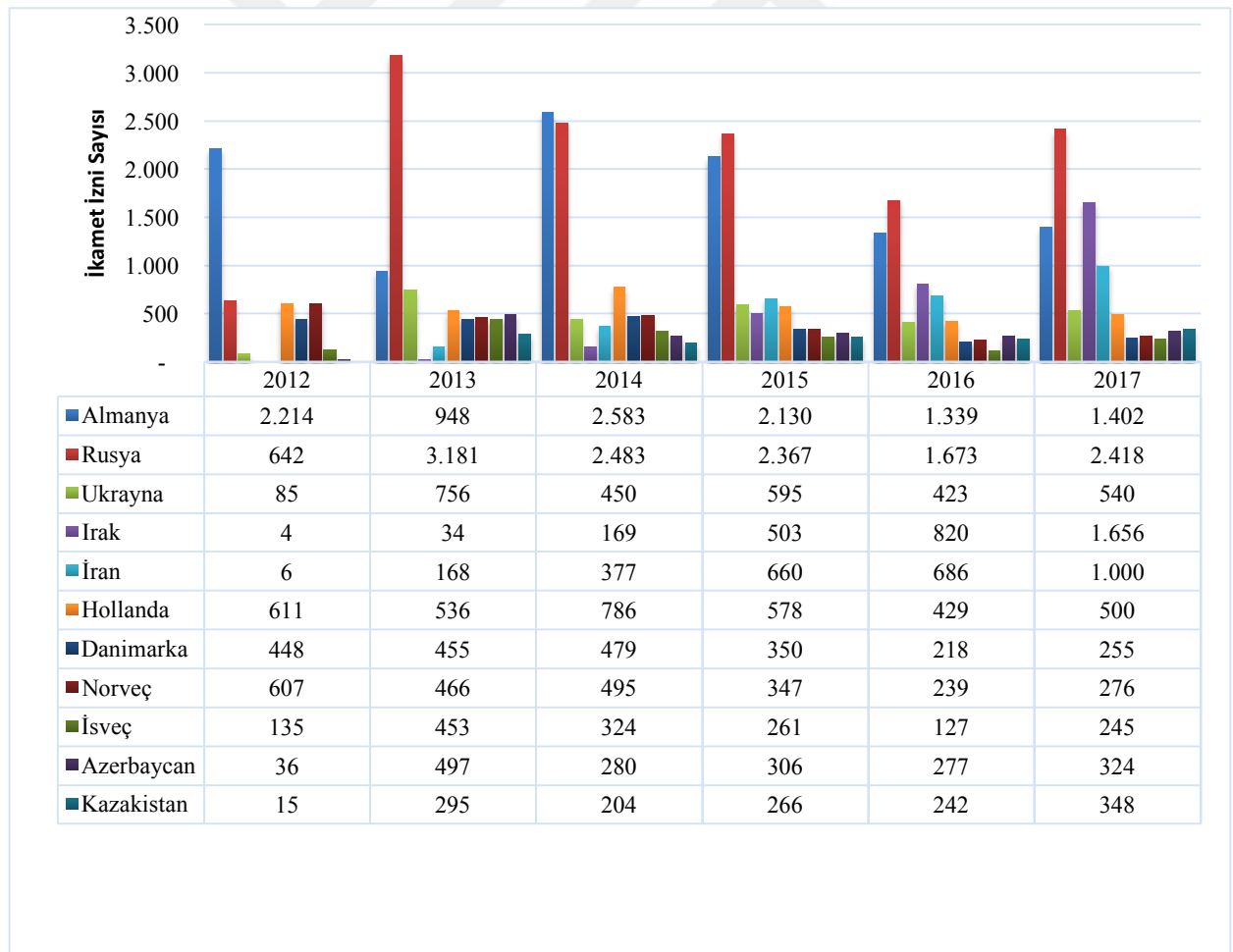
1960'lı yıllarda, Alman uyruklu bir yabancı kişinin Alanyalı bir Türk ile evlenerek bölgeye yerleşmesi o kişiyi Alanya'daki ilk yerleşik yabancı kişi kılmıştır. Söz konusu yıllarda Alanya daha çok Fransız turistleri ağırlamış ve ilçenin okullarında yerel halka Fransızca eğitimi dahil edilmiş, bu dili konuşanların sayısı ise yüksek denilebilecek düzeyde artmıştır. (Yiğit, 2010: 38). 1970'li yıllarda ise Alman uyruklu turistler bölgeyi ziyaret etmeye başlamış ve bu ziyaretçiler 1980'li yıllarda, önce kiralık evlerde dönemsel olarak yaşayıp sonrasında mülk edinerek yerleşme hareketlerinde bulunmuşlardır. Takip eden yıllarda Hollanda, İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya olmak üzere diğer Avrupa ülkelerinden kişiler Alanya'ya gelmeye ve az da olsa mülk satın almaya ve bölgede yerleşik olarak yaşamaya başlamışlardır (Akbaş, 2010: 19).

Alanya'ya yönelik uluslararası göç akımının kaynağı olan milletler Rus, İran ve Irak

olmak üzere bir değişim göstermektedir. Bu durumun sebebi olarak ülkelerin dış politikaları, dış ticaret pazarları ve eğilimleri, ortak din ve kültür, benzer yaşam biçimleri gibi faktörler düşünülebilir. İlgili veriler incelendiğinde son yıllarda Türkiye’de olduğu gibi Alanya bölgesinde yaşayan yabancıların da milliyetlerinin özellikle Rusya, Beyaz Rusya, Ukrayna gibi Bağımsız Devletler’in yanı sıra Balkan, Türk kökenli milletler, Orta Doğu olmak üzere komşu ve Türkiye ile ortak dine sahip nitelikteki ülkeler olduğu farkedilmektedir.

Son yıllarda Alanya bölgesinde hem yerel halk hem de uluslararası göçmenlere yönelik, sezonluk nitelikteki turizmden farklı olmak üzere bütün yıl fayda sağlayabilecek sektörler ve iş alanları gelişme göstermektedir. Bölgede yaşayan yabancıların çoğunlukla köken ülke vatandaşlarına yönelik gayrimenkul satışı, bilgi ve danışmanlık hizmetleri, çağrı merkezleri, yiyecek-içecek işletmeleri gibi çeşitli faaliyetlerde buldukları, bölge ile ilgili tanıtımlarda bulunup kendi ülkelerindeki kişileri de Alanya’ya çekip yerleşme kararı almalarına aracı oldukları söylenebilir.

Grafik 3.1 Alanya’da Seçilmiş Ülkelere Göre Alınan İkamet İzni Sayıları (2012-2017)

Kaynak: ALTSO; İlçe Emniyet Müdürlüğü; Alanya Göç İdaresi

Alanya’da 2012 yılında yaklaşık 42 farklı ülkeden 9995 kişi çeşitli sebeplerle ikamet izni almış olup, 2214 kişi ile Alman uyruklu vatandaşlar ilk sırada yer almaktadır. 2013 yılında 11727 yabancı uyruklu kişi ikamet izni almış, Alman uyruklu kişilerin Alanya’da bulunma durumları yaklaşık %50 oranında bir azalış göstermiştir. Bunun sebebinin, küresel ekonomide 2012 yılında derinleşen gelişmiş birçok Avrupa ülkesinin resesyon sürecine girmesine ve borçluluk-işsizlik oranlarının artmasına sebep olan Euro Bölgesi Krizi olduğu düşünülebilir (Deutsche Welle, 2018). Yine 2013 yılında Alanya’ya yerleşme kararı alan Rus ve Ukrayna uyruklu kişilerin sayısında ise önceki seneye oranla talep patlaması denilebilecek şekilde, yaklaşık beş katı kadar bir artış görülmüştür. Ayrıca İran, Irak, Azerbaycan, Kazakistan uyruklu kişilerin Alanya’ya yönelik talebinde büyük oranda artış gözlemlenmiştir. Grafik 3.1’ de görüldüğü üzere çoğunlukla Hollanda, Danimarka, Norveç, İsveç gibi ülkelerin vatandaşlarının bölgede yaşama kararları çeşitli politik ve ekonomik, Türkiye’nin güvenlik ve istikrar problemleri gibi sebeplerden olumsuz yönde etkilenmiş ve 2014, 2015, 2016 yıllarında diğer yıllara oranla düşük seviyelere gelmiştir. 2014 yılında 11484 kişi, 2015 yılında 10955 kişi, 2016 yılında ise 8124 kişi yabancı uyruklu olarak bölgede yaşama amacı ile ikamet izni almıştır. Bu durumun aksine yine aynı yıllarda özellikle İran ve Irak uyruklu yerleşik kişiler ülkenin yaşadığı durumların ardından yüksek oranda bir artış göstermiştir. Son otuz yılda kenti yabancılarla yaşamaya alıştıran Alman yerleşikler bir yana, 2017 sayılarına bakıldığında son beş yılda Alanya’daki İranlı kişilerin sayısı Alman uyruklu kişilerin sayısını aşmış, Iraklı kişi sayısı ise oldukça yaklaşmıştır. Fakat 2017 yılı itibariyle Alanya’da 2530 kişilik bir çoğunlukla en fazla Rus uyruklu kişi yaşamaktadır.

Tablo 3.2 Alanya’da Yabancılar Tarafından Alınan İkamet İzinlerinin Türlerine Göre Gösterimi

02.11.2017 itibari ile Alanya İlçesinde Alınan İkamet İzinlerinin Türlerine Göre Dağılımları					
Aile	Kısa Dönem	Öğrenci	Çalışma	Diğer	Toplam
1086	9107	84	192	389	10858

Kaynak: Alanya Göç İdaresi

Alanya’da ikamet izni edinmek üzere başvuran yabancı uyruklu kişilerin, 9107 kişi kadar bir çoğunluğunun kısa dönem ikamet izni olarak bölgede yaşadığı Tablo 3.2.’de görülmektedir. Kısa dönem ikamet izinleri en fazla ikişer yıllık olmak üzere verilmektedir. 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nda ikamet izni hususunda bir takım değişikliklere gidilmiş, ekonomik katkı sağlayabilecek nitelikte yabancılara teşvik ve kolaylık sağlanabilmesi için Bakanlar Kurulunca belirlenen kapsam ve tutarda Türkiye’de yatırım yapmak isteyen yabancı

yatırımcılara, eş ve çocuklarına en fazla beş yıllık süreler ile kısa dönem ikamet izni düzenlenebilmesi şeklinde uygulama getirilmiştir. Bu sebeple kısa dönem ikamet izni bir kaç yılı kapsama niteliğindedir (BM, 2016: 37).

3.3. Alanya Ekonomisi ve Yerleşik Yabancıların Rolü

Kent kavramı ekonomik, siyasal, toplumsal ve sistemsal olmak üzere bir çok oluşumu bünyesinde barındıran bir kavramdır. Weber'e göre kent, ekonomik açıdan içinde yaşayanların tarımdan çok ticaretle uğraştığı, siyasi açıdan görece özerkliğe sahip nitelikteki bölgelerdir. Modern kentlerin doğuşunu betimlemeye çalışan Weber, kentsel topluluğun oluşmasındaki en önemli unsurun söz konusu yerdeki ekonomik ve ticari ilişkilerin görece hâkimiyetine bağlı olduğunu öne sürmüştür, kentin asıl karakterini, kente ait varlıkların ticaret ve alışveriş hareketlerine dayanması ve kentin bir pazar-yerleşim yeri olması özelliklerinin oluşturduğuna dikkat çekmiştir (Tuna ve Ceritli, 1997: 19-44). Bir başka deyişle kent kavramı ortak toplu bir tüketim ve iş gücünün yeniden üretiminin sağlandığı mekanlardır (Castells ve Sheridan 1977: 237).

Kent olgusu kapsamında ekonomik açıdan Alanya, 1.879 km^2 yüzölçümü içinde bulunan doğal güzellikleri, alt yapı yatırımları, deniz ve plajları, tarihi zenginlikleri, yaylaları ve özellikle iklimi ile turizm, tarım, sanayi, hizmetler, inşaat ve emlak sektörlerini barındırmakta ve gelişmesi için bir çok imkana sahip görülmektedir. Tarım, ticaret, sanayi, inşaat ve emlak sektörleri göz önüne alındığında Alanya'nın sahip olduğu nüfus, gelişmişlik düzeyi, eğitim-kültür alanında ve ekonomik yapısı ile Türkiye'deki 35 vilayeti geride bıraktığı görülmüştür (ALTSO, 2015: 34; 2016: 49).

Alanya, 20. yüzyılın ortalarına kadar kırsal kesimlere benzer şekilde bir yaşam tarzına sahip olup, yaz aylarını yaylalarda, kış zamanlarını ise tarım ve ev ekonomisi faaliyetleri ile geçirmektedir. Antalya-Mersin Karayolu yapımına başlanması (Şirin, 2017: 45), Gazipaşa-Alanya Havalimanı yapımı gibi ulaşımı kolaylaştıran ve geliştiren adımlar ortaya çıkmıştır. Böylece ilçe sınırları içerisinde üretilen ürünlerin diğer bölgelere ve ülkelere gönderilebilmesi, bununla birlikte ülkemizin turizm politikasındaki olumlu değişimler ve hatta bölgede düzenlenen uluslararası kültür ve spor etkinlikleri, ülkenin genelinde olduğu gibi Alanya ekonomisinde de kırılma noktası yaratmıştır. Bölgenin 1980'li yıllara kadar tarıma dayalı şekilde olan ekonomik yapısının; doğal güzellikler, iklim ve sahip olunan bir çok faktör ile zaman içerisinde turizme dayalı bir ekonomik yapıya doğru ilerleyişi

gözlemlenmiştir. Günümüzde Alanya'da ekonomik faaliyetlerin temelinde uzun yıllardır turizm bulunmaktadır.

Alanya, turizm imkanları ve geliri bakımından Antalya'nın %25, Türkiye'nin ise %10 bir kadarlık kısmını karşılamaktadır. Bu sektör Alanya'daki diğer mevcut ticaret, müteahhitlik, emlak, sanayi, tarım ve ulaştırma gibi faaliyet kollarını hatta tüketim harcamalarını direkt ya da dolaylı bir şekilde etkilemektedir (TURSAB, 2018). Turizmin bir ülke, bölge hatta kente en önemli etkisinin istihdam ve döviz girdisi öncelikli olmak üzere özellikle ekonomik anlamda gerçekleşeceği söylenebilir. Turizm sektörünün faaliyetleri açısından birincil olarak yürütecek olduğu konaklama, yeme içme ve ulaşım gibi sektörler ile birlikte ortaya çıkacak çarpan etkisinin ticaret, müteahhitlik, emlak, sanayi, tarım, bankacılık gibi ikincil sektörleri ekonomik anlamda etkileyecek olması söz konusudur (Mason, 2006: 55; Foster, 2000: 19). Yerleşik yabancıların seçtikleri bölgeler için de aynı etkilerinden söz edilebilir.

Ekonomik ve sosyal kalkınmanın aynı ülke içinde dahi farklı hızlarla gerçekleşmesi mümkün olabilmektedir (Dinçer, 1993: 117). Bölgelerin mevcut potansiyelleri, bölgeye yönelik gerçekleşen yatırımlar, bölge halkının ekonomik hayatını şekillendiren sektörün durum ve gelişimi, söz konusu kaynakların verimli kullanımı ve bu mevcudiyetin kullanımında ortaya çıkacak bir çok değişken ile birlikte bölgeye yönelik uluslararası göçün de hem ekonomik büyüme hem de ekonomik ve sosyal kalkınmaya yol açacağı söylenebilir.

3.3.1. Turizm

Alanya'nın turizmle tanışması 1950'lerde Damlataş Mağarası'nın şifalı olduğuna dair bilgilerinin yaygınlaşması ile medikal turizm hareketlerinin öncelikle ülke bazında ortaya çıkması, ardından yine bu yıllarda Alman uyruklu turistlerin yöreye gelmeye başlaması aracılığıyla olmuştur. 1970'li senelerde bireysel seyahat eden kişilerin ilçeye yönelik ziyaretlerinin başlaması ve ilçede yaz aylarında genellikle sıcak havalarda başlaması sebebi ile yerel halkın köken yaylalarındaki evlerine göç ederek ilçedeki evlerini pansiyon amaçlı bu ziyaretçilere kiralama fikri ortaya çıkmış, böylece ilçede ev pansiyonculuğu başlamıştır. 1982 Turizmi Teşvik Kanunu'nun çıkarılması ile turizm merkezi olarak gösterilen Alanya'nın doğu ve batısına yönelik turizm gelişmeleri en başta konaklama tesisleri ve ardından birçok alanda artış gösteren turizm yatırımları ile hız kazanmış, o yıllarda başlayan kitlesel turist varışları bölgede yoğunluk göstermiş ve Türkiye'de kitle turizminin başladığı ilk yöre Alanya

olmuştur (ALTSO, 2013; akt. Kaçmaz, 2014: 44).

Alanya’da turizm konaklama tesisi sayısı 2016 yılı itibariyle 366 adedi Belediye Belgeli Konaklama Tesisi, 296 adedi Kültür ve Turizm Bakanlığı Belgeli Konaklama Tesisi olmak üzere konaklama tesisleri toplam sayısı 662, turistik yatak sayısı 190.320, turistik oda sayısı 86.437 olarak belirlenmiş olup, ülke bazında güvenlik ortamının bulunmadığı seneler için bakıldığında her geçen yıl bu sayı artış göstermektedir. İlçeyi ziyaret eden yerli turist sayısı 1.327.528 kişi, yabancı turist sayısı ise 1.423.349 kişidir (ALTSO, 2016: 132).

Tablo 3.3 Alanya’ya Gelen Ziyaretçilerin Yıllara Göre Dağılımı

Alanya (2011-2016)Konaklama İstatistiklerine Göre Tesise Giriş Yapan Ziyaretçi Sayıları									
Yıllar	Bakanlık Belgeli Konaklama Tesisleri			Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri			Toplam Ziyaretçi		
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam
2011	1.662.704	369.194	2.031.898	1.105.135	135.029	1.240.164	2.767.839	504.223	3.272.062
2012	2.377.415	344.345	2.721.760	726.865	169.259	896.124	3.104.280	513.604	3.617.884
2013	2.187.729	748.649	2.936.378	509.210	41.912	551.122	2.696.939	790.561	3.487.500
2014	2.564.824	508.306	3.073.130	1.336.875	188.637	1.525.512	3.901.699	696.943	4.598.642
2015	2.705.991	735.521	3.441.512	340.347	948.617	1.288.964	3.046.338	1.684.138	4.730.476
2016	1.191.143	996.056	2.187.199	232.206	331.472	563.678	1.423.349	1.327.528	2.750.877

Kaynak: ALTSO, 2016

Tablo 3.4 incelendiğinde 2011 yılından 2015 yılına dek Alanya’ya yönelik ziyaretçi sayılarında yerli ve yabancı ziyaretçi toplamı olmak üzere belirli oranlarda yukarı yönlü bir hareket gözlemlenmiş fakat 2015 yılının ardından Türkiye’de tecrübe edilen çeşitli siyasi, politik ve güvenlik ile ilgili problemler sebebiyle olumsuz bir ortam gözlemlenmiş ve söz konusu durumların ülke genelinde olduğu gibi bölgede de turizm sektörüne yıkıcı etkileri olmuştur.

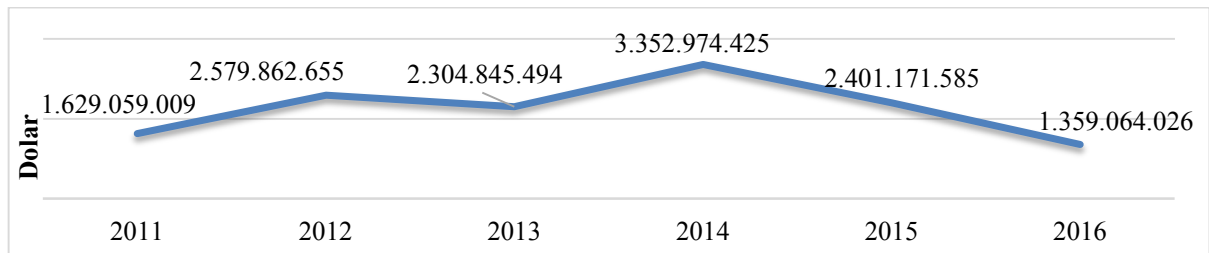
Tablo 3.4 Alanya'ya Gelen Ziyaretçi Sayısının Yıllara Göre İl ve Ülke Bazında Payı

Alanya'ya Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Türkiye ve Antalya İçindeki Payı (Konaklama Tesislerine Giriş Sayısına Göre)					
Yıllar	Gelen Yabancı Turist Sayısı			Alanya'nın Antalya İçinde Payı (%)	Türkiye'de Alanya'nın Payı (%)
	Türkiye	Antalya	Alanya		
2011	26.110.532	11.464.875	2.767.839	24,14	10,6
2012	26.869.992	12.017.440	3.104.280	25,83	11,55
2013	26.812.202	12.211.458	2.696.939	22,09	10,06
2014	30.345.403	14.409.756	3.901.699	27,08	12,86
2015	27.614.421	12.500.005	3.046.338	24,37	11,03
2016	18.047.874	7.014.514	1.423.349	20,29	7,89

Kaynak: yigm.kulturturizm.gov.tr

*Kültür ve Turizm Bakanlığı Konaklama Tesisine Giriş Sayısı verilerinden hesaplanmıştır.

2015 ve 2016 yıllarında gelen ziyaretçi sayısında sırasıyla %22 ve %45 oranında düşüş yaşanmıştır. Türkiye'de en çok yabancı ziyaretçilere ev sahipliği yapan Antalya'ya ve Alanya'ya gelen yabancı turistlerin %55'ine yakın bir kısmı Alman ve Rus turistlerin toplamından oluşmaktadır. 2015 yılında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerden Alman turistlerin ise %56,4'ü ve Rus uyruklu olanların %77,8'i tatil için Antalya bölgesini seçmiştir. Rusya'da yaşanan ekonomik kriz sebebiyle 2015 yılındaki düşüşte Rusya'dan gelen turist sayısının %18,7 azalması önemli bir etken olmuş, Rus uyruklu ziyaretçilerin Antalya bölgesine gelen turistler içindeki payı %26'ya kadar gerilemiştir (Kaya, 2015: 16).

Grafik 3.2 Yabancı ve Yurtdışında Yaşayan Yerli Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: ALTSO, 2016

Grafik 3.2'de incelendiğinde özellikle grafikte de ele alınan son 3 yıllık süreçte Alanya'nın turizm gelirlerini gösteren rakamlarda bir önceki yıla göre düşüş gerçekleşmiş olduğu görülmektedir. Özellikle 2015 yılında önceki yıla göre %28, 2016 yılında ise yine önceki yıla göre %51 oranında turizm gelirlerinde azalma meydana gelmiş durumdadır. 2014 yılında Alanya turizm gelirleri 3.02 milyar dolara ulaşırken, 2015 ve 2016 yıllarında azalma

yönünde hareket gösteren turizm gelirleri bölgedeki diğer sektörlere de etki yaratma gücüne sahip olabilecektir. Ek olarak Alanya'ya gelen yabancı ziyaretçilerin kişi başına harcamalarının ortalaması ise 633 \$- 775 \$ aralığında değişmektedir (Şirin, 2017: 49).

Turizm sektörü, ülkesel hatta bölgesel açıdan kalkınma için döviz girdisini sağlayarak ülkeye büyük fayda sağlama potansiyeline sahiptir. Döviz darlığı durumlarında yabancı ülkelere alınacak ekonomik yardımlardansa, turizm gelirlerinin daha çok üstünlüğe sahip olacağı söylenebilir (Çeken, 2008: 88). Turizmin Alanya'ya sağladığı etkileri sonucunda turizm kaynaklı ekonomik iyileşme, dolayısıyla yöre halkına sağlanan gelirler ve oluşan gelir düzeyi, vizyon gelişmeleri ile de gerek yabancıların gerekse yerli turistlerin ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için dünya ölçeğinde oteller, hizmet işletmeleri, konutlar, kültür ve spor tesisleri yapılmış, kentin kültürel, mimari, alt yapı ve ekonomik açıdan ile ilgili ihtiyaçlar ve gelişimler sağlanmıştır.

Alanya Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı yabancı firmalar 2018 yılı itibari ile kuruluş yıllarında toplamda 1.525.000 TL tutarında sermaye girişi sağlamışlardır. Bunlardan 7 adet yabancı sermayeli firma seyahat acentalığı, turistik tesis işletmeciliği, apart otel işletmeciliği ve kamping faaliyetleri olmak üzere faaliyet göstermekte ve bölgesel gelire katkıda bulunmaktadır (ALTSO). Bunun yanında bölgede yer alan yerleşik yabancı kişilerin bir kısmı emlak sektöründe potansiyel yerleşik yabancılara satış yapmak üzere çalışmakta, yabancılara yönelik çağrı merkezleri, konaklama işletmeleri gibi turizmle doğrudan ilişkili sektörlerde istihdam edilmektedir.

3.3.2. Ticaret

Casanova (2004), globalleşmenin yerel ekonomiye ve yerel kalkınmaya etkilerini incelemiş ve üç farklı sonuca ulaşmıştır:

1. Küreselleşme hareketi ülkeler hatta bölgeler için bir tehdit unsuru olarak görülebilmektedir. Yerel konularda yerel ve bölgesel aktörlerin sahip olduğu güç ve otonomiye sarsabilecek, direnmeleri gereken bir tehdit durumu oluşturabilecek bir unsur olarak görülebilmektedir. Bu perspektifte yerel kalkınma, uluslararası koşullara ve bu koşulların değişimine bağlıdır.
2. Birinci görüşe benzer şekilde globalleşmeye tehdit gözüyle bakan bu görüşte, birinci yaklaşımın aksine yerel aktörler, global güç ve hakimiyete karşı direnmek üzere sorumluluk yüklenip önemli bir rol oynarlar. Yerel olanaklar, yerel yetkililere kendi

güçlerini yeniden kazanma imkanı sağlayan anti-global bir değişim olarak düşünüldüğünde, globalleşme tehdidi ile başa çıkmada bir alternatif olarak görülebilmektedirler.

3. Globalleşmeyi, yerel kalkınmayı destekleme gücüne sahip, faydaya dönüştürülmesi gereken bir fırsat olarak kabul edebilecek, bir yandan da bir tehdit unsuru olduğunu göz ardı etmeyen bir yaklaşımdır. Yerelleşme ile globalleşme arasında tek yönlü, çift yönlü, tamamlayıcılık ilişkisi veya bağlantı kurmaya çalışır (Casanova, 2004: 16-17).

Yerel ekonomik kalkınma olgusu; yerel yönetimler, özel sektör, üçüncü sektör, yerel birimler ve yerel toplumun birlikte hareket etmesine imkan tanıyarak yerel ekonomiyi birlikte geliştirme ve iyileştirme fırsatı sağlar (Theodoros ve Dimitris, 2003: 4). Globalleşme ile birlikte bir çok bölge dünya seviyesindeki teknoloji, sermaye ve uluslararası piyasalar gibi kaynaklara ulaşmayı sağlayıp gelişme olanağı elde edebilmektedirler. Böylece bölgesel açıdan mevcut potansiyeller gelişme ve artma imkanı bulabilmekte, stratejik yeteneklere sahip bölgeler için yeni fırsatlar penceresi ortaya çıkabilmektedir (Çetin, 2007: 155). Bölgelerin mevcut potansiyelinin yerli ve yabancı çeşitli girişimler sayesinde etkin bir şekilde kullanımını sağlayan, turizm, sanayi ve tarım sektörleri tarafından desteklenen ticaret sektörü; ülke genelinde olduğu gibi Alanya ilçesinde de diğer sektörlerdeki büyüme ve gelişmelerden endüklenerek iç ve dış pazarlarda büyümeye devam etmektedir.

Kuzeyinde yer alan sıra dağlar ve Toroslar ile kendi alanı doğal bir biçimde sınırlandırılmış olan Alanya, doğal bir limana sahip olup bölgede deniz ulaşımına sahiplik ve geliştirmede etkin rol oynamaktadır (Elinç, 2011: 45). Ayrıca Alanya'ya çeşitli amaçlarla ziyarete gelen yerli ve yabancı kişiler, ihracatçılar ve ithalatçılar Antalya Havalimanı ile birlikte Alanya (Gazipaşa) Havalimanı'nı kullanabilme imkanına sahiptirler. Bir çok farklı etkenin yanı sıra söz konusu ulaşım imkanları ile Alanya'da turizmdeki artışın, ticaret ve sanayi sektöründe de görülebileceği öngörülmektedir.

Tablo 3.5 Alanya’da Bulunan Firmalar ve Sermaye Tutarları

ŞİRKET TİPİ	ADET	SERMAYE TOPLAMI
Anonim Şirket	892	1.193.013.160,63
Limited Şirket	3608	1.035.330.007,00
Gerçek Kişi Ticari İşletmesi	2698	103.784.399,13
Dernek İktisadi İşletmesi	11	350.000,00
Kooperatif	64	314.210,10
Diğer İktisadi İşletmeler	3	50.000,00
Kollektif Şirket	3	11,00
Vakıf İktisadi İşletmesi	3	-
GENEL TOPLAM	7282	2.332.841.787,86

Kaynak: ALTSO

Alanya Ticaret ve Sanayi Odası ticari sicil kayıtlarına ilişkin temin edilen verilere göre 2018 yılı Nisan ayında Alanya’da 7282 adet faal firma bulunmaktadır. Bu firmaların 540’ı yabancı sermayeli firmalardan oluşmaktadır. Bunlara ek olarak belirli bir dönemdir (2 yıl) aktif durumda olmayan, askı durumunda bulunan 328 yabancı sermayeli firma olmak üzere toplam 5394 adet firma bulunmaktadır. Alanya’da ALTSO üyesi 7282 faal firmadan 892’si anonim şirket, 3608’i limited şirket, 2698’i gerçek kişi ticaret işletmesi, 3’ü kollektif şirket, 64’ü kooperatif, 11’i dernek iktisadi işletmesi, 6’sı ise vakıf ve ya diğer iktisadi işletme olarak faaliyet göstermektedir (ALTSO).

Alanya Ekonomik Raporu 2016 yılsonu verilerine göre, Alanya’da 6.874 kayıtlı faal firma bulunmaktadır. Bu firmaların 842’si anonim şirket, 3420’si limited şirket, 3’ü kollektif şirket, 63’ü kooperatif, 2530’ü gerçek kişi ticaret işletmesi, 10’u dernek iktisadi işletmesi, 6’sı ise vakıf ve ya diğer iktisadi işletme olarak faaliyet göstermektedir. Alanya’da yine aynı yıl itibari ile 22.794 Gelir Vergisi Mükellefi, 3.939 Kurumlar Vergisi Mükellefi olmak üzere 26.733 vergi mükellefi mevcuttur. Toplam vergi miktarı tahsilatı ise aynı yıl bazında hesaplandığında 8.614.543,86 TL tutarındadır (ALTSO, 2016: 152).

3.3.2.1. Yabancı Sermayeli Firmalar ve Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Yetersiz sermaye birikimi, buna bağlı olarak ülkesel ve bölgesel anlamda kalkınamama sorunu yaşayan Gelişmekte Olan Ülkeler (GOÜ), bu sorunun çözümü yolunda dış borçlanmaya bir alternatif olarak yabancı yatırımcılar için gerekli düzenlemelere giderek ekonomide özel yabancı sermaye ithaline yönelir ve ortaya “yabancı yatırım” kavramı çıkar. Ulusal sınırları aşarak diğer ülkelere fon oluşturan bu yatırımlar, yönedikleri ülkelere

mevcut siyasi ve ekonomik politikalar üzerinde de etkili olmaktadır. Ayrıca hedef ülkeye giriş şart ve imkanlarına bağlı olarak demografik ve lokal etkilerin yanında tasarruf, yatırım, döviz kurları, cari işlemler dengesi, enflasyon, tüketim ve büyüme gibi makro ekonomik göstergeler dahil olacak şekilde etkiler yaratabileceklerdir. Yabancı yatırımlar aynı zamanda ekonomik katkıları yanında çevresel, sosyal hayat ve iş hayatı üzerinde de etkili olabilmektedir. Bu etkilerin ortaya çıkardığı sosyal yansımalar sayesinde sermaye hareketleri ile kalkınma kavramları arasındaki ilişki dikkat çekecektir (Karluk, 2000: 101). Yurtdışından Türkiye'ye doğrudan yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcı için gideceği ülkedeki vergilendirme sistemi, ticari riskler, transfer kolaylıkları, alt yapı ne kadar önemli ise, daha önemli olanı siyasi istikrar ve mülkiyet güvencesidir (Yılmaz, 2006: 186). Bölgede yaşayan yabancılar, ait olduğu milliyete ya da söz konusu bölgeye yerleşmeden önce yaşadıkları ülkeye ait bilgi ve birikimleriyle hem iletişim ağı hem tüketim alışkanlıkları hem de ihracat pazarlarını saptamada önemli derecede etkili olacaklardır.

6458 sayılı YUKK'da ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu'nda ikamet izni ile ilişkin bir çeşit değişikliklere gidilmiştir. Bu değişiklikler ile Türkiye'de yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılara Bakanlar Kurulunca belirlenen şartları taşıma ve yatırımın belirlenen tutarlarda olma koşulu ile hem kendilerine hem de eş ve çocuklarına en fazla beşer yıllık süreli olmak üzere kısa dönem ikamet izni düzenlenebilmesi olanağı getirilmiştir. Böylece ülke ekonomisine katkı sağlama potansiyeline sahip nitelikteki yabancılarla teşvik ve kolaylık sağlanmıştır (İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, 2016: 37).

4875 Sayılı Kanuna tabi olarak, 2009 yılsonu itibarı ile Alanya Ticaret ve Sanayi Odası'na toplam 919 yabancı sermayeli firma kayıt edilmiştir. Söz konusu potansiyeli ile Alanya Ticaret ve Sanayi Odası üyelerinin %10 kadar bir kısmı yabancı sermayeli firmalardan oluşmaktadır. Bu firmaların toplam kayıtlı sermayesi 189,900,353.00 TL olup, 2.467.900.00 TL kayıtlı sermayeye sahip 42 adedi o tarihte tasfiye halindedir. Bunlardan 150 firma ise 979.425.00 TL kayıtlı sermayeye sahip ve 5174 Sayılı kanunun 10. maddesi uyarınca odaya üyelikleri devam ediyor olup üyelik kayıtları askıya alınmış durumdadır. Alanya 2010 yılındaki mevcut durumu ile uluslararası sermayeli şirketlerin illere göre dağılımına bakıldığında Türkiye'de İstanbul başta olmak üzere Antalya, Ankara, İzmir ve Muğla illerinin ardından 6. sırada bulunmaktadır. Bu sermaye hareketlerinin milliyetlerine göre dağılımı ise önceliği %28,73 ile Danimarka ve sırasıyla Almanya, Hollanda, İrlanda, Rusya Federasyonu şeklinde olup, 39 farklı ülkeden bölge ekonomisine girişi gerçekleşmiştir (ALTSO, 2010: 9).

Tablo 3.6 Alanya'daki Yabancı Sermayeli Firmaların Kuruluş Yıllarına Göre Sermaye Dağılımı

Kuruluş Yılı	Firma Sayısı	Sermaye	2018 YILI MEVCUT DURUM (26.04.2018)			
			Faal	Askı	Terk	Tasfiye
1987	2	600.000		1	1	-
1988	1	50.000		1	-	-
1990	2	125.000	2	-	-	-
1991	1	25.000		1	-	-
1992	2	1.300.000	2	-	-	-
1993	2	565.000	1	1	-	-
1994	6	131.803	3	-	3	-
1995	4	5.578.500	2	1	1	-
1996	5	270.400	1	1	3	-
1997	8	4.916.715	1	1	5	1
1998	4	3.654.700	1	-	3	-
1999	2	3.845.000	1	1	-	-
2000	2	600.000		1	1	-
2001	9	17.870.000	3	3	3	-
2002	4	2.634.000	2	1	1	-
2003	21	3.666.500	5	3	13	-
2004	57	11.933.400	8	8	40	1
2005	192	32.888.000	35	36	118	3
2006	181	37.761.950	37	25	118	1
2007	174	29.311.000	26	35	109	4
2008	129	26.057.250	23	29	72	5
2009	79	24.317.000	19	16	44	-
2010	72	10.124.800	14	14	42	2
2011	99	16.720.000	34	22	41	2
2012	59	6.637.000	19	26	13	1
2013	68	17.498.000	29	25	12	2
2014	88	7.542.000	36	40	10	2
2015	92	14.218.050	45	36	9	2
2016	60	6.230.000	57		2	1
2017	103	11.025.000	103	-	-	-
2018	31	5.170.000	31	-	-	-

Kaynak: ALTSO, 2010; ALTSO'dan elde edilen veriler derlenerek hesaplanmıştır.

Ravenstein'a göre bireyler yalnızca göç amacıyla diğer bir deyişle sadece yer değişikliği hareketini amaçlayarak yer değiştirmez. Göç edecek kişiler için diğer çalışmalarda belirtilen iklim şartları, daha keyifli bir yaşam biçimi arayışı gibi sebeplerin yanında kentte mevcut ve gelişmekte olan ekonomik ve ticari imkanlardan fayda sağlamak amaçlanmaktadır (Ravenstein, 1885; akt. Ündücü vd., 2009: 161).

Tablo 3.6 incelendiğinde çeşitli yıllarda Alanya bölgesinde 1559 yabancı sermayeli firma bugüne dek kayıt işlemi gerçekleştirmiş olup, toplamda 303.266.068 TL değerinde bir yatırım tutarı girişi sağlandığı görülmektedir. Bu firmaların 540 tanesi faal, 328'i askı

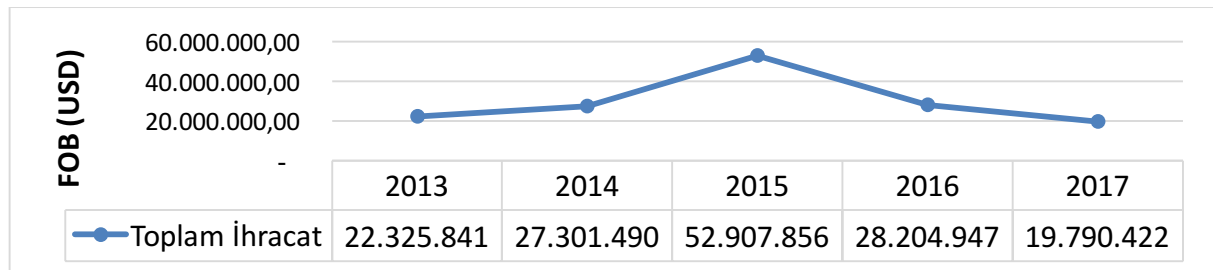
durumunda olanlar güncel bir durumu yansıtmaktadır ve 2018 yılı itibari ile bu iki durumdaki yabancı sermayeli firmalar genel toplamda 194.137.335,00 TL sermaye girişi sağlamışlardır. Bu şirketlerin büyük bir kısmı yabancılara yönelik mülk satışı akımının ardından kurulan ve emlak satışı ile turizm ve danışmanlık hizmeti veren işletmelerdir. Firmaların faaliyet konularının tanımlanmasında başvuru NACE (faaliyet) kodlarına göre sınıflandırmalarda, bölgedeki yabancı sermayeli şirketlerin 611'i gayrimenkul faaliyetleri, 321'i inşaat, 278'i toptan ve perakende ticaret, 100'ü konaklama faaliyetlerini gerçekleştirmekte ve Alanya'daki yabancı sermayeli şirketlerin etki alanlarının çoğunlukla bu sektörlerde olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca 19 adet bilgi ve iletişim faaliyetleri, 16 adet kültür-sanat-eğlence faaliyetleri, 18 adet araç kiralama-oto galeri, 4 adet enerji ve madencilik faaliyetleri olmak üzere birçok farklı alanda işlem gerçekleştiren firmalar bulunmaktadır (ALTSO).

3.3.2.2. Alanya'nın İhracatı

Alanya'da ekonomik gelişmenin ve kalkınmanın ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerinde sahip olunan gücün verimli ve etkin şekilde kullanılarak sağlanabileceğini çeşitli eğitim, bilgi ve deneyimlerle farkederek girişimciler, dünyanın önemli pazarlarına çok sayıda ürün çeşidiyle ihracat işlemleri gerçekleştirmektedir.

Alanya, Türkiye'nin önemli tarım merkezlerinden birisi olmakla birlikte bu alanların imar gibi daha farklı amaçlarda kullanımına izin verilmesi, ülke ve bölge ekonomisine uzun vadede zarar oluşturabilecektir (Çevirgen ve Kesgin, 2007: 310-311). Bölgenin ihraç ettiği ürünlerden ilk sırada "Yaş Meyve-Sebze Ürünleri, Turunçgiller, Çay" grup bazındaki ürünler yer almaktadır. Bunlar domates, üzüm, kornişon, mandalina, portakal, limon, nar gibi sebze ve meyvelerden oluşmaktadır.

Grafik 3.3 Yıllara Göre Alanya'nın İhracat Rakamları

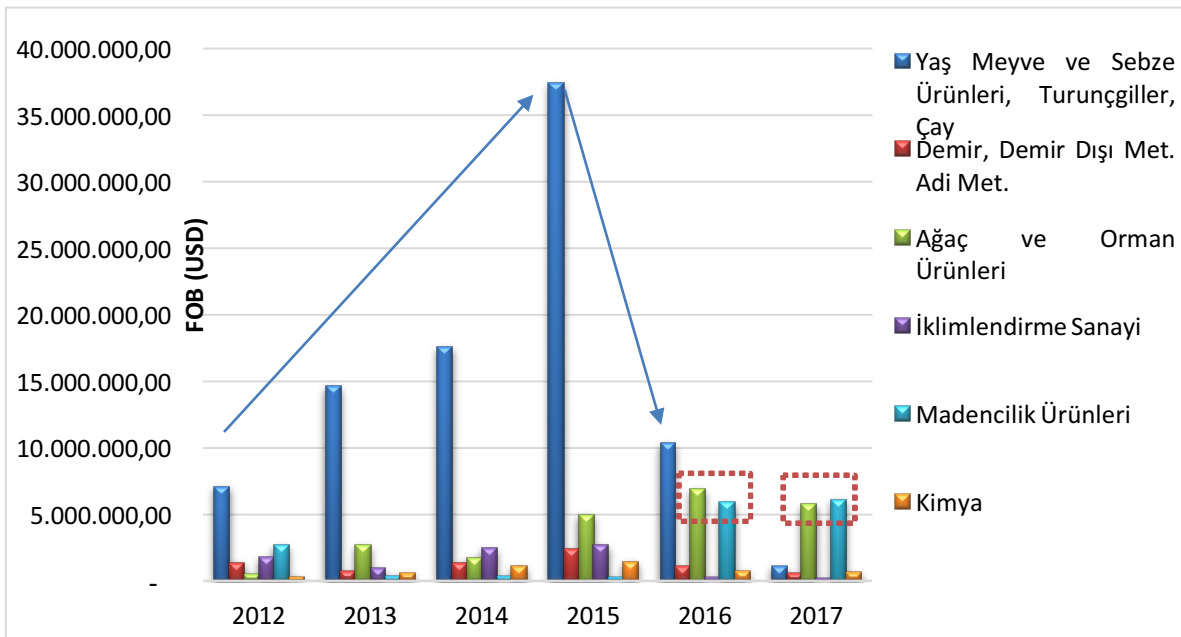

Kaynak: ALTSO; BAİB

**09.04.2018 itibari ile elde edilen verilerdir.*

İhraç edilen ürünlerin toplamı 2013 yılında 26.164.326,44 ton miktarına ulaşmış ve bu işlemlerden 22.325.841,46 dolar gelir sağlanmıştır. 2014 yılında ihraç ürünleri toplamı 31.570.842,53 tona yükselmiş ve 27.301.490,35 dolar gelir elde edilmiştir. 2015 yılında 41 ihracatçı firma, Alanya'dan 57 ülkeye 146 kalem mal ihracı yapmış ve 52.907.857,84 dolar getiri sağlanmıştır. Antalya İhracatçıları Birliği kayıtlarına göre Alanya'da 2016 yılında 48 ihracatçı firma, 56 ülkeye 600 kalem mal ihracı yapmıştır. Neredeyse dünyanın tüm önemli pazarlarına ihracat yapan Alanyalı girişimciler, ülkemize bu ihracattan 28.204.947,62 dolar kazandırmıştır. Fakat 2015 yılına kıyasla 2016 yılında gerçekleşen ihracat işlemlerinden elde edilen getiri % 46,7 oranında bir düşüş göstermiştir. Rusya Federasyonu Hava Kuvvetleri'ne ait Sukhoi Su-24M tipi uçağın 24 Kasım 2015 tarihinde sınır ihlali gerçekleştirmesinden dolayı Türk Hava Kuvvetleri tarafından düşürülmesi ve ardından yaşanan politik kriz sebebi ile tüm ülke genelinde olduğu gibi, Alanya için de Rusya ile olan ticari ilişkiler zarar görmüş ve kentin ihracat işlemlerinde ilk sırada yer alan Rusya'ya yönelik domates ihracatında, 2015 ve 2016 yılı için sırasıyla 15.697.827,06 dolardan 3.171.237,45 dolara kadar büyük oranda bir düşüş gerçekleşmiştir. Tüm bunlara ek olarak komşu ülkelerdeki siyasi problemler, güvenlik ve terör olayları, 2016 yılında ülkede yaşanan darbe girişimi, döviz kurundaki dalgalanmalar sebebiyle ülkede turizm, ticaret, yatırım gibi konularda istikrarsızlık zemini hissettirmiş olabileceği, söz konusu birçok durumun hem yabancı yatırımlarda hem de dış satımlarda etkili olabileceği söylenebilir.

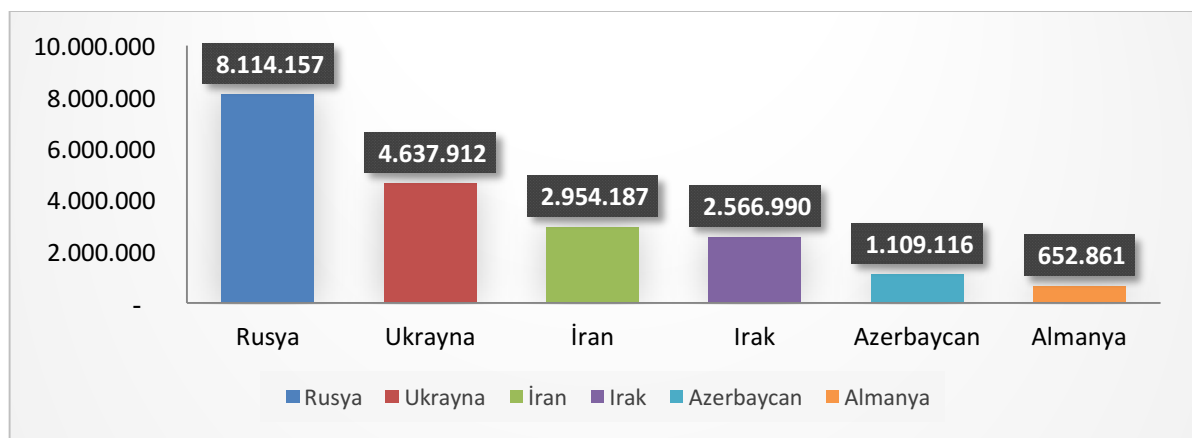
Grafik 3.4 Yıllara Göre Alanya İhracatının Ürün Grubu Bazlı Dağılımı

Kaynak: ALTSO ve BAİB

Alanya'ya ait ihracat verileri incelendiğinde 2012 ve 2016 yılları arasında ihracat işlemlerine en yüksek oranda “Yaş Sebze ve Meyve Ürünleri, Turunçgiller, Çay” ana başlığı altındaki ürünler kaynaklık etmiş olup, bu ürünlerden elde edilen gelirler 2012 yılında 7.071.617,09 dolar, 2013 ve 2014 yıllarında sırasıyla 14.600.747,62 ve 17.576.559,35 dolara kadar ulaşmıştır. Grafik 3.4’ de görüldüğü üzere 2015 yılında, o güne dek kentten yurtdışına satışı gerçekleşen başlıca altı adet ürün grubundan her biri için, son altı yıllık zaman dilimi içerisindeki hem satış miktarı hem gelir açısından en yüksek rakamlar elde edilmiştir. 2015 yılında ihracat getirilerinde bu güne dek ilk sırada bulunan “Yaş Sebze ve Meyve Ürünleri, Turunçgiller, Çay” ana başlığı altındaki ürünler önceki seneye oranla %113 kadar bir artış ile 37.414.076,25 dolar gelir elde etmeye imkan sağlamıştır. Yine aynı sene ilk sırada yer alan ürün grubunu takiben “Ağaç ve Orman Ürünleri” ürün grubu başlığı altındaki ürünler; 2014 yılında 1.734.739,28 dolar gelir elde etmeyi sağlarken, 2015 yılında 4.981.247,09 dolarlık satış gerçekleştirerek diğer bir deyişle önceki senenin yaklaşık 2,87 katı gelir elde ederek, 2016 yılında ise 6.906.411,26 dolar elde ederek ilerleme göstermiş durumdadır. Uluslararası ticaret hareketlerinde, ticaret hacminin küçülme gösterdiği 2016 yılında bugüne dek kent ihracatı ve ticari hayatı için büyük önem arz eden “Yaş Sebze ve Meyve Ürünleri, Turunçgiller, Çay” ürün gruplarında Grafik 3.4’ de görülebilen ciddi düşüşün yanında, “Ağaç ve Orman Ürünleri” ve “Madencilik Ürünleri” ürün gruplarının satışında yükselme gözlemlenmiştir. 2017 yılında “Yaş Sebze ve Meyve Ürünleri, Turunçgiller, Çay” ürün gruplarında sadece 1.072.196,44 dolar gelir sağlanır iken, “Ağaç ve Orman Ürünleri” grubundan 5.769.919,10 dolar ve “Madencilik Ürünleri” ürün gruplarından 6.121.734,51 dolar gelir sağlamışlardır.

Grafik 3.5 Alanya'nın En Fazla İhracat Gerçekleştiği Ükelere Göre Ürün Dağılımı

Kaynak: ALTSO ve BAİB

**09.04.2018 itibari ile elde edilen veriler derlenerek hesaplanmıştır.*

Alanya dış ticaret verileri incelendiğinde ihracat verileri için 2012 yılına kadar ulaşılabilen ve söz konusu seneye ait az sayıda ülke, ürün grubu çeşidi ve tutarlar gözlemlenebilmektedir. İlerleyen yıllarda mal ihracında ülkelerin ve ürün grubu çeşitlerinin sayılarında artış ve gelişme gözlemlenmiştir. 2012 yılından 2017 yıl sonu verilerine dek elde edilmiş ihracat rakamlarının,, her bir ülke için F.O.B dolar bazında ortalamaları alındığında, kentin bugüne dek en fazla ihracatını %40 oranla Rusya Federasyonu'na, ardından %24 oran ile Ukrayna'ya yönelik gerçekleştirmiş olduğu, özellikle 2015 yılından sonra bu pazarda hedef yönünde bir değişiklik gözlenerek komşu ülkelere, özellikle Irak, İran ve Azerbaycan'a mal ihracatı işlemlerinin yapıldığı görülmektedir (ALTSO; BAİB). Bölgeye yönelik göç hareketleri Grafik 3.5'te incelendiğinde ise yine aynı yıllarda bölgedeki göçmen dağılımında olduğu gibi Rus ve Alman göçmenlerin sayısındaki azalış, bunun yerine İran ve Irak uyruklu göçmenlerin sayısında büyük görülebilecek bir artış dikkat çekmektedir.

3.3.4. Yabancı Gerçek Kişilerin Mülk Edinimi

Yabancıların hukuk süjesi olması yabancılara uluslararası hukuk kapsamında tanınan temel bir güvencedir. Kendi ülkesi dışında başka bir ülkede bulunan yabancı da hak sahibi olabilen, hukuki işlemler yapabilen kişi olarak kabul edilmektedir (Aybay, 2007: 157).

Yabancılara 2017 yılında Türkiye genelinde 22.234 konut satılmıştır. Bu rakam önceki yıla göre %22,2 oranında bir artış göstermiş olup satışlarda ilk sırayı İstanbul, ikinci sırayı ise 4.707 konutla Antalya almaktadır. Uyruk olarak ele alındığında ise ev sahibi olan milliyetlerden ilk sırada Irak uyruklu kişiler yer almakta, ardından Suudi Arabistan, Kuveyt, Rusya Federasyonu ve Afganistan uyruklu kişiler izlemektedir (TUİK, 2018).

Alanya genel ortalaması 1 milyar doları aşan ve hatta bazı yıllarda 2-3 milyar doların üzerine çıkan turizm gelirleri ve sahip olduğu imkanların etkisiyle hem yerli hem yabancı kişiler için sürekli yaşamaya yönelik talebin artış gösterdiği bir bölge haline gelmiştir. 2010 yılı itibari ile Türkiye genelinde taşınmaz sahibi olan Alman uyruklu kişilerin % 21,47'si, İrlandalılar'ın % 47,68'i, Hollandalılar'ın % 60,99'u Danimarka uyruklu kişilerin büyük denilebilecek bir oranla % 78,77 kadarı ve Finlandiya vatandaşlarının da aynı şekilde büyük bir oranla % 84,87'si Alanya bölgesinde taşınmaz satın alma işlemini gerçekleştirmişlerdir. Bahsi geçen oranlarla ilçede gerçekleşen taşınmaz satış işlemlerinin, ülkedeki yabancılara yönelik taşınmaz satışlarında % 60-70 kadar bir payı olduğu söylenebilir (ALTSO, 2010: 11). Alanya'da 2004 yılında konut satışlarından elde edilen gelirin 2 milyon €'ya ulaştığına

değınilmiştir (Armutçu, 2004; Aktaran Südaş ve Mutluer, 2008: 55). Ayrıca Alanya'da emlak şirketleri sayısında gözlenen artışın bölgeye yönelik dış göçlerle bağlantılı olduğu da söylenmektedir (Südaş ve Mutluer, 2006: 11).

Alanya'da 2013 yılında taşınmaz alan yabancı kişi sayısı 5.386 olup 2013 yılına dek Alanya'da taşınmaz alan yabancı kişi sayısı 32.185 kadardır. 1.571 Rus uyruklu, ardından 1.086 Norveç uyruklu, 570 İsveç uyruklu ve 419 kişi ile Alman uyruklu kişiler mülk edinmişlerdir. 2014 yılında toplam 62 ülkeden 5.490 kişi yabancı mülk edinmiş ve toplam mülk edinen yabancı kişi sayısı 35.141'e ulaşmış, toplamda 8703 parselin yüzölçümü olarak ifade edildiğinde 2.742.153 m² alanın yabancılara satışı gerçekleşmiştir. 2015 yılında yine mülk satışları artış göstererek 4.844 yabancı kişi 2.273 parsel daha bölgeden mülk edinmiştir. Yabancılara mülk satışında önceki senelere göre yıllık artış miktarında görülen rakamlara nispeten 2016 yılında azalış gözlemlenmiş ve aynı yıl 3.045, 2017 yılında ise 1.441 yabancı kişiye toplam 1.061 parsellik mülk satışı gerçekleşmiştir (ALTSO, 2013; 2014; 2015; 2016; 2017; Alanya Tapu Müdürlüğü).

Hedef bölgeler ve bu bölgelere yönelik tercihlerdeki değişimler incelendiğinde uluslararası göç hareketlerinin, ortalama sıcaklıkları yıl boyu diğer bölgelere kıyasla yüksek denilebilecek düzeyde ve suç oranları düşük seviyelerde olan, çevresel ve doğal güzellikler açısından zengin, taşınmazların diğer ülke ve bölgelere kıyasla daha ucuz olduğu, gelir vergilerinin nispeten daha düşük kaldığı bölgelere yönelik olduğu dikkat çekmektedir. (Longino ve Bradley, 2003: 904-905). Alanya da bu özelliği ile yabancılara taşınmaz satış işlemlerini gerçekleştirmekte ve mülk edinen yabancı gerçek kişilerin ödemekle yükümlü olduğu emlak vergisi gelirleri aracılığıyla yerel yönetimlere gelir sağlamaktadır. Emlak vergisi 11/8/1970 tarihli, 13576 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1319 numaralı Emlak Vergisi Kanunu'na göre binde iki veya binde üç olmak üzere belirlenmiştir. Emlak Vergisi Kanunu'na göre emlak vergisi ödemesi birinci taksidi Mart, Nisan ve Mayıs aylarında, ikinci taksidi Kasım ayı içinde olmak üzere senede iki eşit taksit halinde ödenir. Emlak vergisi ödemeleri taşınmaz malın bağlı olduğu belediyelere tahsil edilmektedir. Bu yönüyle Alanya'da taşınmaz edinmiş olan yabancı kişilerin ilçe belediyesine gelir sağlayacakları söylenebilecektir. Gelir Vergisi Kanunu 3. Maddesi'ne göre Türkiye'de yerleşmiş olanlar tanımındaki şartları sağlayan gerçek kişiler, ülke içinde ve dışındaki kazanç ve iratların tamamı üzerinden devlet bütçesine katkı sağlamak üzere vergilendirileceklerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YERLEŞİK YABANCILARIN YEREL EKONOMİYE ETKİSİ: ALANYA ÖRNEĞİ

4.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmada Alanya’da yaşayan yerleşik yabancı kişilerin yerel ekonomiye etkilerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın önemi, daha önce yapılan çalışmalardan farklı olarak ilçede yaşayan yerleşik yabancıları genel bir çerçevede ele alıp; sosyal, toplumsal ve kültürel etkilerinden ziyade ekonomik etkilerini incelemesidir. Çalışma, ekonomik etkiler kapsamında çarpan etkisi yaratabileceği göz önünde bulundurularak gelir ve harcama etkisine yoğunlaşmakta, kişilerin yurtdışından edindikleri ya da bölgede kazandıkları söz konusu gelirlerinin yerel ekonomide ulaştığı sektörleri ve bu sektörlerle dağılımlarını belirlemekte ve bu sebeple önem arz etmektedir. Bölgede yaşayan yabancılara ait gelirlerin harcama dağılımlarının belirlenmesinin yanında, gelirin harcanmayan kısmının hangi şekilde değerlendirildiği, yerleşik yabancıların bölgedeki çalışma ve istihdam sağlama durumları ve bunların sektörel bazda ilişkileri de saptanacaktır. İlçede yaşayan yabancıların konut edinimi veya kiralama yöntemlerinden hangisini tercih edeceklerini belirlemek, ev sahibi bölge için hem inşaat ve emlak sektörü, hem de yerel yönetimlerin vergi geliri gibi etkileri de yönlendirebilmektedir. Dolayısıyla gelirlerinin ortalama aylık miktarı, hangi yollarla, ne şekilde ve ne ölçüde ilçe ekonomisine enjekte edildiği anket yöntemiyle ölçülmeye çalışılmıştır. İlçe ekonomisinin mevcut durumu ve yerel bazda yabancıların sermaye ortaklıklarının yanı sıra, anket yönteminden elde edilen veriler ile ilçeye genellikle döviz şeklinde girişi gerçekleşen kişisel gelirlerin ortalama miktarları, bunların ulaştığı sektör ve harcama türleri ortaya koyulacaktır. Bu kapsamda yerleşik yabancı kişilerin ilçeye sağlayabilecekleri ekonomik katkılar ve etkiler değerlendirilecektir.

4.2. Araştırmanın Metodolojisi

Araştırmanın evrenini Antalya ili Alanya ilçesinde yaşayan yerleşik yabancılar oluşturmaktadır. Evren olarak Alanya ilçesinin seçilme nedeni yerleşik yabancıların en çok tercih ettiği yerlerin başında gelmesidir. Araştırma kapsamında, nicel araştırma yöntemi kullanılmış olup, olasılığa dayalı olmayan örnekleme çeşitlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile anket ölçeği uygulanmıştır (Altunışık vd., 2010: 139-140). Uygulanan ankette

katılımcıların demografik bilgilerine, mülkiyet durumlarına, iş hayatına ilişkin bilgilere, ekonomik durumlarına ve harcamalarına ilişkin önermeler yer almaktadır. Bununla birlikte ankette katılımcılara Türkiye’de yaşamın pahalılaşması durumunda ne yapacaklarına ve Türkiye’deki yabancıların Türkiye üzerinde ne gibi olumlu etkileri olduğuna dair iki önerme yer almaktadır. Bahsi geçen önermeler Görkemli (2005), Baltacı (2011), Balkır ve Uludağ (2014), Südaş (2012), Çil (2013) ve Zafer (2013) çalışmalarından derlenmiştir.

Oluşturulan anket Ekim 2017-Mart 2018 tarihlerinde Alanya ilçesinde yaşayan yerleşik yabancılara uygulanmıştır. Uygulama Alanya Belediyesi ve yerleşik yabancılara yönelik sivil toplum kuruluşları aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Uygulama kapsamında 378 sağlıklı anket elde edilmiştir. Antalya Valiliği İl Göç İdaresi Alanya İlçe Grup Başkanlığı ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda Alanya ilçesinde ikamet üzere 02.11.2017 itibari ile 10.858 yabancı kişinin ikamet izni aldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Sekeran (1992:253) çalışmasında 11.000 adetlik evren için 371 örneklem büyüklüğünün yeterli olacağını belirtmiştir. Bu kapsamda uygulamada elde edilen 378 anketin evreni temsil ettiği görülmektedir.

4.3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde gerçekleştirilen nicel araştırma verilerine ilişkin bulgular yer almakta olup verilere ilişkin frekans dağılımlarına ve çapraz tablo analizlerine yer verilmiştir.

Tablo 4.3.1 Demografik Değişkenler

Cinsiyet	n	%	Medeni Durum	n	%
Kadın	205	54,2	Bekar	162	42,8
Erkek	173	45,8	Evli	156	41,3
Toplam	378	100	Dul / Boşanmış	60	15,9
Yaş	n	%	Toplam	378	100
18-25 yaş	68	18,0	Eğitim	n	%
26-33 yaş	63	16,7	Lise ve altı seviyede okullar	109	28,8
34-41 yaş	53	14,0	Üniversite	226	59,8
42-49 yaş	104	27,5	Lisansüstü	43	11,4
50 yaş ve üzeri	90	23,8	Toplam	378	100
Toplam	378	100	*Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, İtalya, Kosova, Litvanya, Polonya ** Azerbaycan, Belarus, Kazakistan, Özbekistan, Rusya, Türkmenistan, Ukrayna *** Danimarka, Finlandiya, İsveç, Norveç **** Burkina Faso, Cibuti, Fas, Filistin, Irak, İran, Kongo, Lübnan, Madagaskar, Mali		
Uyruk	n	%			
Avrupa Ülkeleri*	121	32,0			
BDT Ülkeleri**	96	25,4			
İskandinav Ülkeleri***	85	22,5			
Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri****	76	20,1			

Tablo 4.3.1’de katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Katılımcıların demografik bilgileri incelendiğinde katılımcılardan %54,2’sinin kadın, %45,8’inin erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş aralıkları incelendiğinde ise %18’lik kısmının (68 kişi) 18-25 yaş aralığında, %16,7’lik kısmının (63 kişi) 26-33 yaş aralığında, %14’lük kısmının (53 kişi) 34-41 yaş aralığında, %27,5’inin (104 kişi) 42-49 yaş aralığında ve %23,8’inin (90 kişi) 50 yaş ve üzeri yaş aralığında olduğu saptanmıştır. Katılımcıların uyrukları incelendiğinde 121 kişinin yani %32’sinin Avrupa ülkelerinden olduğu belirlenmiştir. Bahsi geçen Avrupa ülkeleri Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, İtalya, Kosova, Litvanya ve Polonya’dır. Katılımcıların 96 kişiye karşılık gelen %25,4’lük kısmı BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) Ülkelerindedir. Bu ülkeler Azerbaycan, Belarus, Kazakistan, Özbekistan, Rusya, Türkmenistan ve Ukrayna’dır. Bahsi geçen ülkelerden Türkmenistan ve Ukrayna geçmiş dönemde Bağımsız Devletler Topluluğundan çıkmıştır. Fakat kurucu üyeler arasında yer almalarından dolayı bu bölümde gruplandırılmıştır. Toplam katılımcı sayısının % 22,5’lik kısmını oluşturan İskandinav ülkeleri uyruklu kişilere ilişkin bulgular incelendiğinde 85 tanesinin bu ülkelerden olduğu belirlenmiştir. Bahsi geçen ülkeler Danimarka, Finlandiya, İsveç ve Norveç’tir. Son olarak 78 kişiden oluşan Ortadoğu ve Afrika ülkeleri uyruklu katılımcıların, genele oranla %20,1’lik bir kısma karşılık geldiği saptanmıştır. Bahsi geçen ülkeler Burkina Faso, Cibuti, Fas, Filistin, Irak, İran, Kongo, Lübnan, Madagaskar ve Mali’dir. Katılımcıların medeni durumları incelendiğinde %42,8’ine karşılık gelen 162 kişilik bir kısmın bekar, 156 tanesinin yani %41,3’ünün evli ve 60 tanesinin yani %15,9’unun dul veya boşanmış olduğu belirlenmiştir. Son olarak katılımcıların eğitim durumları incelendiğinde ise 109 kişinin oluşturduğu %28,8’lik bir kısmının lise ve altı düzeyde okullarda eğitim aldığı, 226 tanesinin yani %59,8’inin üniversite mezunu olduğu ve %11,4’ü kadarlık 43 kişinin ise lisansüstü eğitim aldığı saptanmıştır.

Tablo 4.3.2’de katılımcıların yaşamlarına ilişkin bulgular yer almaktadır. Tablo 4.3.2’nin solunda yer alan bulgular katılımcıların Alanya’daki yerleşme ve yaşam durumları ile ilgili önermeleri içermektedir. Bulgular incelendiğinde katılımcıların 150’sinin yani %39,7’sinin Alanya’ya yerleşmeden önce Alanya’yı 1-3 kez ve 125’inin yani %33,1’ inin 4 kez ve üzeri kez ziyaret ettiği belirlenmiştir. Bununla birlikte katılımcıların %27,2’ sini oluşturan 103 kişinin Alanya’ya yerleşmeden önce Alanya’yı hiç ziyaret etmediği saptanmıştır. Katılımcıların Alanya’ya yerleşme amaçları incelendiğinde katılımcıların

%17,7'sini oluşturan 67 kişinin eğitim, %23,3'ünü oluşturan 88 kişinin iklim, %11,9'unu oluşturan 45 kişinin evlilik, %21,4'lük kısmının oluşturan 81 kişinin emeklilik hayatı ve %25,7'sini oluşturan 97 kişinin iş ve yatırım amaçlı Alanya'ya yerleştiği belirlenmiştir. Katılımcıların Alanya'da yaşam süresi incelendiğinde ise %37,8'e karşılık gelen 143 kişinin 3 yıl ve daha az süredir, %37'sine karşılık gelen 140 kişinin 4-7 yıl aralığında ve %25,2'sine karşılık gelen 95 kişinin 8 yıl ve üzeri süredir Alanya'da yaşadığı saptanmıştır. Katılımcıların Türkiye'de bulunma yönünden yasal durumları incelendiğinde 55 tanesinin yani %14,6'sının çifte vatandaş, 23 tanesinin yani %6,1'inin ziyaretçi ve 300 tanesinin yani %79,3'ünün oturma iznli olduğu belirlenmiştir. Son olarak katılımcıların Alanya'da yaşama durumları incelendiğinde %14,3'üne karşılık gelen 54 kişinin ilkbahar ve yaz aylarında, %17,2'sini oluşturan 65 kişinin sonbahar ve kış aylarında Alanya'da yaşadıkları bununla birlikte, 259 kişinin yani %68,5'inin tüm yıl Alanya'da yaşadığı saptanmıştır.

Tablo 4.3.2 Katılımcıların Yaşamlarına İlişkin Frekans Dağılımları

Yerleşmeden Önce Alanya'ya Gelme	n	%	İkamet	n	%
1-3 kez	150	39,7	Merkez	143	37,8
4 kez ve üzeri	125	33,1	Oba-Cikcilli	59	15,6
Hiç gelmedim	103	27,2	Mahmutlar	86	22,8
Toplam	378	100	Diğer*	90	23,8
Alanya'ya Yerleşme Amacı	n	%	Toplam	378	100
Eğitim	67	17,7	Mülkiyet Durumu	n	%
İklim	88	23,3	Kira	193	51,1
Evlilik	45	11,9	Kendisine ait	185	48,9
Emeklilik hayatı	81	21,4	Toplam	378	100
İş ve yatırım	97	25,7	Mülk Kira Bedeli	n	%
Toplam	378	100	200 Euro ve altı	80	41,5
Alanya'da Yaşama Süresi	n	%	201-350 Euro	72	37,3
3 yıl ve daha az	143	37,8	351 Euro ve üstü	41	21,2
4-7 yıl	140	37	Toplam	193	100
8 yıl ve üzeri	95	25,2	Mülk Emlak Bedeli	n	%
Toplam	378	100	0-60.000 Euro	77	41,6
Türkiye'deki Yasal Durumu	n	%	60.001-100.000 Euro	77	41,6
Çifte Vatandaş	55	14,6	100.001 Euro üzeri	31	16,8
Ziyaretçi	23	6,1	Toplam	185	100
Oturma İzinli	300	79,3			
Toplam	378	100			
Alanya'da Yaşama Durumu	n	%			
İlkbahar-Yaz	54	14,3	* Avsallar, Bektaş, Çıplaklı, Demirtaş, Kargıcak,		
Sonbahar-Kış	65	17,2	Kestel, Konaklı, Okurcalar, Tosmur, Türkler		
Tüm yıl	259	68,5			
Toplam	378	100			

Tablo 4.3.2'nin sağ bölümünde yer alan bulgular katılımcıların ikamet ve mülk durumlarına ilişkin konuları içermektedir. Bulgular incelendiğinde 143 tanesinin yani %37,8'inin Alanya merkezinde, 90 tanesinin yani %23,8'inin Oba ve Cıkıllı mahallelerinde, 59 tanesinin yani %15,6'sının Mahmutlar mahallesinde ve 86 tanesinin yani %22,8'inin diğer mahallelerde oturduğu saptanmıştır. Diğer mahalleler Avsallar, Bektaş, Çıplaklı, Demirtaş, Kargıcak, Kestel, Konaklı, Okurcalar, Tosmur ve Türkler mahallelerinden oluşmaktadır. Katılımcıların mülk durumları incelendiğinde 193 tanesinin yani %51,1'inin mülk sahibi olmadığı ve mülk kiraladığı belirlenmiştir. Mülk kiralayan katılımcıların %41,2'sini oluşturan 80 kişi aylık 200 Euro ve altı kira öderken, %37,2'sini oluşturan 72 kişi aylık 201-350 Euro arası kira ödemekte olup %21,2'si yani 41 kişi aylık 350 Euro ve üzeri bedellerde kira ödemektedir. Alanya'da mülk edinen katılımcıların durumu incelendiğinde ise 185 tanesinin yani %48,9'unun mülk edindiği belirlenmiştir. Bu katılımcılardan 77 tanesi yani %20,4'ü satın aldıkları mülke 60.000 Euro ve aşağı bedeller ödemişken, 77 tanesi yani %20,4'ü 60.001-100.000 Euro arası bedel ödemiş olup, %8,2'si yani 31 kişi 100.001 Euro ve üzeri bedel ödemiştir.

Tablo 4.3.3 Katılımcıların İş Durumlarına İlişkin Frekans Dağılımları

Meslek	n	%	İş Yerinin Mülkiyet Durumu	n	%
Emekli	109	28,8	Kira	75	84,3
Öğrenci	59	15,6	Kendisine Ait	14	15,7
İşveren	49	13,0	Toplam	89	100
Özel sektör	91	24,1	İş Yeri Kira ise Kira Bedeli	n	%
Çalışmıyor	5	1,3	200 Euro ve altı	30	40
Diğer*	65	17,2	201-350 Euro	29	38,7
Toplam	378	100	351 Euro ve üstü	16	21,3
Alanya'da Çalıştığı Sektör	n	%	Toplam	75	100
Turizm	76	42,7	İş verdiği Çalışan Sayısı	n	%
İnşaat-Emlak	35	19,7	0-2 kişi	35	39,3
Diğer**	67	37,6	3-5 kişi	35	39,3
Toplam	178	100	6 kişi ve üzeri	19	21,4
İş Yeri Sahibi ise İş Yeri Türü	n	%	Toplam	89	100
Emlak	27	30,3	Çalışanlara Ödediği Maaş	n	%
Restoran-Kafe-Bar	14	15,7	1800 TL ve altı	30	33,7
Seyahat Acentası	17	19,1	1801-2500 TL	31	34,8
Diğer***	31	34,8	2501 TL ve üzeri	28	31,5
Toplam	89	100	Toplam	89	100
* Ev Hanımı, Kamu			Yatırım Yapıyorsa Yatırım Türü	n	%
** Finans, Gıda, İletişim, Kuaför, Sağlık, Spor, Tekstil			Banka Mevduatı % Hisse Senedi	90	46,4
*** Araç Kiralama, Çağrı Merkezi, Danışmanlık, Dans Kursu, Finans, Kuaför, Spor Merkezi, Tekstil			Gayrimenkul	56	28,9
			Döviz Yatırımı	48	24,7
			Toplam	194	100

Tablo 4.4.3’de katılımcıların iş durumlarına ilişkin bulgular yer almaktadır. Katılımcıların meslekleri incelendiğinde katılımcıların %28,8’lik bir kısmını oluşturan 109 kişinin emekli, 59 kişinin yani %15,6’sının öğrenci, 49 kişinin yani %13’ünün işveren, %24,1’lik kısmını oluşturan 91 kişinin özel sektör çalışanı, 65 kişinin yani %17,2’sinin diğer sektörlerde çalıştığı ve katılımcıların %1,3’lük bir kısmına denk gelen 5 kişinin ise çalışmadığı belirlenmiştir. Bahsi geçen diğer seçeneğini işaretleyen katılımcılar kamu sektöründe çalışmakta veya kendilerini ev hanımı olarak tanımlamaktadır. Katılımcılar Alanya’da çalışıyor ise çalıştığı sektörler incelendiğinde çalışan katılımcıların 76 tanesinin yani çalışan yabancı uyruklu kişilerin %42,7’sinin turizm sektöründe, 35 tanesinin yani %19,7’sinin inşaat ve emlak sektörlerinde, 67 tanesinin yani %37,6’sının diğer sektörlerde çalıştığı çalışmadığı saptanmıştır. Bahsi geçen diğer sektörler finans, gıda, iletişim, kuaför, sağlık, spor ve tekstildir. Katılımcıların iş yeri sahibi olma durumları incelendiğinde sadece 89 tanesinin iş yeri sahibi olduğu belirlenmiştir. Bu iş yeri sahiplerinin 27 tanesi yani %30,3’ü emlak, 14 tanesi yani %15,7’si restoran-kafe-bar, 17 tanesi yani %19,1’i seyahat acentası ve 31 tanesi yani %34,8’i diğer sektörlerde iş yerine sahiptir. Bahsi geçen diğer sektörler araç kiralama, çağrı merkezi, danışmanlık, dans kursu, finans, kuaför, spor merkezi ve mağazadır. Bahsi geçen iş yerlerinin mülkiyet durumları incelendiğinde 89 iş yerinin 75 tanesinin yani %84,3’ünün kira olduğu görülmektedir. Katılımcılar tarafından kiralanan 75 iş yerinin kira bedelleri incelendiğinde 30 tanesinin yani %40’ının 200 Euro ve altı, 29 tanesinin yani %38,7’sinin 201-350 Euro arası ve 16 tanesinin yani %21,3’ünün 350 Euro ve üzeri kira bedeline sahip olduğu belirlenmiştir. İş yeri amacı ile kiralanan yerler haricinde geri kalan iş yerleri incelendiğinde ise 14 tanesinin yani %15,7’sinin işverenin şahsi mülkü olduğu görülmektedir. İşverenlerin çalıştırdığı çalışanlara yönelik bulgular incelendiğinde işveren katılımcıların 35 tanesinin yani %39,3’ünün 2 kişi ve daha az, 35 tanesinin yani %39,3’ünün 3-5 kişi ve 19 tanesinin yani %21,4’ünün 6 kişi ve daha fazla çalışan istihdam ettiği belirlenmiştir. Bahsi geçen çalışanlara ödenen maaşlara ilişkin bulgular incelendiğinde ise 30 işverenin yani işverenlerin %33,7’sinin 1.800 TL ve aşağı maaş verdiği, 31 tanesinin yani %34,8’inin 1.801-2.500 TL arası maaş verdiği ve 28 tanesinin yani %31,5’inin 2.501 TL ve üzeri maaş verdiği saptanmıştır. Son olarak katılımcıların Alanya’da yapmış oldukları yatırım yapma durumları incelendiğinde 194 tanesinin yatırım yaptığı belirlenmiştir. 194 yatırımcıdan 90 tanesi yani %46,4’ü yatırımlarını banka mevduatı ve hisse senedine yaparken, 56 tanesi yani %28,9’ü gayrimenkule ve 33 tanesi yani %24,7’si dövizde yatırım yapmaktadır.

Tablo 4.3.4 Aylık Harcamalara İlişkin Frekans Dağılımları

Harcama Kalemi	n	Ortalama Yüzde
Yiyecek-İçecek	376	40,38
Barınma	230	17,13
Sağlık	235	9,70
Ulaşım	286	9,02
Kültür-eğlence-gezi	292	11,86
Giyim	298	10,96
Eğitim	131	9,21
Kişisel Bakım Ürünleri	292	8,33
Ev Eşyası	129	7,35
Gelirin Harcanmayan Kısmı	n	Ortalama Yüzde
Tasarruf	158	12,41
Yatırım	91	10,00

Tablo 4.3.4’de katılımcıların aylık harcamalarına ilişkin bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde katılımcılar aylık harcamalarını, ortalama %40,38’ini yeme-içmeye, ortalama %17,13’sini barınmaya, ortalama %9,7’sini sağlık ihtiyaçlarına, ortalama %9,02’sini ulaşım, ortalama %11,86’sını kültür, eğlence ve geziye, ortalama %10,96’sını giyime, ortalama %9,21’ini eğitime, ortalama %8,33’ünü kişisel bakım ürünlerine ve ortalama %7,35’ini ev eşyalarına yapmaktadır. Bununla birlikte gelirin harcanmayan kısmına ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların, gelirlerinin ortalama %12,41’ini tasarruf amaçlı ve ortalama %10’unu yatırım amaçlı harcamadıkları belirlenmiştir.

Tablo 4.3.5 Beslenme İhtiyacını Karşılama Yerine İlişkin Frekans Dağılımları

Harcama Kalemi	n	Ortalama Yüzde
Ev	350	59,56
Yabancı Sahipli İşletmeler / Restoranlar	193	26,38
Yerli İşletmeler / Restoranlar	278	26,77
Franchise Restoranlar	174	15,36
Diğer*	66	26,50
* İşyeri, Yemekhane		

Tablo 4.3.5’de katılımcıların beslenme ihtiyaçlarını karşılama yerlerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde katılımcıların ortalama %59,56 oranında bu ihtiyaçlarını evlerinde karşıladıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte beslenme ihtiyaçlarını ortalama %26,38 oranında yabancı sahipli işletmelerde, ortalama %26,77 oranında yerli işletmelerde, ortalama %15,36 oranında franchise restoranlarda ve ortalama %26,50 oranında diğer yerlerde karşılamaktadır. Bahsi geçen diğer yerler işyeri ve yemekhanelerdir.

Tablo 4.3.6 Ulaşım Tercihlerine İlişkin Frekans Dağılımları

Harcama Kalemi	n	Ortalama Yüzde
Toplu Taşıma Araçları	200	64,79
Şahsi Araç	129	72,65
Bisiklet / Motosiklet	74	39,73
Kiralık Araç	37	48,16
Taksi	84	34,20
Yaya	149	52,85

Tablo 4.3.6’da katılımcıların ulaşım tercihlerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde katılımcıların ortalama %64,79 oranında toplu taşıma araçlarını, ortalama %72,65 oranında şahsi araçları, ortalama %39,73 oranında bisiklet veya motosikletleri, ortalama %42,16 oranında kiralık araçları ve ortalama %34,20 oranında taksiyi bununla birlikte ortalama %52,85 oranında yaya ulaşımı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.3.7 Gıda İhtiyaçlarını Karşılama Yerlerine İlişkin Frekans Dağılımları

Harcama Kalemi	n	Ortalama Yüzde
Süpermarket	296	66,54
Mahalle manavı / marketi	176	52,22
Mahalle pazarı	194	42,29

Tablo 4.3.7’de katılımcıların gıda ihtiyaçlarını karşılama yerlerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde katılımcıların ortalama %66,54 oranında süpermarketleri, ortalama %52,22 oranında mahalle manavı veya marketleri ve ortalama %42,29 oranında mahalle pazarlarını tercih ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.3.8 Diğer Önermelere İlişkin Frekans Dağılımları

Türkiye’deki yabancıların Türkiye üzerinde ne gibi olumlu etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?	n	%
Kültürel zenginliğe katkı	141	37,3
İş gücüne katkı	47	12,4
Vergi gelirine katkı	61	16,2
Yeni iş olanakları yaratılmasına etki	89	23,5
Hayır, olumlu etkiye sahip olduğunu düşünmüyorum.	40	10,6
Toplam	378	100
Türkiye’de yaşamın pahalılaşması durumunda ne yaparsınız?	n	%
Türkiye’de yaşamaya devam ederim	236	62,4
Kendi ülkeme dönerim	73	19,3
Daha ucuz bir ülkeye dönerim	69	18,3
Toplam	378	100

Tablo 4.3.8’de ölçekte yer alan diğer önermelere ilişkin bulgular yer almaktadır. Katılımcılara yöneltilen “Türkiye’deki yabancıların Türkiye üzerinde ne gibi olumlu etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?” önermesine ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların 141 tanesinin yani %37,3’ünün kültürel zenginliğe katkı, 47 tanesinin yani %12,4’ünün iş gücüne katkı, 61 tanesinin yani %16,2’sinin vergi gelirine katkı, 89 tanesinin yani %23,5’inin yeni iş olanakları yaratılmasına etki görüşünde olduğu bununla birlikte 40 tanesinin yani %10,6’sının olumlu etkiye sahip olduğunu düşünmediği saptanmıştır. Katılımcılara yöneltilen “Türkiye’de yaşamın pahalılaşması durumunda ne yaparsınız?” önermesine ilişkin bulgular incelendiğinde ise katılımcıların 236 tanesinin yani %62,4’ünün Türkiye’de yaşamaya devam ederim, 73 tanesinin yani %19,3’ünün kendi ülkeme dönerim ve 69 tanesinin yani %18,3’ünün daha ucuz bir ülkeye dönerim görüşünde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.3.9 Ülkeler-Geliş Amacı Çapraz Tablo Analizi

Ülkeler	Eğitim	İklim	Evlilik	Emeklilik	İş-Yatırım	Toplam
Avrupa Ülkeleri	11	32	7	33	28	121
	9,1	26,4	4,0	27,3	23,1	100
BDT Ülkeleri	21	33	9	10	23	96
	21,9	34,4	9,4	10,4	24,0	100
İskandinav Ülkeleri	8	17	1	31	18	85
	9,4	20,0	2,9	36,5	21,2	100
Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri	27	6	8	7	28	76
	35,5	7,9	0,5	9,2	36,8	100
Toplam	67	88	45	81	97	378
	17,7	23,3	1,9	21,4	25,7	100

Tablo 4.3.9’da katılımcıların vatandaşı olduğu ülkeler ile geliş amaçları arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Avrupa ülkeleri vatandaşı katılımcıların %9,1’inin eğitim, %26,4’ünün iklim, %14’ünün evlilik, %27,3’ünün emeklilik hayatı ve %23,1’inin iş ve yatırım amaçlı Türkiye’ye geldiği belirlenmiştir. Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri vatandaşı katılımcıların geliş amaçları incelendiğinde ise %21,9’unun eğitim, %34,4’ünün iklim, %9,4’ünün evlilik, %10,4’ünün emeklilik hayatı ve %24’ünün iş ve yatırım amaçlı geldiği saptanmıştır. İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcıların bulguları incelendiğinde ise %9,4’ünün eğitim, %20’sinin iklim, %12,9’unun evlilik, %36,5’inin emeklilik hayatı ve %21,2’sinin iş ve yatırım amaçlı Türkiye’ye geldiği belirlenmiştir. Son olarak Ortadoğu ve Afrika ülkeleri vatandaşı katılımcıların bulguları incelendiğinde %35,5’inin eğitim, %7,9’unun iklim, %10,5’inin evlilik, %9,2’sinin emeklilik hayatı ve %36,8’inin iş ve yatırım amaçlı geldiği saptanmıştır.

Tablo 4.3.10 Ülkeler-Yaşama Durumu Çapraz Tablo Analizi

Ülkeler	İlkbahar-Yaz	Sonbahar-Kış	Tüm Yıl	Toplam
Avrupa Ülkeleri	16	20	85	121
	13,2	16,5	70,2	100
BDT Ülkeleri	16	13	67	96
	16,7	13,5	69,8	100
İskandinav Ülkeleri	12	26	47	85
	14,1	30,6	55,3	100
Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri	10	6	60	76
	13,2	7,9	78,9	100
Toplam	54	65	259	378
	14,3	17,2	68,2	100

Tablo 4.3.10’da katılımcıların mensubu olduğu ülkeler ile yaşama durumları arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Avrupa ülkeleri vatandaşı katılımcıların %13,2’sinin ilkbahar ve yaz aylarında, %16,5’inin sonbahar ve kış aylarında ve %70,2’sinin tüm yıl Alanya’da yaşadığı belirlenmiştir. Bağımsız Devletler Topluluğu vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde %16,7’sinin ilkbahar ve yaz aylarında, %13,5’inin sonbahar ve kış aylarında ve %69,8’inin tüm yıl Alanya’da yaşadığı görülmektedir. İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde ise %14,1’inin ilkbahar ve yaz aylarında, %30,6’sının sonbahar ve kış aylarında ve %55,3’ünün tüm yıl Alanya’da yaşadığı saptanmıştır. Son olarak Ortadoğu ve Afrika ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde %13,2’sinin ilkbahar ve yaz aylarında, %7,9’unun sonbahar ve kış aylarında ve %78,9’unun tüm yıl Alanya’da yaşadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.3.11 Ülkeler-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi

Ülkeler	Kira	Kendine Ait	Toplam
Avrupa Ülkeleri	57	64	121
	47,1	52,9	100
BDT Ülkeleri	46	50	96
	47,9	52,1	100
İskandinav Ülkeleri	45	40	85
	52,9	47,1	100
Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri	45	31	76
	59,2	40,8	100
Toplam	193	185	378
	51,1	48,9	100

Tablo 4.3.11’de katılımcıların mensubu olduğu ülkeler ile mülkiyet durumları arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Avrupa ülkeleri vatandaşı katılımcıların %47,1’inin kirada ve %52,9’unun kendine ait mülkte yaşadığı belirlenmiştir. Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri vatandaşı

katılımcıların durumları incelendiğinde %47,9'unun kirada ve %52,1'inin kendine ait mülkte yaşadığı saptanmıştır. İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde ise %52,9'unun kira ve %47,1'inin kendine ait mülkte yaşadığı görülmektedir. Son olarak Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri vatandaşı katılımcıların %59,2'sinin kira ve %40,8'inin kendine ait evde yaşadığı saptanmıştır.

Tablo 4.3.12 Ülkeler-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Ülkeler	0-60.000 Euro	60.001-100.000 Euro	100.001 Euro ve Üzeri	Toplam
Avrupa Ülkeleri	29	21	14	64
	45,3	32,8	21,9	100
BDT Ülkeleri	17	25	8	50
	34,0	50,0	16,0	100
İskandinav Ülkeleri	19	18	3	40
	47,5	45,0	7,5	100
Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri	12	13	6	31
	38,7	41,9	19,4	100
Toplam	77	77	31	185
	41,6	41,6	16,8	100

Tablo 4.3.12'de katılımcıların mensubu olduğu ülkeler ile mülkiyet bedeli arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Avrupa Ülkeleri vatandaşı katılımcıların %45,3'ünün 60.000 Euro ve altı bedellerle, %32,8'i 60.001 ile 100.000 Euro arası bedellerle ve %21,9'u 100.001 Euro ve üzeri bedellerle mülk edinmiştir. Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde %34'ünün 60.000 Euro ve altı bedellerle, %50'sinin 60.001 ile 100.000 Euro arası bedellerle ve %16'sının 100.001 Euro ve üzeri bedellerle mülk edildiği tespit edilmiştir. İskandinav Ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde ise %47,5'inin 60.000 Euro ve altı bedellerle, %45'inin 60.001 ile 100.000 Euro arası bedellerle ve %7,5'inin 100.001 Euro ve üzeri bedellerle mülk edildiği belirlenmiştir. Son olarak Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri vatandaşı katılımcıların %38,7'sinin 60.000 Euro ve altı bedellerle, %41,9'unun 60.001 ile 100.000 Euro arası bedellerle ve %19,4'ünün 100.001 Euro ve üzeri bedellerle mülk edildiği saptanmıştır.

Tablo 4.3.13 Ülkeler-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Ülkeler	200 Euro ve altı	201- 350 Euro	351 Euro ve Üzeri	Toplam
Avrupa Ülkeleri	19	24	15	58
	32,8	41,4	25,9	100
BDT Ülkeleri	15	21	12	48
	31,2	43,8	25	100
İskandinav Ülkeleri	20	16	8	44
	45,5	36,4	18,2	100
Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri	26	11	6	43
	60,5	25,6	14	100
Toplam	80	72	41	193
	41,5	37,3	21,2	100

Tablo 4.3.13’de katılımcıların mensubu olduğu ülkeler ile kira bedeli arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Avrupa ülkeleri vatandaşı katılımcıların %32,8’inin 200 Euro ve altı bedelde, %41,4’ünün 201 ile 350 Euro arası bedelde ve %25,9’unun 351 Euro ve üzeri bedelde kira ödediği saptanmıştır. Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri vatandaşı katılımcıların %31,2’sinin 200 Euro ve altı bedelde, %43,8’inin 201 ile 350 Euro arası bedelde ve %25’nin 351 Euro ve üzeri bedelde kira ödediği belirlenmiştir. İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde ise %45,5’inin 200 Euro ve altı bedelde, %36,4’ünün 201 ile 350 Euro arası bedelde ve %18,2’sinin 351 Euro ve üzeri bedelde kira ödediği tespit edilmiştir. Son olarak Ortadoğu ve Afrika ülkeleri vatandaşı katılımcıların durumları incelendiğinde %60,5’inin 200 Euro ve altı bedelde, %25,6’sının 201 ile 350 Euro arası bedelde ve %14’ünün 351 Euro ve üzeri bedelde kira ödediği saptanmıştır.

Tablo 4.3.14 Yaş-Geliş Amacı Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Eğitim	İklim	Evlilik	Emeklilik	İş-Yatırım	Toplam
18-25 yaş	55	7	1	0	5	68
	80,9	10,3	1,5	0	7,4	100
26-33 yaş	6	11	14	0	32	63
	9,5	17,5	22,2	0	50,8	100
34-41 yaş	2	14	13	1	23	53
	3,8	26,4	24,5	1,9	43,4	100
42-49 yaş	2	29	16	25	32	104
	1,9	27,9	15,4	24,0	30,8	100
50 yaş ve üzeri	2	27	1	55	5	90
	2,2	30,0	1,1	61,1	5,6	100
Toplam	67	88	45	81	97	378
	17,7	23,3	11,9	21,4	25,7	100

Tablo 4.3.14’de katılımcıların yaş grupları ile geliş amacı arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 18-25 yaş grubuna ait katılımcıların %80,9’unun eğitim, %10,3’ünün iklim, %1,5’inin evlilik ve %7,4’ünün iş ve yatırım amaçlı Alanya’ya geldiği belirlenmiştir. 26-33 yaş grubunda yer alan katılımcıların durumları incelendiğinde %9,5’inin eğitim, %17,5’inin iklim, %22,2’sinin evlilik ve %50,8’inin iş ve yatırım amaçlı geldiği saptanmıştır. 34-41 yaş grubuna ait katılımcılar incelendiğinde %3,8’inin eğitim, %26,4’ünün iklim, %24,5’inin evlilik, %1,9’unun emeklilik ve %43,4’ünün iş ve yatırım amaçlı Alanya’ya geldiği tespit edilmiştir. 42-49 yaş grubuna ait katılımcıların durumları incelendiğinde ise %1,9’unun eğitim, %27,9’unun iklim, %15,4’ünün evlilik, %24’ünün emeklilik ve %30,8’inin iş ve yatırım amaçlı Alanya’ya geldiği belirlenmiştir. Son olarak 50 yaş ve üzeri yaş grubuna ait katılımcıların durumları incelendiğinde %2,2’sinin eğitim, %30’unun iklim, %1,1’inin evlilik, %61,1’inin emeklilik ve %5,6’sının iş ve yatırım amaçlı Alanya’ya geldiği saptanmıştır.

Tablo 4.3.15 Yaş-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kira	Kendine Ait	Toplam
18-25 yaş	59	9	68
	86,8	13,2	100
26-33 yaş	42	21	63
	66,7	33,3	100
34-41 yaş	26	27	53
	49,1	50,9	100
42-49 yaş	35	69	104
	33,7	66,3	100
50 yaş ve üzeri	31	59	90
	34,4	65,6	100
Toplam	193	185	378
	51,1	48,9	100

Tablo 4.3.15’de katılımcıların yaş grupları ile mülkiyet durumları arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 18-25 yaş arası katılımcıların %86,8’inin kirada yaşadığı ve %13,2’sinin kendine ait mülk sahibi olduğu belirlenmiştir. 26-33 yaş arası katılımcıların durumları incelendiğinde %66,7’sinin kirada ve %33,3’ünün kendine ait mülkiyete yaşadığı saptanmıştır. 34-41 yaş arası katılımcıların durumları incelendiğinde %49,1’inin kirada yaşadığı ve %50,9’unun kendine ait mülk sahibi olduğu tespit edilmiştir. 42-49 yaş arası katılımcıların durumları incelendiğinde ise %33,7’sinin kirada ve %66,3’ünün kendine ait mülkiyete yaşadığı belirlenmiştir. Son olarak 50 yaş ve üzeri grupta yer alan katılımcıların

durumları incelendiğinde %34,4'ünün kirada yaşadığı ve %65,6'sının kendine ait mülk sahibi olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.3.16 Yaş-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Yaş	0-60.000 Euro	60.001-100.000 Euro	100.001 Euro ve Üzeri	Toplam
18-25 yaş	7	1	1	9
	77,8	11,1	11,1	100
26-33 yaş	12	4	5	21
	57,1	19,0	23,9	100
34-41 yaş	9	13	5	27
	33,3	48,1	18,5	100
42-49 yaş	28	29	12	69
	40,6	42,0	17,4	100
50 yaş ve üzeri	21	30	8	59
	35,6	50,8	13,6	100
Toplam	77	77	31	185
	41,6	41,6	16,8	100

Tablo 4.3.16'da katılımcıların yaş grupları ile mülkiyet bedelleri arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 18-25 yaş grubunda yer alan mülk sahibi katılımcıların %77,8'inin 60.000 Euro ve altı, %11,1'inin 60.001 ile 100.000 Euro arası ve %11,1'inin 100.001 Euro ve üzeri bedelle mülk edindiği belirlenmiştir. 26-33 yaş grubu incelendiğinde mülk sahibi katılımcıların %57,1'inin 60.000 Euro ve altı, %19'unun 60.001 ile 100.000 Euro arası ve %23,9'unun 100.001 Euro ve üzeri mülk bedeli ödediği saptanmıştır. 34-41 yaş grubuna ait mülk sahibi katılımcıların durumları %33,3'ü 60.000 Euro ve altı, %48,1'i 60.001 ile 100.000 Euro arası ve %18,5'i 100.001 Euro ve üzeri düzeyindedir. 42-49 yaş grubu mülk sahibi katılımcıların durumu incelendiğinde ise %40,6'sının 60.000 Euro ve altı, %42'sinin 60.001 ile 100.000 Euro arası ve %17,4'ünün 100.001 Euro ve üzeri bedelle mülk edindiği belirlenmiştir. Son olarak 50 yaş ve üzeri yaş grubuna giren katılımcıların durumları incelendiğinde %35,6'sının 60.000 Euro ve altı, %50,8'inin 60.001 ile 100.000 Euro arası ve %13,6'sının 100.001 Euro ve üzeri bedelle mülk sahibi olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.3.17 Yaş-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Yaş	200 Euro ve altı	201- 350 Euro	351 Euro ve Üzeri	Toplam
18-25 yaş	34	15	7	56
	60,7	26,8	12,5	100
26-33 yaş	21	11	9	41
	51,2	26,8	22,0	100
34-41 yaş	3	16	8	27
	11,1	59,3	29,6	100
42-49 yaş	17	17	1	35
	48,6	48,6	2,8	100
50 yaş ve üzeri	5	13	16	34
	14,7	38,2	47,1	100
Toplam	80	72	41	193
	41,5	37,3	21,2	100

Tablo 4.3.17’de katılımcıların yaş grupları ile kira bedelleri arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 18-25 yaş grubuna ait katılımcıların %60,7’sinin 200 Euro ve altı, %26,8’inin 201 ile 350 Euro arası ve %12,5’inin 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği belirlenmiştir. 26-33 yaş grubuna ait bulgular incelendiğinde %51,2’sinin 200 Euro ve altı, %26,8’inin 201 ile 350 Euro arası ve %22’sinin 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği saptanmıştır. 34-41 yaş grubu incelendiğinde %11,1’inin 200 Euro ve altı, %59,3’ünün 201 ile 350 Euro arası ve %29,6’sının 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği tespit edilmiştir. 42-49 yaş grubuna ait katılımcıların durumu incelendiğinde ise %48,6’sının 200 Euro ve altı, %48,6’sının 201 ile 350 Euro arası ve %2,8’inin 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği saptanmıştır. Son olarak 50 yaş ve üzeri yaş grubuna ait katılımcılara ilişkin bulgular incelendiğinde %14,7’sinin 200 Euro ve altı, %38,2’sinin 201 ile 350 Euro arası ve %47,1’inin 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği belirlenmiştir.

Tablo 4.3.18 Aylık Gelir-Yaşama Durumu Çapraz Tablo Analizi

Aylık Gelir	İlkbahar-Yaz	Sonbahar-Kış	Tüm Yıl	Toplam
1500 Euro ve Altı	21	23	154	198
	10,6	11,6	77,8	100
1501-2500 Euro	17	16	51	84
	20,2	19,0	60,8	100
2501 Euro ve Üzeri	16	26	54	96
	16,7	27,1	56,2	100
Toplam	54	65	259	378
	14,3	17,2	68,5	100

Tablo 4.3.18’de katılımcıların aylık gelirleri ile yaşama durumları arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 1500 Euro ve altı gelire sahip katılımcıların %10,6’sının ilkbahar ve yaz

aylarında, %11,6'sının sonbahar ve kış aylarında ve %77,8'inin tüm yıl Alanya'da yaşadığı saptanmıştır. 1501 ile 2500 Euro arası gelire sahip katılımcıların durumları incelendiğinde %20,2'sinin ilkbahar ve yaz aylarında, %19'unun sonbahar ve kış aylarında ve %60,8'inin tüm yıl Alanya'da yaşadığı görülmektedir. Son olarak 2501 Euro ve üzeri gelire sahip katılımcıların durumları incelendiğinde %16,7'inin ilkbahar ve yaz aylarında, %27,1'inin sonbahar ve kış aylarında ve %56,2'sinin tüm yıl Alanya'da yaşadığı belirlenmiştir.

Tablo 4.3.19 Aylık Gelir-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi

Aylık Gelir	Kira	Kendine Ait	Toplam
1500 Euro ve Altı	122	76	198
	61,6	38,4	100
1501-2500 Euro	44	40	84
	52,4	47,6	100
2501 Euro ve Üzeri	27	69	96
	28,1	71,9	100
Toplam	193	185	378
	51,1	48,9	100

Tablo 4.3.19'da katılımcıların aylık gelirleri ile mülkiyet durumları arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 1500 Euro ve altı düzeyde gelire sahip katılımcıların %61,6'sının kirada ve %38,4'ünün kendi mülkünde yaşadığı belirlenmiştir. 1501 ile 2500 Euro arası aylık gelire sahip katılımcıların ise %52,4'ünün kirada ve %47,6'sının kendi mülkünde yaşadığı saptanmıştır. Son olarak 2501 Euro ve üzeri aylık gelire sahip katılımcıların durumu incelendiğinde %28,1'inin kira ve %71,9'unun kendine ait mülkte yaşadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.3.20 Aylık Gelir-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Aylık Gelir	0-60.000 Euro	60.001-100.000 Euro	100.001 Euro ve Üzeri	Toplam
1500 Euro ve Altı	39	26	11	76
	51,3	34,2	14,5	100
1501-2500 Euro	21	13	6	40
	52,5	32,5	15,0	100
2501 Euro ve Üzeri	17	38	14	69
	24,6	55,1	20,3	100
Toplam	77	77	31	185
	41,6	41,6	16,8	100

Tablo 4.3.20'de katılımcıların aylık gelirleri ile mülkiyet bedelleri arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 1500 Euro ve altı aylık gelire sahip katılımcıların %51,3'ünün 60.000 Euro ve altı, %34,2'sinin 60.001 ile 100.000 Euro ve %14,5'inin 100.001 Euro ve üzeri bedellerle

mülk edindiği tespit edilmiştir. 1501 ile 2500 Euro arası aylık gelire sahip katılımcıların durumları incelendiğinde ise %52,3'ünün 60.000 Euro ve altı, %32,5'inin 60.001 ile 100.000 Euro ve %15'inin 100.001 Euro ve üzeri bedellerle mülk edindiği saptanmıştır. Son olarak 2501 Euro ve üzeri aylık gelire sahip katılımcıların durumları incelendiğinde %24,6'sının 60.000 Euro ve altı, %55,1'inin 60.001 ile 100.000 Euro ve %20,3'ünün 100.001 Euro ve üzeri bedellerle mülk edindiği belirlenmiştir.

Tablo 4.3.21 Aylık Gelir-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Aylık Gelir	200 Euro ve altı	201- 350 Euro	351 Euro ve Üzeri	Toplam
1500 Euro ve Altı	67	37	18	122
	54,9	30,3	14,8	100
1501-2500 Euro	9	27	8	44
	20,5	61,4	18,2	100
2501 Euro ve Üzeri	4	8	15	27
	14,8	29,6	55,6	100
Toplam	80	72	41	193
	41,5	37,3	21,3	100

Tablo 4.3.21'de katılımcıların aylık gelirleri ile kira bedelleri arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde 1500 Euro ve altı düzeyde aylık gelire sahip katılımcıların %54,9'unun 200 Euro ve altı, %30,3'ünün 201 ile 350 Euro arası ve %14,8'inin 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği belirlenmiştir. 1501 ile 2500 Euro arası aylık gelire sahip katılımcıların durumları incelendiğinde %20,5'inin 200 Euro ve altı, %61,4'ünün 201 ile 350 Euro arası ve %18,2'sinin 351 Euro ve üzeri kira bedeli ödediği saptanmıştır. Son olarak 2501 Euro ve üzeri aylık gelire sahip katılımcıların durumları incelendiğinde %14,8'inin 200 Euro ve altı, %29,6'sının 201 ile 350 Euro arası ve %55,6'sının 351 Euro ve üzeri kira ödediği tespit edilmiştir.

Tablo 4.3.22 Alanya'da Yaşam Süresi-Mülkiyet Durumu Çapraz Tablo Analizi

Yaşam Süresi	Kira	Kendine Ait	Toplam
3 Yıl ve Daha Az	86	57	143
	60,1	39,9	100
4-7 Yıl	73	67	140
	52,1	47,9	100
8 Yıl ve Üzeri	34	61	95
	35,8	64,2	100
Toplam	193	185	378
	51,1	48,9	100

Tablo 4.3.22'de katılımcıların yaşam süresi ile mülkiyet durumu arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Alanya'da 3 yıl ve daha az süre yaşayan katılımcıların %60,1'inin kirada ve

%39,9'unun kendine ait mülkte yaşadığı belirlenmiştir. 4 ile 7 yıl arasında Alanya'da yaşayan katılımcıların durumları incelendiğinde %52,1'inin kirada ve %47,9'unun kendine ait mülkte yaşadığı saptanmıştır. Son olarak Alanya'da 8 yıl ve üzeri süre yaşayan katılımcıların %35,8'inin kirada ve %64,2'sini kendine ait mülkte yaşadığı saptanmıştır.

Tablo 4.3.23 Alanya'da Yaşam Süresi-Mülkiyet Bedeli Çapraz Tablo Analizi

Yaşam Süresi	0-60.000 Euro	60.001-100.000 Euro	100.001 Euro ve Üzeri	Toplam
3 Yıl ve Daha Az	22	26	9	57
	38,6	45,6	15,8	100
4-7 Yıl	22	31	14	67
	32,8	46,3	20,9	100
8 Yıl ve Üzeri	33	20	8	61
	54,1	32,8	13,1	100
Toplam	77	77	31	185
	41,6	41,6	16,8	100

Tablo 4.3.23'de katılımcıların yaşam süresi ile mülkiyet bedeli arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Alanya'da 3 yıl ve daha az süre yaşayan katılımcıların %38,6'sı 60.000 Euro ve az bedelle, %45,6'sı 60.001 ile 100.000 Euro arası bedelle ve %15,8'si 100.001 Euro ve üzeri bedelle mülk edindiği belirlenmiştir. 4 ile 7 yıl süre aralığında Alanya'da yaşayan katılımcıların durumları incelendiğinde %32,8'inin 60.000 Euro ve az bedelle, %46,3'ünün 60.001 ile 100.000 Euro arası bedelle ve %20,9'unun 100.001 Euro ve üzeri bedelle mülk edindiği saptanmıştır. Son olarak 8 yıl ve üzeri sürede Alanya'da yaşayan katılımcıların durumları incelendiğinde %54,1'inin 60.000 Euro ve az bedelle, %32,8'inin 60.001 ile 100.000 Euro arası bedelle ve %13,1'inin 100.001 Euro ve üzeri bedelle mülk edindiği belirlenmiştir.

Tablo 4.3.24 Alanya'da Yaşam Süresi-Kira Bedeli Çapraz Tablo Analiz

Yaşam Süresi	200 Euro ve altı	201- 350 Euro	351 Euro ve Üzeri	Toplam
3 Yıl ve Daha Az	32	38	15	85
	37,6	44,7	17,6	100
4-7 Yıl	37	23	13	73
	50,7	31,5	17,8	100
8 Yıl ve Üzeri	11	11	13	35
	31,4	31,4	37,1	100
Toplam	80	72	41	193
	41,5	37,3	21,2	100

Tablo 4.3.24'de katılımcıların yaşam süresi ile kira bedeli arasında gerçekleştirilen çapraz tablo analizine yönelik bulgular yer almaktadır. Bulgular incelendiğinde Alanya'da 3 yıl ve daha az süre yaşayan katılımcıların %37,6'sının 200 Euro ve altı, %44,7'sinin 201 ile

350 Euro arası ve %17,6'sının 351 Euro ve üzeri kira ödediği belirlenmiştir. 4 ile 7 yıl süre aralığında Alanya'da yaşayan katılımcıların durumları incelendiğinde %50,7'sinin 200 Euro ve altı, %31,5'inin 201 ile 350 Euro arası ve %17,8 351 Euro ve üzeri kira ödediği saptanmıştır. Son olarak 8 yıl ve üzeri sürede Alanya'da yaşayan katılımcıların durumları incelendiğinde %31,4'ünün 200 Euro ve altı, %31,4'ünün 201 ile 350 Euro arası ve %37,1'inin 351 Euro ve üzeri kira ödediği bulgusuna ulaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Alanya’da yaşayan yerleşik durumdaki uluslararası göçmen kişilerin yerel ekonomiye etkilerinin ölçülmesi amacıyla gerçekleşen araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde, Avrupa ülkeleri vatandaşı katılımcıların diğer ülke gruplarında yer alan katılımcılara göre fazla olduğu görülmektedir. Katılımcıların ülkelere göre geliş amaçları incelendiğinde Ortadoğu ve Afrika ülkeleri ile Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri vatandaşı katılımcıların, diğer ülke gruplarında yer alan katılımcılara göre Alanya’yı daha çok eğitim amaçlı tercih ettiği görülmektedir. Bu bulgu ışığında bahsi geçen ülkelerde, Alanya’da eğitim ile ilgili tanıtımların gerçekleştirilmesi ve Alanya’da bahsi geçen ülkelere yönelik eğitim kurum ve içeriklerinin geliştirilmesi bu ülkelere Alanya’ya yönelik talebi arttırabileceği ve bu artışın ekonomiyi olumlu yönde etkileyeceği söylenebilir. Katılımcıların ülkelere göre geliş amaçlarına yönelik bulgular incelendiğinde karşımıza çıkan bir diğer dikkat çekici bulgu; başta Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri olmak üzere Avrupa ve İskandinav ülkesi katılımcıların Alanya’yı iklim nedeniyle tercih etmiş olmasıdır. Bahsi geçen ülkelerde Alanya’nın iklim özelliğinin tanıtılması Alanya’ya olan talebi arttırabileceği söylenebilir. Bu artış özellikle kış aylarında durağan bir ekonomik yapıya sahip olan Alanya’da ekonomiye hareket getirebilir. Ülkelere göre geliş amaçlarına yönelik dikkat çekici bir diğer bulgu ise İskandinav ülkeleri ve Avrupa ülkeleri vatandaşı katılımcıların Alanya’yı emeklilik hayatı yaşamak amacı ile tercih etmeleridir. Bahsi geçen ülkelerde Alanya’da emeklilik hayatına yönelik gerçekleştirilebilecek tanıtım çalışmaları ve destinasyon bazında emeklilere yönelik etkinliklerin arttırılması, Alanya’nın bu konudaki cazibesini arttırabilir ve emeklilerin Alanya’da yaşayarak ekonomiyi olumlu yönde etkilemesini sağlayabilir.

Katılımcıların ülkelere göre Alanya’da yaşama durumlarına yönelik bulgular incelendiğinde bir bulgu dikkat çekmektedir. İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcılar diğer ülke gruplarında yer alan katılımcılara göre Alanya’da daha az oranda tüm yıl yaşamaktadır. Tam tersi şekilde sonbahar ve kış aylarında Alanya’da yaşamayı tercih eden katılımcılar arasında da en çok İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcılar yer almaktadır. Bu bulgu ışığında Alanya’da ilkbahar ve yaz aylarında da İskandinav ülkeleri vatandaşlarını Alanya’da tutacak faaliyetlerin geliştirilmesi, bu insanların Alanya’ya daha çok ekonomik girdi sağlamasına neden olabilecektir.

Katılımcıların ülkelere göre mülkiyet durumlarına ilişkin bulgular incelendiğinde Ortadoğu ve Afrika ülkeleri vatandaşı katılımcıların diğer ülkelere göre daha çok mülk kiralamaı tercih ettiği, Avrupa ülkeleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri vatandaşı katılımcıların ise daha çok mülk edinmeyi tercih ettikleri söylenebilir. Ülkelere göre katılımcıların satın aldıkları mülklerin bedellerine yönelik bulgular incelendiğinde ise İskandinav ülkeleri dışında yer alan ülke gruplarında katılımcıların genellikle farklı fiyat aralıklarında mülk tercih ettikleri, buna karşın İskandinav ülkeleri vatandaşı katılımcıların genellikle 100 bin Euro'yu geçmeyen mülkleri tercih ettikleri belirlenmiştir. Katılımcıların ülkelere göre kiralama bedellerine yönelik bulgular incelendiğinde ise karşımıza çıkan en dikkat çekici sonuç; diğer ülke grupları genelde farklı fiyat aralıklarında kira bedeli öderken, Ortadoğu ve Afrika ülkeleri vatandaşı katılımcıların yüzde altmıştan fazlası 200 Euro ve altı fiyatlarda kira bedelli mülkleri tercih etmektedir. Yukarıda yer alan bulgular ışığında yabancılara mülk satışı veya kiralama işlemi gerçekleştiren işletmelerin bahsi geçen pazarlarda ve fiyat aralıklarında pazarlama faaliyeti gerçekleştirmelerinin satışları arttırabileceği söylenebilir.

Katılımcıların yaş gruplarına göre bulgular incelendiğinde Alanya'da yaşayan yerleşik yabancıların %50'den fazlasının 42 yaş ve üzeri yaşlarda olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların yaş gruplarının geliş amaçlarına ilişkin bulgular incelendiğinde 18-25 yaş grubunda yer alan katılımcıların büyük oranda Alanya'ya eğitim amaçlı geldiği saptanmıştır. Bulgular 18-25 yaş grubunda yer alan katılımcıların iş ve yatırım amaçlı Alanya'ya çok az geldiğini göstermektedir. Bu bulgular ışığında 18-25 yaş arası yabancı ülke vatandaşları için geliştirilebilecek yatırım ve iş imkanlarının Alanya ekonomisine olumlu katkı sağlayabileceği söylenebilir. Katılımcıların yaş gruplarının geliş amaçlarına ilişkin bulgular incelendiğinde 50 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan katılımcıların ise Alanya'ya %60'dan fazla oranda emeklilik hayatı yaşamaya geldiği bununla birlikte iş ve yatırım yapanların sayısının çok az olduğu görölmektedir. 18-25 yaş arası gruba yönelik görüş bu yaş grubu için de geçerlidir. Emekli olmasına karşın bulunduğu şehirde yatırım yapmak ve çalışmak isteyen 50 yaş ve üzeri grup için olanaklar oluşturulması Alanya ekonomisine olumlu katılarda bulunabilir.

Katılımcıların yaş gruplarının mülkiyetlere ilişkin bulgular incelendiğinde yerleşik yabancıların yaşları arttıkça kiralama oranının düştüğu ve mülk edinme oranının arttığı görölmektedir. Mülkiyet edinen katılımcıların yaş gruplarına göre durumları incelendiğinde 18-25 yaş grubuna ait katılımcıların 60 bin Euro ve altı bedellerle mülk edindiği görölmektedir. Bununla birlikte, yaş arttıkça mülke ödenen bedelin arttığı görölmektedir. Son

olarak katılımcıların ödedikleri kira bedelleri yaş gruplarına göre incelendiğinde benzer bir sonuç karşımıza çıkmaktadır. Bulgulara göre yaş arttıkça, ödenen kira bedeli artmaktadır. Bütün bu bulgular ışığında yerleşik yabancılara yönelik mülklerle ilgili çalışan işletmelerin yaş kriterlerine dikkat ederek pazarlama çalışmalarını gerçekleştirmelerinin satışları arttıracığı ve Alanya ekonomisine olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir.

Katılımcıların aylık gelirlerine ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların yarısına yakınının 1500 Euro ve altı gelire sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların aylık gelirlerinin Alanya'da yaşama durumlarına ilişkin bulgular incelendiğinde aylık gelir arttıkça Alanya'da tüm yıl yaşama oranının düştüğü görülmektedir. Bu durum Alanya'nın geliri yüksek yerleşik yabancıları elinde tutamadığını göstermektedir. Bu bulgular ışında Alanya'da geliri yüksek kesim için gerçekleştirilebilecek imkanların ve olanakların artırılmasının, yüksek gelire sahip yerleşik yabancıları daha uzun sürelerde Alanya'da tutabileceği ve bu durumun Alanya ekonomisine olumlu katkı sağlayacağı söylenebilir. Aylık gelire göre mülkiyet durumları incelendiğinde gelir arttıkça kiralama oranının düşüp, mülk edinme doğal sonucunun ortaya çıktığı görülmektedir. Benzer bir durum mülk bedeli ve kira bedeli içinde geçerlidir. Gelir arttıkça ödenen bedel artmaktadır. Bu durum Alanya'nın yüksek gelirli için imkan ve olanakları arttırmasının bahsi geçen kesimi Alanya'ya çekebileceği ve bu durumun ekonomiye katkı sağlayacağı söylenebilir.

Katılımcıların Alanya'da yaşama sürelerine ilişkin bulgular incelendiğinde 3 yıl ve daha az yaşayan katılımcılar ile 4-7 yıl arasında yaşayan katılımcıların sayısının 8 ve üzeri yıl Alanya'da yaşayanlara göre fazla olduğu görülmektedir. Bulgular ışığında yaşam süresine göre mülk durumları incelendiğinde, Alanya'da yaşam süresi arttıkça mülk kiralamadan vazgeçildiği ve mülk edinimine gidildiği görülmektedir. Bununla birlikte, yaşam süresine göre ödenen mülk bedelleri incelendiğinde 8 ve üzeri yıl Alanya'da yaşayanların %54'den fazlasının 60 bin Euro ve altı mülk bedeli ödediği, diğer grupların ise en çok 60 bin ile 100 bin Euro arasında mülk bedeli ödemeyi tercih ettiği saptanmıştır. Son olarak yaşam süresine göre mülk kira bedelleri incelendiğinde Alanya'da yaşam süresi arttıkça 350 Euro ve üzeri kira bedeli ödeme durumunun arttığı görülmektedir. Bütün bu bulgular ışığında Alanya'da gerçekleştirilen mülk satışlarının bu veriler dikkate alınarak pazarlanması gerekmektedir.

Katılımcıların iş durumlarına ilişkin bulgular incelendiğinde %47.09'unun farklı sektörlerde çalışmakta oldukları görülmektedir. Alanya'da çalışmayan yerleşik yabancılar için iş ve yatırım imkanlarının artırılması, bahsi geçen kesim için Alanya'yı cazip hale getirebilir ve şehir ekonomisine katkı sağlayabilir. Çalışan kesim ile ilgili bulgular incelendiğinde

katılımcıların turizm ve inşaat-emlak sektörleri başta olmak üzere çeşitli sektörlerde çalıştığı görülmektedir. Çalışan kesimin yarısı kendi işinde çalışmaktadır. Bu kesim genellikle iş için mülk edinme yerine kiralamayı tercih etmektedir. Bununla birlikte, iş için ödenen kiralanan yerlerin kira bedelleri genellikle 350 Euro ve altıdır. Bu iş yeri sahipleri genellikle en fazla 5 kişi çalıştırmaktadır.

Katılımcıların aylık harcamalarına yönelik bulgular incelendiğinde aylık harcamalarının ortalama %40'dan fazlasını yeme içmeye yapmaktadır. İkinci en büyük harcama kalemi ise barınmadır. Gelirin harcanmayan kısmı ile ilgili bulgular incelendiğinde ise aylık gelirlerinin %13'e yakını tasarruf amaçlı biriktirdiklerini veya %10 oranında yatırım gerçekleştirdikleri belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında Alanya'da yaşayan yerleşik yabancıların genellikle Alanya ekonomisine katkı sağlayacak şekilde harcama gerçekleştirdiği görülmektedir.

Katılımcıların beslenme ve gıda ihtiyaçlarını karşılama yerlerine ilişkin bulgular incelendiğinde katılımcıların %60'a yakının evlerinde beslenmeyi tercih ettiği belirlenmiştir. Bu durumun Alanya ekonomisine olumsuz etki yapabileceği söylenebilir. Bu bulgular ışığında Alanya'da yer alan yiyecek içecek işletmelerinin yerleşik yabancılar için uygulamalara gitmesi ve pazarlama faaliyeti gerçekleştirmelerinin Alanya ekonomisine katkı sağlayabileceği öngörülmektedir. Yerleşik yabancıların gıda ihtiyaçlarını karşıladıkları yerler incelendiğinde ise katılımcıların en çok süpermarketleri tercih ettiği görülmektedir. Bu durum yerleşik yabancıların gıda alımı konusunda katkılarının makro düzeyde olduğunu, Alanya'ya daha az katkı sağladığını göstermektedir. Yerleşik yabancıların yerel market, manav ve pazarlara yönlendirilmesi Alanya'ya yapmış oldukları ekonomik katkıyı artırabilir.

Son olarak ölçekte yer alan diğer iki önermeye ilişkin bulgular incelendiğinde yerleşik yabancıların %62'den fazlasının Türkiye'de yaşamın pahalılaşması durumunda ülkede yaşamaya devam edeceğini göstermektedir. Yerleşik yabancıların Türkiye üzerindeki olumlu etkilerine yönelik önermeye ilişkin bulgular incelendiğinde ise katılımcıların %37'sinin yerleşik yabancıların ekonomik katkıdan çok kültürel katkı sağlayacağı görüşündedir.

Bütün bulgular ışığında yerleşik yabancıların Alanya'ya ekonomik katkılarının olumlu yönde olduğu görülmektedir. Yerleşik yabancıların Alanya'ya ekonomik katkıları iş gücü veya yatırımdan ziyade gerçekleştirdiği harcamaların direkt ve dolaylı yoldan ulaştığı birimler ve yükümlü oldukları vergiler ile ilgilidir. Alanya'da yerleşik yabancıların gerçekleştirebileceği iş ve yatırım olanaklarının artırılmasının Alanya'ya daha fazla ekonomik katkı sağlayabileceklerini göstermektedir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, A. (2010). *Yabancıların Türkiye’de Taşınmaz Ediniminin Emlak Piyasası Üzerine Etkilerinin İncelenmesi: Alanya Örneği*, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.
- Aktan C. C. ve Vural, İ. (2014). “Vergi Rekabeti”. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22: 1-18.
- Akyol, F. (2012). *Yabancı Gerçek ve Tüzel Kişilerin Taşınmaz Ediniminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Aledo A.ve Mazon T. (2004). “Impact of Residential Tourism and The Destination Life Cycle Theory”. *WIT Transactions on Ecology and the Environment*, 76: 1-12.
- ALTSO (2012). *Alanya Ekonomik Raporu 2012*. Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Alanya.
- ALTSO, (2010). *Yabancı Sermayeli Şirketler Raporu*. Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Alanya.
- ALTSO, (2013). *Alanya Ekonomik Raporu 2013*. Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Alanya.
- ALTSO, (2014). *Alanya Ekonomik Raporu 2014*. Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Alanya.
- ALTSO, (2015). *Alanya Ekonomik Raporu 2015*. Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Alanya.
- ALTSO, (2016). *Alanya Ekonomik Raporu 2016*. Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Alanya.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E., (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (SPSS Uygulamalı)*, Sakarya Yayıncılık, Sakarya.
- Avcı M., Avcı U., Şahin F. (2008). “Sosyal ve Ekonomik Yönüyle Fethiye’ye Uluslararası Yabancı Göçü”, *Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası*, Fethiye, s. 19-78.
- Aybay, R. (2007). *Yabancılar Hukuku*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Bal H. ve Göz D. (2010). "Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları ve Türkiye". *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2): 450 - 467
- Balkır C. ve Kırkulak Uludağ B. (2014). “Antalya’da Yaşayan Yerleşik Yabancı Emekli Göçmenlerin Yerel Ekonomiye Etkisi”, M. Tuna (Ed.), *Türkiye ve Yeni Uluslararası Göçler*, Sentez Yayıncılık, Ankara, s.1-25.
- Balkır, C., B. Kırkulak. (2007). “Turkey as a New Destination for Retirement Migration”. H. Fassmann, M. Haller, D. Lane (Ed.). *International Migration, Multi-local Livelihoods and Human Security: Perspectives from Europe, Asia and Africa Institute of Social Studies*. Edward Elgar Publishing Ltd., The Netherlands, s. 123-143.

- Balkır, C., B. Kırkulak. (2009). "Turkey, the New Destination for International Retirement Migration". H. Fassmann, M. Haller ve D. Lane (Ed.). *Migration and Mobility in Europe: Trends, Patterns and Control*. MPG Books Group, Birleşik Krallık, s. 123-143.
- Balkır, C., Karaman, Z.T. ve Kırkulak, B. (2008). "Yabancı Emekli Göçünün Ekonomik ve Sosyal Etkileri: Antalya Örneği". C. Balkır (Ed.). *Uluslararası Emekli Göçünün Ekonomik ve Sosyal Etkileri: Antalya Örneği*, Kutlu & Avcı Ofset, Antalya, s. 7-38.
- Baltacı, F. (2011). *İkinci Konut Turizmi Kapsamında Alanya'da Konut Edinen Yabancıların Kentin Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Yapısına Etkileri*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Bennett, G. (1996). "Implications of Retirement Development in High-Amenity Nonmetropolitan Coastal Areas". *The Journal of Applied Gerontology*, 5(3): 345-360.
- Berber, Ş. (2003). "Sosyal Değişme Katalizörü Olarak Turizm ve Etkileri". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9: 205-221.
- Borensztein, E., De Gregorio, J. ve Lee, J. W., (1998), "How does Foreign Direct Investment Affect Economic Growth?". *Journal of International Economics*, 45: 115-135.
- Borjas, G. J. (1995). "The Economic Benefits from Immigration". *Journal of Economic Perspectives*, 9(2): 3-22.
- Borjas, G.J. ve Trejo S. J. (1992). "National Origin and Immigrant Welfare Reciprocity". *Journal of Public Economics*, 50(3): 325-344.
- Breuer, T. (2005). "Retirement Migration or rather Second-Home Tourism? German Senior Citizens on the Canary Islands". *Die Erde*, 136(3): 313-333
- Buzdağlı, Ö. ve Kızıltan A. (2011). "Göç-Ticaret İlişkisi: Türkiye'nin Tüketim Malı İhracatı Üzerine Bir Uygulama". *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25(3):4.
- Camarero L, Sampedro R.ve Oliva J. (2011). "Foreigners, Neighbours, Immigrants: Translocal Mobilities in Rural Areas in Spain". Springer Science & Business Media, 103:189-208.
- Carter, S. B. ve Sutch, R. (2006). "Resident Impacts of Immigration: Perspectives from America's Age of Mass Migration". *Research Associate, National Bureau of Economic Research*: 1-34.
- Casado-Díaz M. A. (1999). "Socio-Demographic Impacts of Residential Tourism: a Case Study of Torre Vieja, Spain". *International Journal of Tourism Research*, 1: 223-237.
- Casado-Díaz M. A. (2006). "Retiring to Spain: An Analysis of Differences Among North European Nationals". *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 32(8): 1321-1339.

- Casado-Díaz M. A., Casado-Díaz A.B., Casado- Díaz J.M. (2014). "Linking Tourism, Retirement Migration and Social Capital". *Tourism Geographies: An International Journal of Tourism Space, Place and Environment*, 16(1): 124-140.
- Casado-Diaz, M. A. ve Rodríguez R. V. (2002). "La Migracion Internacional de Retirados en España: Limitaciones de las Fuentes de Información". *Estudios Geográficos LXIII*, (248:249): 533-558.
- Casado-Diaz, M. Á., C. Kaiser ve A. M. Warnes. (2004). "Northern European retired residents in nine southern European areas: characteristics, motivations and adjustment". *Ageing & Society*, 24: 353-381.
- Casanova F. (2004). *Local Development, Productive Networks and Training: Alternative Approaches to Training and Work for Young People*. ILO/CINTERFOR, Uruguay.
- Castells, M. and Sheridan, A. (1977). "The Urban Question: a Marxish Approach" Social Structure and Social Change. Edward Arnold, London.
- Castles, S., Miller M.J., Haas, H. (2003). *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*. The Guilford Press, USA
- Coppel, J., Dumont J. C. ve Visco I., (2001). "Trends in Immigration and Economic Consequences". *OECD Economics Department Working Papers, OECD Publishing*, 284: 1-32.
- Courgeau, D. (1988). *Méthodes de mesure de la mobilité spatiale*. INED, Paris.
- Çeken, H. (2008). "Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi Üzerine Teorik Bir İnceleme". *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, 10(2):293-306.
- Çetin, M., (2007). "Yerel Ekonomik Kalkınma Yaklaşımı ve Uluslararası Organizasyonlar". *Yönetim ve Ekonomi*, 14(1): 153-170.
- Çevirgen, A. ve Kesgin, M., (2007). "Local Authorities' and NGOs' Perceptions of Tourism Development and Urbanization in Alanya". A. Holden, E. Wickens (Ed.). *Tourism: An International Interdisciplinary Journal*, 55(3309): 309-322.
- Çil, K. (2013). *Yerleşik Yabancıların Türkiye Algulamaları: Antalya Örneği*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Otelciliği ve İşletmeciliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Day, F. A. ve Barlett, J. M. (2000). "Economic Impact of Retirement Migration on the Texas Hill Country". *Journal of Applied Gerontology*, 19(1): 78-94.
- Delice, G. ve Birol, Y.E. (2011). "Dolaysız Yabancı Sermaye Yatırımları Ve Dış Ticaret Bilançosu: Türkiye Üzerine Bir Uygulama". *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2: 1-28.

- Delice, G. ve Tutar, E. (2006). "Uluslararası Sermaye Akımlarının Bileşimi ve Finansal Krizler", H. Seyidoğlu ve R. Yıldız (Ed.). *Ekonomik Kriz Öncesi Erken Uyarı Sistemleri*, Arıkan Yayınları, Ankara, 263-290.
- Deller, S.C., (1995). "Economic Impact of Retirement Migration". *Economic Development Quarterly*, 9(1): 25-38.
- Demir, M. (2016). "Türkiye'de Yabancıların Sosyal Güvenliği". *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 6(1): 70-93.
- Diñçer, M.Z., (1993). *Turizm Ekonomisi ve Türkiye Ekonomisinde Turizm*. Filiz Kitapevi, İstanbul.
- Dirlik, M. (2009). *Fethiye'de Mülk Sahibi Yerleşik Yabancıların Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Durumunu Betimlemeye Yönelik Sosyolojik Bir Araştırma*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Dişbudak, C. (2004). "Uluslar Arası Göç ve Türkiye Ekonomisi". *İktisat İşletme ve Finans*, Bilgesel Yayıncılık, 19(217): 84-94.
- Dolman, B. (2008), *Migration, Trade and Investment*. Productivity Commission Staff Working Paper, Canberra, Avustralya.
- Dunlevy, J. A. ve Hutchinson, W. K. (1999). "The Impact of Immigration on American Import Trade in The Late Nineteenth and Early Twentieth Centuries". *The Journal of Economic History*, 59(4): 1043-1062
- Ekici, R., Kılıç, A., Yirik, Ş., (2015). "Turizm Bölgesinde (Antalya) Yaşayan Yerleşik Yabancıların Karşılaştıkları Sosyo-Kültürel Problemlere İlişkin Algıları". 8. *Uluslararası Türk Kültürü Kongresi*, Sayı. 2, 24 - 27 Ekim 2013, Eskişehir.
- Elinç, H. (2011). *Görsel Kalite Değerlendirmesi Yöntemi İle Antalya İli Alanya İlçesindeki Abdurrahman Alaettinoğlu ve Alanya Belediye Başkanları Kent Parklarının İrdelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Elitok P. S. ve Straubhaar T. (2011). "Turkey as a Migration Hub in the Middle East". *Insight Turkey*, 13(2): 107-128.
- Emirhan, P.N. (2014). "Uluslararası Emek Göçü ve Dış Ticaret Arasındaki İlişki: Türkiye için Bir Uygulama". *Ege Akademik Bakış*, 14(4): 611-620.
- Erat, V. (2013). "Yerleşik Yabancıların Yerel Düzeyde Kamusal Hayata Katılımlarında Bir Araç Olarak: Bilgi Edinme ve Dernek Hakkı". *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2): 277-290.
- Erder, S. (2007). "Yabancısız Kurgulanan Ülkenin Yabancıları". F.A. Arı (Ed.). *Türkiye'de Yabancı İşçiler*, Derin Yayınları, İstanbul, 1-80.

- Erder, S. (2010). “Düzensiz Göç, Göçmen Korkusu Ve Çelişen Tepkiler”. B. Pusch, T. Wilkoszewski (Ed.). *Türkiye’ye Uluslararası Göç: Toplumsal Koşullar-Bireysel Yaşamlar*, Kitap Yayınevi, İstanbul, 41-55.
- Erder, S., Kaşka, S. (2003). *Düzensiz Göç ve Kadın Ticareti: Türkiye Örneği*. International Organization for Migration IOM Türkiye, Geneva.
- Faustino, H. ve Leitao, N.C. (2008a). *Using The Gravity Equation to Explain the Portuguese Immigration-Trade Link*, Technical University of Lisbon, Working Paper, Portuguese.
- Faustino, H. ve N.C. Leitao (2008b), *Immigration and Trade in Portugal: A Static and Dynamic Panel Data Analysis*. Technical University of Lisbon, Working Paper, Portuguese.
- Foster D. (2000). *Travel and Tourism Management*. MacMillan, Hong Kong.
- Friedberg, R. M. ve Hunt J. (1995). “The Impact of Immigrants on Host Country Wages, Employment and Growth”. *Journal of Economic Perspectives*, 9(2): 23-4.
- Goeldner C.K. ve Ritchie, J.R. B. (2009). *Tourism Principles, Practices, Philosophies*. John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey.
- Gonzalez L. & Ortega F. (2009). "Immigration and Housing Booms: Evidence from Spain". *Discussion Paper Series*, 4333: 1-34.
- Görkemli, H.N. (2005). *Selçuk Üniversitesinin Konya Kent Ekonomisine Etkileri*, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Guerrón-Montero, C. (2006). “Tourism and Afro-Antillean Identity in Panama”. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 4(2): 65-84.
- Güllüpinar, F. (2012). "Göç Olgusunun Ekonomi-Politiği ve Uluslararası Göç Kuramları Üzerine Bir Değerlendirme". *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 4: 53-85.
- Haas, W.H. ve Serow W. J. (1993). “Amenity Retirement Migration Process: A Model and Preliminary Process”. *The Gerontologist*, 33(2): 212–220.
- Head, K. ve Ries, J. (1998). “Immigration and Trade Creation: Econometric Evidence from Canada”. *The Canadian Journal of Economics*, 31(1): 47-62.
- Hollifield J.F. (2004). “The Emerging Migration State”. *International Migration Review*, 38(3):885- 912.
- Hu, W. (1998). “Elderly Immigrants on Welfare”. *The Journal of Human Resources*, 33(3): 711-741.

- International Relations Department, (2003). "The Role of FDI in Emerging Market Economies compared to Other Forms of Financing: Past Developments and Implications For Financial Stability." *Deutsche Bundesbank*, Frankfurt.
- Izquierdo, M., Jimeno, F. J. ve Juan A. R. (2010). "On the aggregate effects of immigration in Spain". *SERIEs Springer International Publishing*, 1: 409-432.
- İçduygu, A. (2015). *Syrian Refugees in Turkey: The Long Road Ahead*, Migration Policy Institute, Washington D.C.
- İçduygu, A., Erder, S. ve Gençkaya Ö. M., (2014). *Türkiye'nin Uluslararası Göç Politikaları, 1923-2023: Ulus-Devlet Oluşumundan Ulus-Ötesi Dönüşümlere*. Koç Üniversitesi Araştırmalar Merkezi, İstanbul.
- Kaçmaz, Y. Y. (2014). *Engelli Bireylerin Turizm Deneyimlerine Yönelik Bir Araştırma: Alanya Örneği*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Karagöz, K. (2011). "Göç – Ticaret İlişkisi: Panel Çekim Modeli". *Sosyoekonomi*, Özel Sayı: 55-68.
- Karluk, R. (2000). "Türkiye'de Yabancı Sermaye Yatırımlarının Ekonomik Büyümeye Katkısı". *TCMB Ekonomik İstikrar ve Yabancı Sermaye Semineri*, Ankara, s. 97–113.
- Karluk, R. (2007). *Cumhuriyet'in İlanından Günümüze Türkiye Ekonomisi'nde Yapısal Dönüşüm*. (Gözden geçirilmiş 11. Baskı), Beta, İstanbul.
- Kaya, A. (2015). "Giriş: Farklı Göç Türlerini Yaşayan Ülke: Türkiye". L. Körükmez ve İ. Südaş (ed.). *Göçler Ülkesi*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Kaya, F. ve Turguttopbaş, N. (2012). *Dış Ticaret İşlemleri*. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, Eskişehir.
- Kerr, S.P. ve Kerr, W. R. (2011). "Economic Impacts of Immigration: A Survey". *Finnish Economic Papers*, Finnish Economic Association, 24(1): 1-32.
- Kılıçarslan, Ç. (2006). "İkinci Konutların Deniz Kıyılarına Etkisi". *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A(1): 147-156.
- King R., Warnes A.M. ve Williams A.M. (1998). "International Retirement Migration in Europe". *International Journal of Population Geography*, (4): 91-111.
- King, R. (2002). "Towards a New Map of European Migration". *International Journal of Population Geography*, 8(2): 89-106.
- King, R., T. Warnes, A. Williams. (2000). *Sunset Lives: British Retirement Migration to the Mediterranean*. Berg Publishers. New York.

- Kirişçi, K. (2009), "The transformation of Turkish foreign policy: The rise of the trading state". *Cambridge University Press, New Perspectives on Turkey*, 40: 29-56.
- Kirişçi, K. ve Kaptanoğlu M. (2011). "The politics of trade and Turkish foreign policy". *Taylor & Francis*, 47(5): 705-724.
- Lalonde R.J,Ü ve Topel R.H. (1997). "Economic Impact Of International Migration And The Economic Performance Of Migrants". M.R. Rosenzweig ve O. Stark (Ed.). *Handbook of Population and Family Economics*. Elsevier Science, 1(B) North-Holland, s.799-850.
- Longino, C. F. ve Bradley, D.E. (2003). "A First Look at Retirement Migration Trends in 2000". *The Gerontologist*, 43(6): 904–907.
- Mason, P. (2006). *Tourism Impacts, Planning and Management*. Elsevier, Oxford.
- Morley, C.L. (1990). "What Is Tourism? Definitions, Concepts and Characteristics". *Journal of Tourism Studies*, 1(1): 3-8.
- Mutluer, M. ve Südaş, İ. (2005). "Yabancıların Türkiye’de Mülk Edinimi: Coğrafi Bir Yaklaşım". *Ege Coğrafya Dergisi*, 14(2005): 45-55.
- Müller, D. K. (2007). "Second Homes in the Nordic Countries: Between Common Heritage and Exclusive Commodity". *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 7(3): 193-201.
- Nakhoul, T.E. (2014). *Uluslararası İşgücü Göçü ve Türkiye*, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurtdışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Nielsen, N.C., Kromann, D. S., Kjeltzen, C. and Just, F., "Second Homes: A Possible Pathway to Rural Development". University of Southern Denmark, Esbjerg, *ESRS Conference*, 17-20 August, Finland, s.1-8.
- O'Reilly, K. (2007). "The Rural Idyll, Residential Tourism and the Spirit of Lifestyle Migration" Thinking through Tourism Paper presented at the *ASA (Association of Social Anthropologists)*.
- O'Reilly, K. (1995). "Constructing and Managing Identities: 'Residential Tourists' or a British Expatriate Community In Fuengirola, Southern Spain". *Essex Graduate Journal of Sociology*, 1: 25–37.
- O'Reilly, K. ve Benson, M. (2009). "Migration And The Search For A Better Way Of Life: A Critical Exploration Of Lifestyle Migration". *The Sociological Review*, 57:(4), 608-625.
- Özgüneş R.E., (2017). *Destinasyon İmajının Yerleşik Yabancıların Yerleşim Yeri Seçimine Etkisi: Bodrum*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

- Pettersson, R. (1999). "Foreign Second Home Purchases-The Case of Northern Sweden, 1990 - 1996". *CERUM Working Paper*, 14(1999): 1-26.
- Rodriguez V., Fernandez-Mayoralas G. ve Rojo F. (2004). "International Retirement Migration: Retired Europeans Living on the Costa Del Sol, Spain". *Population Review*, 43(1): 1-36.
- Rodriguez, V. (2010). "Tourism as a Recruiting Post For Retirement Migration". *Tourism Geographies: An International Journal of Tourism Space, Place and Environment*, 3:(1), 52-63.
- Rodriguez, V., Fernández-Mayoralas, G., Rojo, F. (1998). "European Retirees on the Costa del Sol: A Cross- National Comparison". *International Journal of Population Geography*, 4 (2): 183–200.
- Sağiroğlu, A. Z. (2015). "Türkiye'nin Değişen Göç Karakteri". *Sosyoloji Divanı*, 6: 9-30.
- Sastry, M. L. (1992). "Estimating the Economic Impacts of Elderly Migration: An Input-Output Analysis". *Growth and Change*, 23 (1): 54-79.
- Sekaran, U. (1999). *Research Methods for Business, A Skill Building Approach, 3th Edition*, John Wiley & Song Inc., United Kingdom.
- Serim, H. (2013). *Türkiye'de Doğrudan Yabancı Yatırımların Bölge Bazında Belirleyicilerinin Yeni İktisadi Coğrafya Teorisi Kapsamında İncelenmesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Ankara.
- Serow W. J. Ve W. H. Haas (1992). "Measuring the Economic Impact of Retirement Migration: The Case of Western North Carolina". *Journal of Applied Gerontology*, 11(2): 200–215.
- Seyidoğlu, H. (2002). *Ekonomik Terimler Ansiklopedik Sözlük*. Güzem Yayınları, İstanbul.
- Seyidoğlu, H. (2007). *Uluslararası İktisat - Teori Politika ve Uygulama*. Güzem Can Yayınları, İstanbul.
- Shucksmith D.M. (1983). "Second Homes: A Framework for Policy". *Liverpool University Press Online*, 54(2): 74-193.
- Spalding A. K. (2013). "Lifestyle Migration to Bocas del Toro, Panama: Exploring Migration Strategies and Introducing Local Implications of the Search for Paradise". *International Review of Social Research*, 3(1): 67-86
- Südaş, İ. (2005). *Türkiye'ye Yönelik Göçler ve Türkiye'de Yaşayan Yabancılar: Alanya Örneği*, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

- Südaş, İ. (2012). *Avrupa Ülkelerinden Türkiye'nin Batı Kıyılarına Yönelik Göçler: Marmaris Kuşadası ve Ayvalık İlçelerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı Beşeri ve İktisadi Coğrafya Bilim Dalı, İzmir.
- Südaş, İ. ve Mutluer M. (2006). "Immigration Européenne de Retraités Vers La «Riviera turque»: le cas d'Alanya (côte méditerranéenne)". *Revue Européenne des Migrations Internationales(REMI)*, 22(3): 1-20.
- Südaş, İ. ve Mutluer, M. (2008). "Ekonomik Etkileri Açısından Türkiye'nin Turizm Merkezlerine Yönelik Avrupalı Göçleri", *Ege Coğrafya Dergisi*, 17(1-2): 51-59.
- Şirin, İ. (2017). *Yerleşik Yabancıların Yerel Hizmetlere Bakışı: Alanya Örneği*. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yönetim ve Organizasyon Programı Yüksek Lisans Tezi, Alanya, Antalya.
- T.C. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, (2013). *Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu*, T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Theodoros, M. ve Dimitris, K. (2003). "Medium Size Cities Economic Development and Regional Competitiveness: The Case of Larissa-Volos Dipole in Thessaly Region of Greece". *9th Regional Studies Association International Conference*. 12-15 April 2003, 'Reinventing Regions in a Global Economy' Pisa Conference Center, s. 1-32.
- Toksöz G., Erdoğan S. ve Kaşka S. (2012). *Türkiye'ye Düzensiz Emek Göçü ve Göçmenlerin İşgücü Piyasasındaki Durumları*. International Organization for Migration, İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansı, İsveç.
- Toprak, Z. ve Karakurt, A. (2009). "Türkiye'de Yabancı Mezarlıkları ve Küresel İlişkiler Ağında Stratejik Gelişmeler; İzmir İçin Bir Yaklaşım". *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(1): 73-99.
- Tuna, Y. ve Ceritli İ. (1997). "Kentsel Kalkınma Sürecinde Kent Ekonomisinin İşlevleri ve Sorunları". *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 6(4): 19-44.
- Turan, A.H. ve Karakaya, E. (2006). "Türkiye'ye Yabancı Emekli Göçü: Didim'in Yeni Sakinleri ve Bölgeye Ekonomik Etkileri". *İktisat İşletme ve Finans*, 21(246): 122-132.
- Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (2006). *Beşeri Coğrafya: İnsan Kültür Mekân*. Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Ulukan, N. C. ve Ulukan, U. (2011). Kriz ve Göç: Türkiye Gürcistan Nüfus Hareketleri Üzerine Bir Tartışma. E. Akbostancı ve O. S. Erdoğan (Ed.). *Küresel Bunalım ve Karadeniz Bölgesi Ekonomileri*. (ed.). E. Akbostancı ve O. S. Erdoğan, Tek Yayınları, Ankara.
- Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu. (2008). *Yerleşik Yabancıların Türk Toplumuna Entegrasyonu*. USAK Yayınları, Ankara.

- Ündücü C., Erdoğan M. ve Işık Ö. (2009). “Avrupa’da Uluslararası Emeklilik Göçü ve Bütünleşme Kapsamında Yönetime Katılım Üzerine İnceleme (Costa Del Sol, Tuscany, Algarve ve Malta Örneği)”. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(1): 159-188.
- Warnes, A.M. ve Pattersson G. (1998). “British Retirees in Malta: Components of the Cross-National Relationship”. *International Journal of Population Geography*, 4: 113-133.
- Weaver D. ve Lawton L. (2010). *Tourism Management*. John Wiley & Sons, Milton.
- Williams A.M., King R. ve Warnes T. (1997). “A Place in The Sun: International Retirement Migration From Northern to Southern Europe”. *European Urban and Regional Studies SAGE Publications*, 4(2): 115-134.
- Williams, A.M. ve Hall, C.M. (2000). “Tourism and Migration: New Realitonships Between Production and Consumptions”. *Tourism Geographies*, 2(1): 5-27.
- Yalçın, C. (2004). *Göç Sosyolojisi*. Arı Yayıncılık, Ankara.
- Yılmaz, L. (2006). "4875 Sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler". *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(10): 173-190.
- Yiğit, F., (2010). "Alanya’da Yerleşik Yabancılar". *Alanya Ticaret ve Sanayi Odası Dergisi*, 54: 38-40.
- Zafer, S. (2013). *Alanya’daki Yerleşik Yabancıların Sosyal Statülerinin Belirlenmesi ve Satın Alma Davranışı Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

İnternet Kaynakları

- Alanya Belediyesi, (2018a). alanya.bel.tr/S/399/Tarihce (erişim tarihi: 24.03.2018).
- Alanya Belediyesi, (2018b). <http://alanya.com.tr/tr/alanya-tarihi>, (erişim tarihi: 08.02.2018)
- Alanya Belediyesi, (2014). “Alanya Belediyesi 2015-2019 Stratejik Planı”. alanya.bel.tr/Documents/StratejikPlan/2015/stratejikplan.pdf. (erişim tarihi: 30.03.2018)
- Alanya Belediyesi, (2016). “Alanya Belediyesi 2016 Yılı Faaliyet Raporu”. alanya.bel.tr/Documents/Faaliyet/2016/2016.pdf, (erişim tarihi: 24.03.2018).
- Blanes, J.V., Martin-Montaner J.A. ve Serrano G. (2009). “The Link Between Immigration and Trade in the Spanish Regions”. [/www.researchgate.net/publication/239802679_The_link_between_immigration_and_trade_in_the_Spanish_regions](http://www.researchgate.net/publication/239802679_The_link_between_immigration_and_trade_in_the_Spanish_regions), (erişim tarihi: 19.03.2018).

- Deutsche Welle, "Euro Bölgesi". www.dw.com/tr/euro-b%C3%B6lgesi/t-18989113. (erişim tarihi: 02.04.2018).
- Emlak Vergisi Kanunu, www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1319.doc, (erişim tarihi: 23.03.2018).
- Gelir İdaresi Başkanlığı, (2018). "Gelir Vergisi Kanunu". www.gib.gov.tr/taxonomy/term/80385
- OECD, "Stocks and flows of immigrants 2005-2015". www.oecd.org/els/mig/keystat.htm (erişim tarihi:22.02.2018)
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, (2012). "2012/13 Sayılı "Yabancı Sermayeli Şirketlerin Taşınmaz Ve Sınırlı Ayni Hak Edinimleri" Konulu Genelge" www.tkgm.gov.tr/tr/node/1286. (erişim tarihi 23.03.2018).
- TURSAB, (2018). "Turist Sayısı ve Turizm Gelirleri", <https://www.tursab.org.tr/tr/turizm-verileri/istatistikler>, (erişim tarihi: 09.03.2018).
- TÜİK, (2018). "Konut Satış İstatistikleri, Aralık 2017". <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=2778>, (erişim tarihi: 09.05.2018).
- Türk Dil Kurumu Genel Türkçe Sözlüğü, [www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts &view=bts](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts), (erişim tarihi: 23.01.2018).
- T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama Ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü, (2017). "Uluslararası Doğrudan Yatırım Verileri Bülteni". <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/content/conn/UCM/uuid/dDocName:EK-248982> (erişim tarihi: 01.04.2018).
- T.C. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, "Yıllara Göre İkamet İzni ile Ülkemizde Bulunan Yabancılar". http://www.goc.gov.tr/icerik6/ikamet-izinleri_363_378_4709_icerik (erişim tarihi: 22.02.2018).
- T.C. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, (2016). "Uluslararası Göç Raporu 2016". [http://www.goc.gov.tr/files/files/2016_goc_raporu .pdf](http://www.goc.gov.tr/files/files/2016_goc_raporu.pdf), (erişim tarihi: 22.03.2018).
- T.C. İç İşleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, (2017), "Uluslararası Göç Raporu 2017". <http://www.oecd.org/els/mig/keystat.htm> (erişim tarihi: 23.03.2018).
- T.C. Kültür Ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,9851/turizm-istatistikleri.html>. (erişim tarihi: 25.03.2018).
- UNDESA, (2017a). *International Migration Report- Highlights*. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York. <http://www.un.org/development/desa/en/>. (erişim tarihi: 22.03.2018).

UNDESA, (2017b). *International Migration Report*. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York. <http://www.un.org/development/desa/en/>. (erişim tarihi: 22.03.2018).

UNDESA, (2017c). "International migrant stock: The 2017 revision". <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates17.shtml> (erişim tarihi: 23.03.2018).

YASED, "Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Raporu 2016". www.yased.org.tr/tr/yayinlar-ve-raporlar/yased-uluslararasi-dogrudan-yatirim-raporlari. (erişim tarihi: 18.03.2018).

EK 1: Türkçe Anket Formu Örneği

Sayın katılımcı;

Bu çalışmada kimlik ve şahsi bilgileriniz sorulmamakta olup, vereceğiniz cevaplar lisansüstü tezimizin uygulama kısmında analizleri yapabilmek için gerekli veriler olarak kullanılacaktır. Vereceğiniz bilgiler güvenli ve gizlidir.

İlgi ve anlayışınızdan dolayı teşekkür ederiz.

İşıl ATALAY

Cinsiyet:	☐ Kadın ☐ Erkek
Milliyetiniz:	☐ Alman ☐ Rus ☐ Ukrayna ☐ Norveç ☐ Polonya ☐ Finlandiya ☐ Danimarka ☐ Azerbaycan ☐ Ürdün ☐ İngiltere ☐ Irak ☐ İran ☐ Suriye ☐ Diğer(.....)
Yaşınız:	☐ 18-25 ☐ 26-33 ☐ 34-41 ☐ 42-49 ☐ 50 ve üzeri
Medeni Durum:	☐ Evli ☐ Bekar ☐ Dul (Boşanmış, eşini kaybetmiş)
Eğitim Durumu:	☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisansüstü
Türkiye'deki mesleğiniz:	☐ Emekli ☐ Öğrenci ☐ Kamu çalışanı ☐ Çalışmıyor ☐ Kendi işi/Bağımsız Çalışan (Çiftçi, İşveren, Avukat, Doktor vb.) ☐ Özel Sektör Çalışanı ☐ Diğer(.....)
Aylık gelir düzeyiniz?	☐ 1500€ ve altı ☐ 1501€-2500€ ☐ 2501€-3500€ ☐ 3501€-4500€ ☐ 4501€-5500€ ☐ 5501€ ve üstü
Ne kadar süredir Alanya'da yaşıyorsunuz?	☐ 1 yıl ve daha az ☐ 2-3 yıl ☐ 4-5 yıl ☐ 6-7 yıl ☐ 8-9 yıl ☐ 10 yıl ve üstü
Alanya'da hangi bölgede ikamet etmektesiniz?	☐ Merkez ☐ Kale ☐ Konaklı ☐ Türkler ☐ Çıplaklı ☐ Demirtaş ☐ Mahmutlar ☐ Kestel ☐ Tosmur ☐ Diğer(.....) ☐ Okurcalar ☐ Cikcilli ☐ Avsallar ☐ Oba

10. Türkiye'deki yasal durumunuz nedir?

- Çift vatandaşlık Ziyaretçi Belirli aralıklarla yenilenen oturma iznine sahip yerleşik
 Diğer (.....)

11. Türkiye'ye geliş amacınız? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

- Eğitim İklim Evlilik Yatırım Emeklilik Hayatı Zorunlu Göç İş Diğer (.....)

12. Yerleşmeden önce Alanya'ya gelme sıklığınız nedir?

- 1-3 kez 4 kez ve üzeri Hiç gelmedim

13. Yılın hangi aylarını Alanya'da geçiriyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

- İlkbahar&Yaz Sonbahar&Kış Yıl boyu

14. Yaşadığınız evin mülkiyet durumu nedir? Kiralık Kendime ait

15. Oturduğunuz ev kendinize aitse yaklaşık emlak bedeli nedir?

- 30.000 €'den az 30.001€ -60.000€ 60.001€- 100.001€
 100.001€- 150.000€ 150.000€'den fazla

16. Oturduğunuz ev kira ise yaklaşık 1 aylık kira bedeli nedir?

- 200 € ve altı 201€ -350€ 351€- 500€ 501€- 750€ 751€ ve üstü

17. Çalışıyor iseniz hangi sektörde çalışmaktasınız?

- Gıda Turizm Eğitim Tarım Sağlık İletişim Finans
 Eğlence Tekstil İnşaat Emlak Maden Enerji

Alanya'da kendi iş/iş yerinizin sahibi iseniz;

18. İş yeri türünüz? ☐ Emlak ☐ Restaurant/Kafe/Bar ☐ Sağlık/Bakım Merkezi ☐ Tur-Seyahat Acentası ☐ Otel ☐ Diğer (.....)
19. İşyerinizin mülkiyet durumu? ☐ Kiralık ☐ Kendime ait ☐ Diğer (.....)
20. Kiralık ise kira bedeli nedir? ☐ 200€ ve altı ☐ 201€-350€ ☐ 351€-500€ ☐ 501€-750€ ☐ 751€ ve üstü
21. İşyerinizde çalışan kişi sayısı? kişi çalışmaktadır.
22. Çalışanlara ödediğiniz kişi başı ortalama maaş miktarı? (Ortalama Aylık veya Ortalama Yıllık) veya(Para Birimi TL / \$ / €)

23. Aylık gelirinizde aşağıdaki faktörlerin payını lütfen belirtiniz. (Lütfen harcamaların ve harcanmayan kısmın toplamı 100 olacak şekilde tahmini yüzdelerle bir dağılım yapınız.)

Harcama Kalemleri	Yüzde (%)	Gelirin Harcanmayan Kısmı	Yüzde %
Yiyecek-İçecek		Tasarruf	
Kira-Barınma		Yatırım	
Sağlık			
Ulaşım			
Kültür-Eğlence-Gezi			
Giyim-Ayakkabı			
Eğitim Hizmetleri			
Kişisel Bakım Ürünleri			
Ev Eşyası			

24. Türkiye'de yatırım yapıyorsanız yatırımınızın türü nedir?

Banka mevduatı Hisse senedi Gayrimenkul Döviz yatırımı Diğer (.....)

25. Beslenme ihtiyacınızı genel olarak nereden karşılıyorsunuz?

Yeme-İçme İçin Tercih Edilen Yerler	Yüzde (%)
Ev	
Yabancı Sahipli İşletmeler / Restaurantlar	
Yerli İşletmeler / Restaurantlar	
Franchise Restaurantlar	
Diğer (.....)	

26. Kent içinde ulaşım araçlarından en çok hangisini kullanıyorsunuz?

Ulaşım Aracı	Yüzde (%)
Halk Otobüsü	
Şahsi Otomobil	
Bisiklet-Motosiklet	
Kiralık Otomobil	
Taksi	
Yaya	

27. Alanya'da gıda ihtiyaçlarınız için market ve manav alışverişlerinizde en çok hangisini tercih etmektesiniz?

Alışveriş İçin Tercih Edilen Yerler	Yüzde (%)
Süpermarket	
Semt Manavı/Marketi	
Semt Pazarı	
Diğer(.....)	

28. Türkiye'de yaşamın pahalılaşması durumunda ne yaparsınız?

- Türkiye'de yaşamaya devam ederim
 Kendi ülkeme dönerim
 Daha ucuz bir ülkeye göç ederim

29. Türkiye'deki yabancıların Türkiye üzerinde ne gibi olumlu etkileri olduğunu düşünüyorsunuz?

- Kültürel zenginliğe katkı İş gücüne katkı Vergi gelirine katkı
 Yeni iş olanaklarının yaratılmasına etki Hayır, olumlu etkiye sahip olduklarını düşünmüyorum.

EK 2: İngilizce Anket Örneği

Dear participant;

In this study personal information is not included and your responses will be used in the application part of our M.A (Master's Program) thesis to conduct the required analysis. Your information is safe and confidential. We appreciate your understanding and cooperation.

Gender:	☐ Female	☐ Male			
Nationality:	☐ German	☐ Russian	☐ Ukrainian	☐ Norwegian	☐ Polish
	☐ Finnish	☐ Danish	☐ Azerbaijani	☐ Jordanian	☐ British
	☐ Iraqi	☐ Iranian	☐ Syrian	☐ Other(.....)	
Age:	☐ 18-25	☐ 26-33	☐ 34-41	☐ 42-49	☐ 50 and above
Marital Status:	☐ Married ☐ Single ☐ Widowed (Divorced, or your partner passed away)				
Educational Status:	☐ Primary school	☐ Middle School	☐ High School	☐ University	☐ Graduate Program (M.A)
Your occupation in Turkey:	☐ Retired	☐ Student	☐ Public Employee	☐ Not working	
	☐ Personal Business/ Self-Employed (Farmer, Employer, Lawyer, Doctor, etc.)			☐ Other(.....)	
	☐ Private Sector Worker				
What is your monthly income?	☐ 1500€ and less	☐ 1501€-2500€	☐ 2501€-3500€		
	☐ 3501€-4500€	☐ 4501€-5500€	☐ 5501€ and more		
How long have you been living in Alanya?	☐ 1 year and less	☐ 2-3 years	☐ 4-5 years		
	☐ 6-7 years	☐ 8-9 years	☐ 10 years and more		
Which part of Alanya do you live in?	☐ Center	☐ Kale	☐ Konaklı	☐ Türkler	☐ Çıplaklı
	☐ Demirtaş	☐ Mahmutlar	☐ Kestel	☐ Tosmur	☐ Other(.....)
	☐ Okurcalar	☐ Cikilli	☐ Avsallar	☐ Oba	

10. What is your legal status in Turkey?

- Double citizenship Visitor
 Resident who renews the residents' permit and settles in different periods in Turkey
 Other (.....)

11. What is the purpose of your visit? (You can mark more than one option.)

- Education Climate Marriage Investment Retirement
 Forced Migration Work Other (.....)

12. Before moving here, what was the frequency of your visits to Alanya?

- 1-3 times 4 times or more Never visited before

13. In which months do you spend your time in Alanya? (You can mark more than one option)

- Spring & Summer Fall & Winter All year

14. What is the real estate status of the house you live in? Rented Own property

15. If the house you live in belongs to you, what is the approximate value of the property?

- Less than 30.000 € 30.001€ -60.000€ 60.001€- 100.001€
 100.001€- 150.000€ More than 150.000€

16. If the house you live in is rented, what is the approximate rent value?

- 200 € and less 201€ -350€ 351€- 500€ 501€- 750€ 751€ and more

17. If you are currently working, which sector are you working in?

- Food Tourism Education Agriculture Health Communication Finance
 Entertainment Textile Construction Real Estate Mining Energy

If you are self employed or if you are the owner of a business in Alanya;

18. Type of business ☐ Real Estate Agency ☐ Restaurant/Cafe/Bar ☐ Health/ Beauty Center ☐ Travel Agency ☐ Hotel ☐ Other (.....)
19. The real estate status of your business building? ☐ Rented ☐ Own property ☐ Other (.....)
20. If rented, what is the monthly rent?? ☐ 200€ and less ☐ 201€-350€ ☐ 351€-500€ ☐ 501€-750€ ☐ 751€ and more
21. The number of people working in your business? people are working in my business.
22. The approximate amount of salary paid to your employees per person? (Monthly average or Annual Average) or(Currency TL / \$ / €)

Please fill in the tables if it is even an estimate.

23. Please specify the percentages of your monthly expenses (Please make sure the total amount is equal to %100.)			
Spending Categories	Percentage (%)	Unspent Part of Income	Percentage %
Food&Beverages		Savings	
Accommodation/ Rent		Investment	
Health			
Transportation			
Travel-Entertainment			
Clothing-Shoes			
Education			
Personal Care Products			
Furniture			

24. If you are making investments in Turkey, what type of investment is it? ☐ Bank Deposit ☐ Stock ☐ Real Estate ☐ Foreign Exchange investment ☐ Other (.....)

25. How do you meet your nutritional needs? (Please make sure the total amount is equal to %100.)	
Places preferred for food&beverages	Percentage (%)
Home	
Restaurants owned by foreigners	
Restaurants owned by locals	
Franchise Restaurants	
Other (.....)	

26. What type of transportation do you use in the town? (Please make sure the total amount is equal to %100.)	
Vehicle	Percentage (%)
Public Busses	
Private car	
Bicycle-Motorcycle	
Rented Car	
Taxi	
On foot	

27. What type of places do you prefer to buy food from? (Please make sure the total amount is equal to %100.)	
Preferred Places	Percentage (%)
Supermarket	
Nearby Groceries/ Shops	
Nearby Bazaar	
Other(.....)	

28. What would you do if living in Turkey become more expensive?

- I would stay
 I would go back to my home country
 I would move to another country where life is cheaper

29. In your opinion, what is the most important positive effect of foreign residents on Turkey? (Please tick only one option.)

- Cultural contribution Workforce contribution Tax income contribution
 Contribution for new workplaces/employment I think they don't have any positive effects.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI : Işıl ATALAY

Doğum Yeri - Tarihi: Alanya/ANTALYA - 28.10.1991

Eğitim Durumu

Mezun Olduğu Lise : Alanya Hasan Çolak Anadolu Lisesi

Lisans Diploması : Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi - İktisat

Yabancı Dil/Diller : İngilizce (Advanced)

İş Deneyimi:

- ALANYA HAMDULLAH EMİN PAŞA ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci İşleri Müdürlüğü-Müdür Yardımcısı
(Haziran 2017- Devam Ediyor)
- ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ
İşletme Fakültesi İdari ve Mali İşler Birimi – Kısmi Zamanlı
(11.2016-02.2017)
- YAPI KREDİ BANKASI
Gişe Destek Yetkilisi
(16.06.2015-30.12.2015)
- KPMG Bağımsız Denetim İZMİR / TÜRKİYE
Stajyer Denetçi
(07.2013-08.2013)